

VAMBA

CODIȚĂ în lumea furnicilor

TRADUSĂ ȘI ILUSTRATĂ DE E. PARRI

EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ BUCUREȘTI

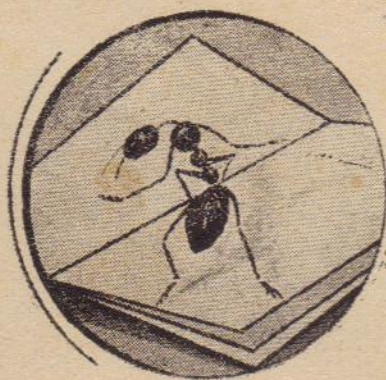
CODIȚĂ ÎN LUMEA FURNICILOR

V A M B A
LUIGI BERTELLI

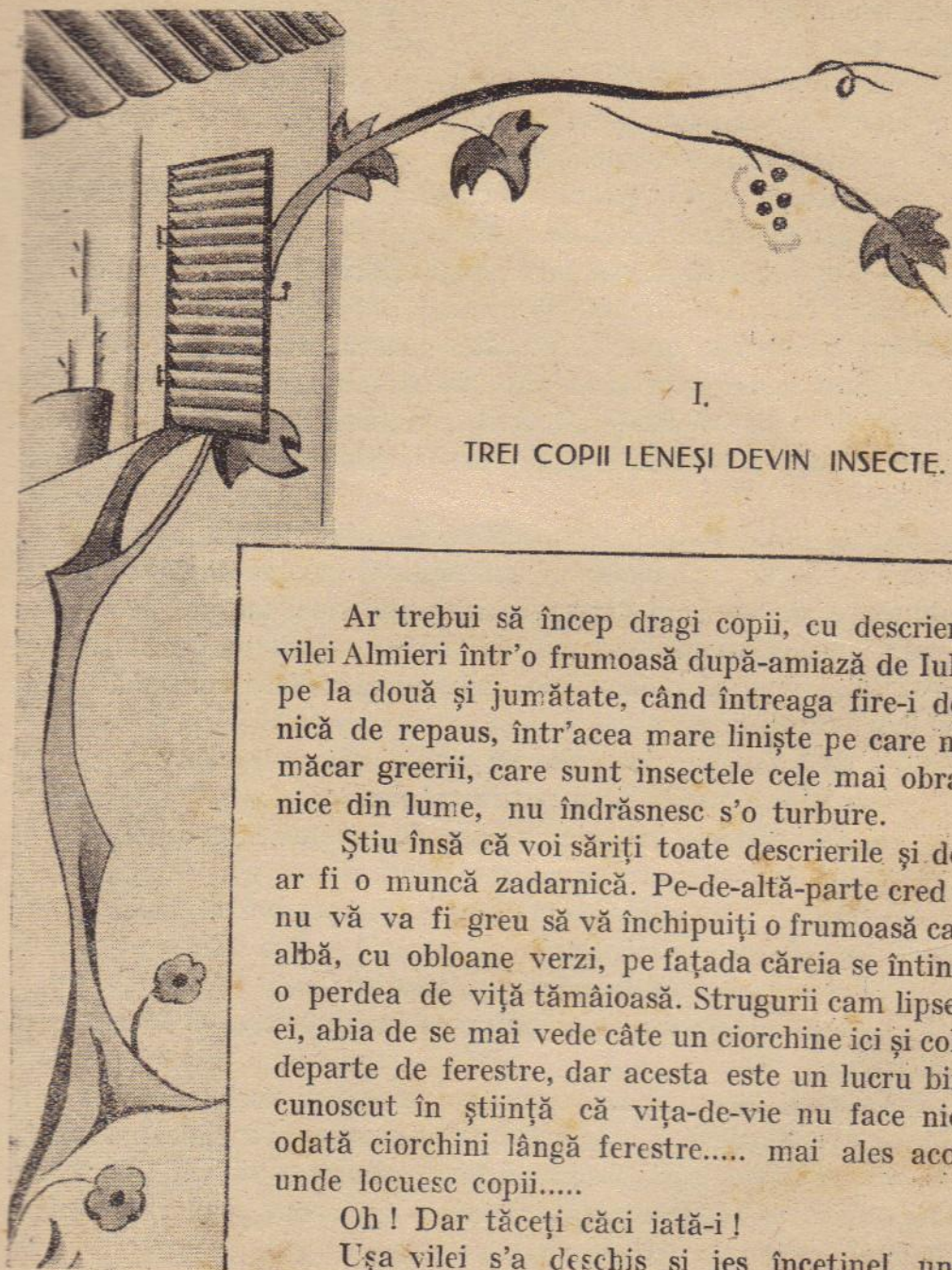
CODIȚĂ IN LUMEA FURNICILOR

CARTE PENTRU TINERET

TRADUSĂ DIN ITALIANĂ
ȘI ILUSTRATĂ DE
ELENA PARRI

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ” BUCUREȘTI

I.

TREI COPII LENEȘI DEVIN INSECTE.

Ar trebui să încep dragi copii, cu descrierea vilei Almieri într'o frumoasă după-amiază de Iulie, pe la două și jumătate, când întreaga fire-i dornică de repaus, într'acea mare liniște pe care nici măcar greerii, care sunt insectele cele mai obraznice din lume, nu îndrăsnesc s'o turbure.

Știu însă că voi săriți toate descrierile și deci ar fi o muncă zadarnică. Pe-de-altă-parte cred că nu vă va fi greu să vă închipuiți o frumoasă casă albă, cu obloane verzi, pe fațada căreia se întinde o perdea de viță tămâioasă. Strugurii cam lipsesc ei, abia de se mai vede câte un ciorchine ici și colo, departe de ferestre, dar acesta este un lucru bine cunoscut în știință că vița-de-vie nu face niciodată ciorchini lângă ferestre..... mai ales acolo unde locuiesc copii.....

Oh! Dar tăceți căci iată-i!

Ușa vilei s'a deschis și ies încetinel, unul

după altul, doi băeți și o fetiță. Ei coboară treptele trăgându-și picioarele alene, cu ochii plecați în pământ și tăcuți ca la o înmormântare.

Dar cum se poate — veți spune voi — să se afle trei copii la țară și să fie atât de potoliți?

Hei, dragii mei, ei țin câte o carte în mână fiecare și din casă se aude glasul doamnei Clotilda care strigă :

— Copii, băgați de seamă, să învățați, că de nu, va fi vai de voi !

Bieții copii continuă să meargă în rând, triști și cu cărțile în mână ca și cum ar fi ținut câte o lumânare.

Ajunși în mijlocul unei pădurici de chiparoși se opriă și se așezară pe o bancă ferită de arșița soarelui, deschizându-și fiecare cartea cu așa o poftă de parcă ar fi găsit înăuntrul ei numai palme.

Locul unde stăteau era răcoros, liniștit și minunat, ales de doamna Clotilda ca locul cel mai nimerit pentru învățat în orele călduroase de vară ; dar nu trecuseră nici cinci minute de când ședeau ei acolo, că cel mai mic își și lăsă cartea pe genunchi începând să sufle și să pufăe. Apoi, văzând că ceilalți continuă să țină ochii pe carte, zise :

— Of ! Nu mai pot ! Voi nu simțiți cât e de cald ?

Fata ridică capul și răspunse mânioasă :

— Taci Gigică. Știi bine că am de învățat la aritmetică !

Atunci luă cuvântul și cel mai mare dintre ei :

— Aicea nu e cald. Mama spune dimpotrivă că „aici e o răcoare care ascute inteligența”.

Cel mic, se gândi puțin și apoi zise :

— Da..... dar când n'ai poftă de învățat la ce-ti folosește răcoarea ?

Această observație îi convinse pe toți și sincera părere a lui Gigică avu darul de a șterge tot aerul grav ce și-l dădeau tovarășii săi. Și se înțelege, căci, dacă ar fi făcut prinsoare să vadă care avea mai puțină poftă de învățatură, n'ar fi pierdut și n'ar fi câștigat niciunul dintre ei.

Bietele cărți fură deci asvârlite cât colo.

— Jos cu istoria Evului-Mediu !

— Blestemată fie aritmetica !

— Fire-ar a naibei de gramatică latină !

Mauriciu care era cel mai mare, se ridică și luându-și din nou tonul său autoritar, spuse :

— Și toate astea, pentrucă n'ați trecut la examene.....

Dar Georgeta îl făcu să se întoarcă la realitatea lucrurilor răspunzându-i scurt :

— Ai putea spune măcar : pentrucă nu am trecut....

Gigică începu să râdă cu poftă și le tăie vorba.

— Fiindcă n'am trecut la examene niciunul, n'ar fi de fapt mai nimica ; răul este însă că trebuie să ne preparăm pentru examenele de corigență.

Atunci Mauriciu, care cu timpul trebuia să devină avocat, crezu că a sosit momentul de a judeca chestiunea dintr'un punct de vedere mai înalt, și-și începu astfel cuvântarea sa :

— Eu, știți bine că nu aprob de loc examenele...

Dar Gigică îl întrerupse imediat :

— Hei, dragul meu ! Examenele, nu te aprobă pe tine !

— Taci din gură și lasă-mă să vorbesc, — reluă el uitându-se încruntat — de nu, bagă de seamă că-ți zic „Codiță” !

La această amenințare, Gigică se ridică deodată și-și duse mâna la spate.

Trebue să știți că la țară, mama îi dăduse o pereche de pantaloni vechi și refăcuți ca să nu-i strice pe cei buni. Dar, din nenorocire, acești pantaloni erau rupți la spate, din care cauză, se întâmpla ca adeseori să-i iasă afară câte un colț de cămașă, o bătăluță albă ca un fel de codiță ce părea un mic steguleț ; lucru ce-l făcea să se enfurie, mai ales atunci când ceilalți copii îl luau în bătaie de joc, zicându-i „Codiță”.

Gigică își băgă cămașa înăuntru, și așezându-se din nou pe bancă, ascultă discursul filosofic al lui Mauriciu, care continuă :

— Eu nu pot suferi examenele pentrucă sunt o nedreptate.

Vreți o dovadă? Învățați pe dinafară cuvânt cu cuvânt o carte întreagă, afară de o pagină, și fiți siguri că la examen vă va întreba tocmai din acea singură pagină pe care n'ați învățat-o.

— Asta-i adevărat strigă Georgeta.

— Și când te gândești — adăugă Gigică — că, dacă ai fi ghicitor, ai putea învăța numai acea singură pagină, și să treci la examen ca și când ai fi învățat toată cartea!

— Să înveți! Să înveți! — reluă Mauriciu bătând din picior.

— Să înveți, da, foarte bine, înțeleg; însă, ar trebui să fii liber de a învăța doar atâta cât crezi. Dece oare oamenii trebuie să aibă această sclavie?

— Și încă și femeile! — adause Georgeta cu istețime.

— Animalele sunt de o mie de ori mai fericite ca noi, fiindcă n'au nimica de făcut de dimineață până seara. Intorceți-vă în jurul vostru și priviți. Sunt câini, pisici, păsări, muște; tot felul de viețuitori ce trăiesc foarte bine fără ca să învețe istoria Evului-Mediu.

— Nici aritmetica.

— Nici gramatica latină.

Cele trei personaje priviră în jurul lor și zăbind cele trei cărți de pe bancă, fură apucate de-o poftă neînfrănată de a fi orice altceva afară de copii trântiți la un examen și constrânși de a susține un altul.

Georgeta, cum era cam fluturistică din fire, strigă:

— Ah! eu, de cât să învăț la aritmetică, aș vrea mai bine să fiu un fluture frumos și să sbor toată ziua fără nicio grijă.

— Eu, — zise Mauriciu așezându-se din nou pe bancă — aș prefera să devin un greere!

Gigică adăugă:

— Și eu, decât să învăț gramatica latină, aș vrea să mă schimb într-o furnicuță.

— O furnică? — întrebare Mauriciu și Georgeta mirați.

— Da; o furnică din acelea ce merg mereu în procesiune și care nu fac nimic altceva decât să se plimbe de dimineață până seara.

În acel moment se auzi o voce care întreba :

— Adevărat ! ?

Cei trei copii se întoarseră speriați.

Fără a-și da seama de unde ar fi putut răsări, văzură un om ciudat, cu o pereche de ochelari pe vârful nasului ; înfășurat la gât cu o basma neagră și cu întreaga făptură lungă și deșirată îmbrăcată într'o haină verzue și largă ce-i venea până la călcâie. El se uită la ei surâzând ; iar ochii, adânciți în umbra a două smocuri de păr roșu, străluceau în dosul ochelarilor ca două luminițe în noapte.

După ce-i privi astfel câțva timp, scoase din haină o tabacheră mare, o deschise încetinel, luă o mână de tutun și și-o vâri în hornul nasului, strănută de două ori, și adăugă cu aceeași voce de călugăr frănescan :

— „Și așa să fie ! Amin !”

Apoi, depărtându-se încetișor, dispăru în pădurice.

Gigică, cum auzi ultimile cuvinte, rămase înmărmurit de uimire. Încercă să fugă, dar nu putu.

I se părea că e lipit de bancă.

Vru să se uite spre Mauriciu și Georgeta dar nu putu să-și miște capul. Încercă să întoarcă ochii în partea aceea, dar îi trebui mare casnă, fiindcă i se îngreuiaseră pleoapele și i se încetășase vederea. Abia putu să întrevadă foarte șters figura fratelui și surioarei sale, și i se păru că amândoi se micșoraseră mult și luaseră o formă curioasă, aproape ovală.

Și el simțea că devine din ce în ce mai mic și mai rotund.

Vru să miște brațele, să dea din picioare, să țipe, să plângă, să muște, să se împotrivească acelei forțe misterioase ce-l făcea să înebunească de groază, căci, dacă ar mai fi mers așa câțva timp, ar fi dispărut cu totul. Dar el, era ca legat din toate părțile, astfel că nu întârzie să-și dea seama că în jurul lui, pe măsură ce se micșora, se forma ca un fel de ou.

La un moment dat, cine știe de ce, îi veni în minte codița și avu impresia că îi rămăsese afară din ou după cum o avea mereu afară din pantaloni ; făcu deci o sforțare disperată ca să-și

poată duce mâna la spate și să și-o bage înăuntru, dar îi fu cu neputință. Atunci încercă să strige :

— Cel puțin, puneți-mi stegulețul înăuntru ! — însă își pierdu cunoștința.

II.

CE PLĂCERI ȘI CE NECAZURI POATE AVEA UN COPIL DEVENIND FURNICĂ

Cât timp rămase Gigică în starea aceea de ațipeală, nici el n'ar ști să spună ; dar, de sigur că a stat puțin timp dacă socotim marile transformări ce s'au petrecut cu el.

Când își veni în fire i se păru ca și cum cineva, luându-l drept o bucătică de carton, i-ar fi depănat în jur o întreagă jurubiță de ață, închizându-l într'un ghem din care încerca în zadar să iasă.

Din fericire, băgă de seamă că și pe dinafară îl ajuta cineva să se descurce desfăcând cu atenție firele ce-l învăluiau.

În sfârșit putu să scoată capul afară, apoi picioarele.

— Curaj, hai ! — îi zise o voce. — Ieși din gogoasă.

— Din gogoasă ? — întrebă el mirat.

— Da. Tu ți-ai îndeplinit toată metamorfoza.

— Doamne, ce cuvânt greu ! Şi cum de mă aflu aici, cu patru picioare în loc de două ?

— Cu patru ? Poate vrei să spui, cu şase !

Gigică rămase pe gânduri.

— Cu şase ? Adică să mai fi scos alte două fără ca să-mi fi dat seama ? Şi totuşi mi se pare de a avea două braţe şi patru picioare.

— Ce braţe ! — exclamă vocea. — Sunt picioare toate şase.

În acest timp Gigică se simţi mângâiat pe toate părţile, şi pricepu că cineva îl lîngea de zor.

— Oh ! dar ce mai e şi asta ?

— Te curăţ.

— Cum ! Cu limba ? Ce suntem pisici ? Dar, în sfârşit, pot să ştiu şi eu ce-am devenit, şi cine eşti D-ta ?

Vocea-i răspunse :

— Potoleşte-te, potoleşte-te ! Vei avea destule curiozităţi de satisfăcut ; dar abea ieşit din găoace, nu ai încă minţea destul de limpede ca să poţi pricepe lucrurile şi să-ţi poţi rîndui întrebările tale ; iar fără ordine, ţine bine minţea, nu poţi face nimica bun în viaţă. Aşteaptă deci, ai puţintică răbdare şi totul îţi va fi lămurit la timpul său.

Gigică, la acea explicaţie făcută cu atâta bunătate îşi înghiţi tot potopul de întrebări ce-i veniseră pe limbă şi tăcu.

Dar în timpul acestei tăceri, pe măsură ce minţea lui se deştepta, avu ocazia să-şi reguleze ideile, să-şi dea seama întru câtva de starea sa actuală, şi (întru cât miraculoasa transformare nu-i luase memoria) să-şi amintească chiar întâmplările trecute.

Mai întâi de toate, (şi asupra acestui punct, nu încăpea nicio îndoială) sau era orb, sau se găsea în întuneric.

Şi totuşi, cu toate că nu vedea nimic, începea să simtă ce era şi unde era.

Comparaţia unui orb înăscut, care în lipsa văzului se foloseşte de ascuţimea celorlalte simţuri, nu ar ajunge să dea o idee de ceea ce simţea Gigică al nostru.

El, de exemplu, avea impresia de a se găsi într'o odaie subte-

rană ; pricepea că în jurul său era o forfoteală de ființe ocupate, fără ca să aibă nevoie de a le vedea.

Era în el un simț nou, sau poate că vreunul din simțuri căpătase o sensibilitate atât de extraordinară, încât putea să înfățișeze creerului său natura și forma lucrurilor ca și cum le-ar fi văzut cu ochii ?

Nu întârzie deci să-și răspundă la ultima întrebare. El era o furnică, aceea ce-i ședea în față era o altă furnică, și amândouă se aflau într'o casă de furnici.

Acesta era prezentul.

Cât despre trecut, nu pricepea prin ce trecere curioasă ajunsese la această transformare, dar își amintea de domnul cel straniu cu ochelari și haină verzue, sosit pe neașteptate tocmai în clipa în care el striga cu înverșunare :

„Decât să învăț gramatica latină, mai bine aș fi o furnică”.

La acest punct, îi veniră în minte două întrebări :

— Dar Mauriciu ? Dar Georgeta ?

Poate că, pe când el intra în familia furnicilor, ei nu mai erau altceva de cât un greere și un fluturaș.

Și mama ? Sărmana lor mamă, rămăsese deci singură.

— De-acum s'a dus cu mine ; fiindcă n'am avut poftă ca să învăț carte, am dorit să devin ceea ce sunt și la aceasta nu mai am ce-i face. „Capul face, capul trage”. Și chibzuelile lui Gigică fură terminate cu o observație destul de socotită :

— Eu sunt de-acuma o furnică, și așa îmi trebuie. Dar simt că sunt încă și Gigică, căci dacă n'ar fi astfel n'aș putea avea în creerul meu de furnică toate aceste amintiri ; deci, sunt superior acestor insecte, și astfel, voi putea face tot ceea ce-mi va place.

În această clipă însă, furnica ce-i sta în față ca și când i-ar fi înțeles gândul, începu să zică cu solemnitate :

— Din momentul acesta tu intri în familia noastră, în care toți suntem egali și avem cu toții aceleași drepturi și aceleași datorii.

La cuvântul „datorii”, Gigică rămase cam prost și zise :

— Nu te supăra, dar eu am cerut să devin furnică tocmai fiindcă îndatoririle mă plictiseau.

— În cazul acesta te-ai înșelat amarnic — replică furnica puțin cam supărată. Însă revenind îndată la tonul său blând, reluă :

— Trebuie să-ți fie foame negreșit !

— Da ! Cam ! — răspunse Gigică.

— Ia — zise furnica punându-i în dreptul gurii o bucățică de ceva dulce. El se grăbi să înghită mâncarea oferită de furnică și simți că era tare bună.

— Dar ce e asta ?

— E sirop de Afis.

— Nu știu ce-o fi, dar este minunat — adăugă Gigică lingându-și buzele.

În timpul mesei însă el băgase de seamă ceva nou.

Gura sa, era o gură foarte ciudată.

Ea era formată din două mandibule mari și puternice, ca un clește, cu marginile dințate ca fierăstrăul.

Însă nu pe acestea le întrebuințase el la mâncat.

Gigică simțise hrana cu măselele inferioare ce se aflau deasupra mandibulelor, un fel de buze în care se găsea de fapt simțul gustului, și cu care linsese el deliciosul sirop.

— Iartă-mi curiositatea, — zise el furnicei din fața sa — dar, dacă noi furnicile nu mâncăm decât lucruri moi și umede ca acestea, ce avem de mestecat cu această pereche de clești ?

— Nimica. Ele nu ne servesc pentru a mânca.

— Nu ? Dar atunci la ce ne folosesc ?

— Mandibulele le întrebuințăm la lucru și pentru a ne apăra.

— Ca să lucrăm ? — zise Gigică întristându-se.

— De sigur : și aceasta o vei constata tu însuși.

Gigică strâmbă din gura aceea pe care o crezuse făcută doar pentru mâncare.

Furnica se apropie din nou de el cu dragoste și începu să-l lingă.

— Ah ! Ah ! — strigă el râzând — dar în felul acesta mă gâdili.

Buna furnică râse și ea, și adăugă :

— De sigur. Te-am atins la partea cea mai sensibilă a corpului. Ți-am atins antenele.

— Antenele? Dar ce am devenit radio? — spuse Gigică mirat.

— Antene, sunt acestea care le ai în vârful capului. Simți?

Furnica îi atinse de fapt două firișoare, pe care Gigică nu le băgase încă de seamă.

Tresări și exclamă cam turburat.

— Dar astea la mine acasă se cheamă coarne.

— Zi-le cum vrei, însă gâdilitura pe care ai simțit-o îți spune că ele sunt organele cele mai sensibile ale pipăitului. Vai de noi dacă n'am avea antene! Ele ne servesc la recunoașterea drumurilor străbătute și la facerea semnalelor.

— Ce de lucruri!

— Și asta nu-i totul. În perii ce-i avem la extremitatea antenelor se află simțul mirosului.

— Curios! — murmură Gigică — nu mi-ai fi închipuit nicio dată să am nasul în vârful coarnelor!

— Și mai mult decât atâta, avem în antene și auzul.

Gigică, la gândul de a avea urechile atât de lungi rămase cam nemulțumit.

— Fără aceste organe în care se află simțurile cele mai necesare — continuă furnica — cum am putea trăi aici în întuneric?

Gigică la această lămurire înțelese perfect cum isbutise cu ajutorul unui miros fin și al unui auz ascuțit să priceapă unde se afla, fără ca să fi văzut nimica.

— De un singur lucru îmi pare însă rău — zise el cu tristețe.

— De care?

— Că n'am ochi!

Furnica auzind aceasta îl mângâie cu blândețe.

Gigică, pentru prima oară, își dădu seama că nu-i spusese nicio vorbă de mulțumire pentru bunătatea ce-i arătase și-i zise cam încurcat:

— Iartă-mă, cucoană furnică.... Cum te numești dumneata?

— Fusca.

— Iartă-mă scumpă cucoană Fusca, că nu m'am gândit încă să-ți mulțumesc; dar mi-ai spus atâtea lucruri ne mai auzite încât m'am zăpăcit de tot.

— Dar nicidecum! Eu nu mi-am făcut decât datoria.

— Datoria?

— De sigur; am făcut ceea ce vei face și tu pentru furnicile ce se vor naște după tine.

— Asta, dacă n'ai fi atât de drăguță ca să mi-o explici, zău că nu o pot înțelege.

— E ceva cam încurcat, dar ți se va părea destul de limpede când vei asista la lecție.

La auzul acestui cuvânt, Gigică făcu un salt înapoi cu toate cele șase picioare, și ar fi vrut să aibă chiar o duzină ca să-l facă și mai mare.

Cum adică! El voise să devie furnică numai ca să scape de lecții, și acuma trebuia să audă din nou vorbindu-se despre ele?

Dar asta era o trădare.

— Te rog, iartă-mă, — zise Gigică cu vocea tremurătoare — dar cred că am înțeles greșit. Ce ai zis?

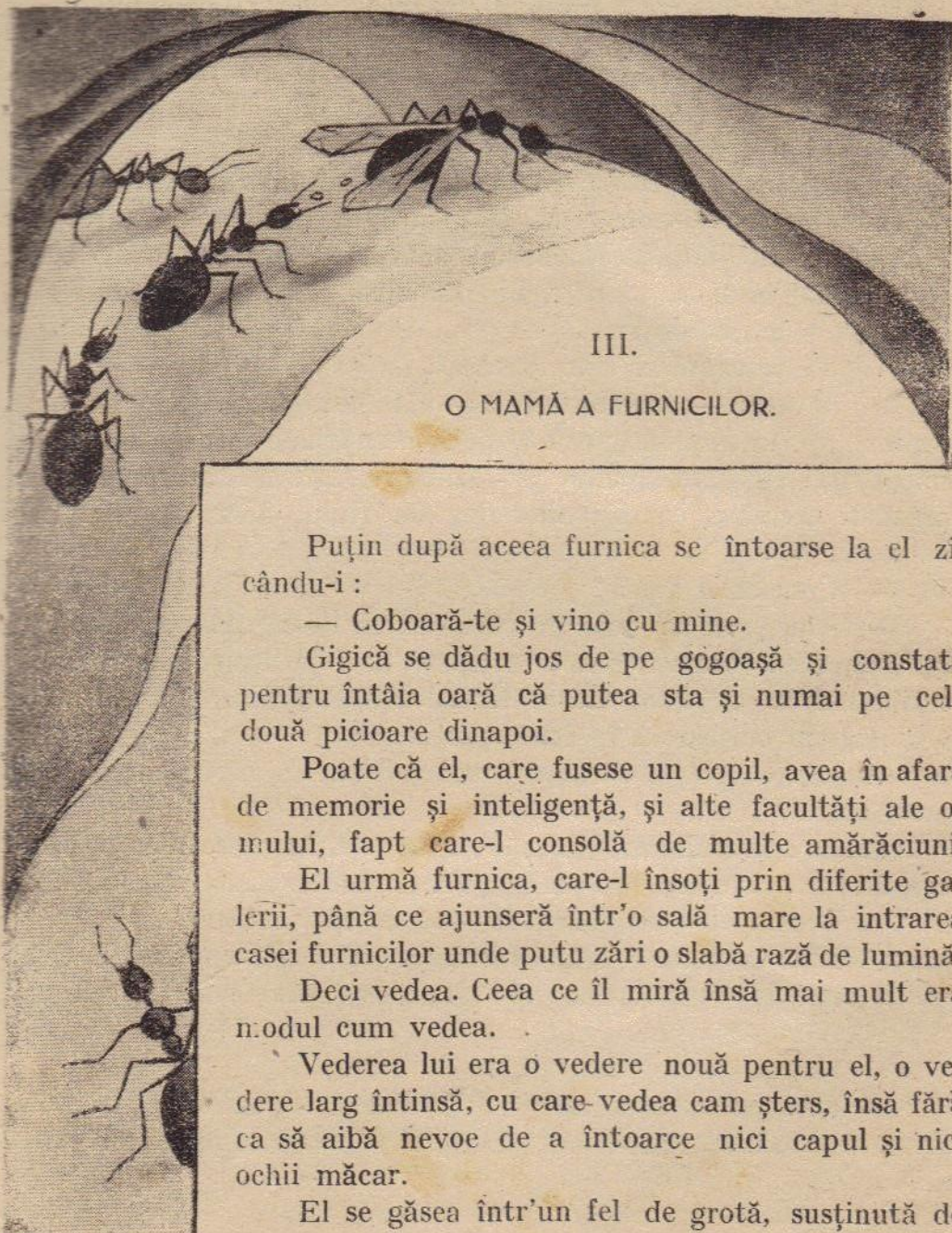
— Am zis că mâine va fi lecția, adică explicarea mai multor probleme pe cari furnica trebuie să știe a le rezolva cu propriile sale noțiuni.

Lecție! Explicație! Probleme! Noțiuni!

— Iartă-mă dacă sunt cam îndrăzneț; — zise Gigică cu o mânie stăpânită — dar nu cumva, o fi și gramatica latină?

Furnica nu înțelese, și se depărtă să spună ceva altor tovarășe ce stăteau de vorbă în apropiere.

III.

O MAMĂ A FURNICILOR.

Puțin după aceea furnica se întoarse la el zicându-i :

— Coboară-te și vino cu mine.

Gigică se dădu jos de pe gôgoașă și constată pentru întâia oară că putea sta și numai pe cele două picioare dinapoi.

Poate că el, care fusese un copil, avea în afară de memorie și inteligență, și alte facultăți ale omului, fapt care-l consolă de multe amărăciuni.

El urmă furnica, care-l însoți prin diferite galerii, până ce ajunseră într'o sală mare la intrarea casei furnicilor unde putu zări o slabă rază de lumină.

Deci vedea. Ceea ce îl miră însă mai mult era modul cum vedea.

Vederea lui era o vedere nouă pentru el, o vedere larg întinsă, cu care vedea cam șters, însă fără ca să aibă nevoie de a întoarce nici capul și nici ochii măcar.

El se găsea într'un fel de grotă, susținută de

diferite coloane, foarte curată, cu pereții destul de netezi și de regulați. În jurul lui o mulțime de furnici păreau ocupate într-o muncă destul de importantă; iar înaintea sa, o furnică îl privea cu blândețe și aproape surâzătoare, ca și cum ar fi bănuț uimirea lui.

Gigică văzu toate acestea într'același timp.

— Ce ai? — îl întrebă furnica.

— Am ochi! — zise Gigică — și asta mă bucură. Dar aș vrea să știu cum se face că pot vedea totul în jurul meu și în direcțiuni atât de diferite fără să fiu nevoit a întoarce nici capul nici ochii.

— Mai întâi de toate trebuie să știi — răspunse furnica — că ochii nu se mișcă de loc.

Gigică constată că era adevărat.

— Și de aci—continuă furnica—vine necesitatea de a avea ochii conformați într'asa fel, ca să putem cuprinde o perspectivă cât mai largă; iar natura mult prevăzătoare, care dă tuturor ființelor organele necesare condițiunilor lor de traiu, ne-a dat doi ochi compuși.

— Cum ar fi adică?

— Adică, cei doi ochi, pe care-i avem de-o parte și de alta a capului, sunt formați dintr'o mulțime de fețe exagonale convexe, cari nu sunt decât tot atâtea lentile sau mai bine zis tot atâtea ochi întregi ce privesc în toate părțile.

Gigică se apropie cu mare curiozitate de interlocutoarea sa și-i privi ochii.

Ei erau într'adevăr din mai multe fețe, lucru ce n'ar fi putut constata pe când era copil la furnicile pe care le văzuse cu ochiul liber.

— Doamne! — strigă uimit — ce de mai sunt!

— Nici de cum — reluă furnica. — Noi n'avem mulți. Ochii noștri compuși sunt formați din puține fețișoare, care de cele mai multe ori nu depășesc o sută.

— Și asta ți se pare puțin?

— Față de ochii multor insecte, mai ales a acelor ce trăesc în aer, e mai nimica. Muștele de exemplu, au ochii compuși din patru mii de fețe.

— Patru mii?

— Da. Și libelulele au mai mult de douăsprezece mii de ochișori. Hei, ce mai ai de zis?

— Zic — răspunse Gigică — că dacă s'ar întâmpla, Doamne ferește, să nu mai vadă bine, nu le-ar ajunge nici toți ochelarii din lume; — însă își dădu seama îndată că furnica nu putea pricepe această observație atât de puțin furnicească, și reluă:

— Și eu, mă rog, câți ochi am?

— Așteaptă să ți-i număr. Iacă: cei doi ochi compuși ai tăi au câte șasezeci de fețe fiecare.

— Astfel pot spune că am o sută douăzeci?

— De sigur, fără a-i număra pe cei simpli.

— Cum! mai am și alți ochi? Dar ce, nu-mi ajungeau o sută douăzeci?

— Nu. Cu cei doi ochi compuși, vedem tot ceea ce este în jurul nostru, dar n'am putea distinge bine lucrurile apropiate. Pentru aceasta avem ochii simpli, și sunt tocmai aceia cu care mă privești.

Gigică observă furnica, și văzu într'adevăr că avea în vârful capului trei ochișori netezi și strălucitori ca sideful, așezați în triunghi.

— Adunând — zise Gigică — aș avea deci, o sută douăzeci și trei de ochi.

— Exact!

Deodată se auzi un strigăt.

— La o parte! La o parte! Faceți loc!

Gigică se întoarce și văzu o scenă foarte curioasă.

O furnică cu aripi, mergea cramponându-se, urmată de vreo alte șase furnici fără aripi ce păreau că o împingeau înăuntru.

— Oh! Dar ce s'a întâmplat?

— Uite-te și observă cu atenție.

Gigică văzu atunci foarte limpede că furnica cu aripi, mergând, lăsa în urma ei ceva, un fel de bobite cam ovale; și mai observă, că furnicile celelalte culegeau aceste bobite și și le băgau în gură.

— Ce vezi? — întreabă furnica pe Gigică, care rămăsese foarte scârbit.

— Hm ! Eu, drept să-ți spun, văd ceva foarte urît.

— Tu spui asta, — zise furnica — fiindcă nu știi despre ce este vorba. Furnica aceea cu aripi, care îți închipui că face cine știe ce, e o femelă care a venit să-și depună ouăle aici în furnicarul său.

— Și atunci, toate celelalte ce fac ?

— Le culeg, le umezesc cu limba ca să se poată desvolta, și le duc la locul cuvenit.

— Și când te gândești — exclamă Gigică amintindu-și de momentul acela îngrozitor când simțise că înnebunește pe încetul, — când te gândești că am fost și eu într'un ou ca acelea !

— De sigur. Oul tău a fost găsit însă afară din furnicarul nostru, și ca să ai idee de îngrijirile ce ți-au fost date vino cu mine.

Buna furnică îl duse la un capăt al odăii unde erau îngrămădite sute de ouă ce păreau o mulțime de grăunțe de grâu albicioase și lucitoare.

— Ca toate insectele, afară de rare excepții — reluă furnica — și noi trecem prin patru faze de desvoltare.

— Adică ?

— Uite ! prima fază a noastră este oul. Acest ou, după câteva zile crește, se încovoiaie la capăt, devine mai transparent și se transformă în larvă.

— Spuneam eu, că o să fie și latină ! — bombăni Gigică, care-și aduse aminte ca prin minune că „larva” e un cuvânt latin ce înseamnă „mască”.

IV.

GIGICA, DUPA CE A FOST OLI, LARVĂ ȘI NIMFA, DEVINE O FURNICĂ NEUTRĂ.

Furnica îl duse într'altă parte a sălei, unde erau mai multe șiruri de un fel de viermișori foarte caraghioși și moi, cu niște căpușoare mici de tot, și care nu aveau nici ochi, nici picioare.

Gigică începu să râdă, dar băgă de seamă că unele din furnici se uitau cam urît la el.

— Taci ! — îi zise cu severitate furnica ce-l însoțea — și gândește-te că și tu ai fost ca ele.

— Cum, și eu am fost așa de urît ?

— De sigur ; și acum ai devenit astfel numai datorită îngrijirilor noastre neîncetate.

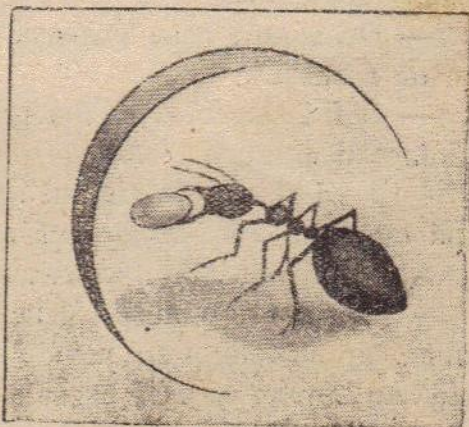
Gigică văzu într'adevăr că furnicile erau ocupate să îndoape larvele pe care le înconjurau cu atâta grije și dragoste ca niște adevărate doici.

— Și cât timp stau în starea aceasta ? — întrebă el, devenind serios.

— Depinde ; pot sta o lună, sau chiar nouă.

— Nouă luni ? Și eu cât timp am fost astfel ?

— Tu ai mers mai repede ; după vreo douăzeci de zile ai părăsit starea ta de larvă și ai devenit nimfă.

— O nimfă?

— Da! Când larvele s'au dezvoltat destul, intră în faza a treia, adică se transformă în nimfe. Iată-le, privește!

Și furnica, zicând acestea, îl duse în dosul unei coloane, unde erau aliniate niște furnici și mai caraghioase.

— Și astea se cheamă nimfe? — spuse el. — Eu le-ași numi mai curând furnici moleșite.

Intr'adevăr, erau niște furnici cu corpul moale și albicios, cu picioarele și antenele îndoit și cu o înfățișare greoaie ca și cum ar fi fost muiate în untdelemn.

— Deci — spuse Gigică — am fost și eu așa?

— De sigur. Și, ajungând în starea asta, ai încetat și tu ca și ele să mai mănânci; și cu toate că nu toate nimfele fac aceasta, tu ți-ai țesut singur gogoșa, te-ai închis în ou, și când ai ajuns la a patra transformare, adică la starea de insectă perfectă cum ești acum, ai început să râcăi pe dinăuntru, iar eu te-am ajutat să ieși afară.

Gigică care o privea cu ochii mari, exclamă:

— Ce spui! Aș fi crezut totdeauna că furnicile sunt furnici din capul locului.

— Și totuși toate insectele sunt supuse acestei metamorfoze, și în viață, ai să vezi alte lucruri și mai minunate.

— Așa dar, eu am fost ou, apoi larvă, apoi nimfă, apoi mi-am făcut o gogoșă...

— De sigur; acea gogoșă pe care oamenii o numesc greșit „ou de furnică”.

— O fi! Dar ceea ce mă miră mai mult este faptul că nu-mi amintesc de nimica.

— Cred și eu! În timpul acela inteligența ta nu era formată, după cum nu era format încă nici corpul tău.

Această judecată îl convinse. Și Gigică se gândi în sine.

— De fapt și oamenii, dela starea lor de mormoloci, când sunt numai cap și ochi și au nevoie să fie îndopați, până la starea perfectă când ajung să aibă barbă și mustăți, trec printr'o serie nesfârșită de transformări fizice și morale.

Însă, un alt fapt nou și cu totul ne mai pomenit, îi atrase atenția. Furnica cu aripi, care isprăvisese de depus ouăle, ședea într'un colț și părea ocupată cu o muncă foarte grea și dureroasă, căci dădea mereu din picioare văitându-se.

În curând Gigică văzu cum ea ținându-și cele patru aripi întinse și trăgându-le cu picioarele, reuși să și le smulgă pe toate, una după alta, și să le arunce.

După această muncă, furnica răsuflă adânc și zise ușurată :

— Gata ! — iar toate celelalte ce se aflau în odaie, răspunseră în cor :

— Ura ! Trăiască !

Gigică se întoarse către tovarășa sa.

— Dar asta ce mai e ? — zise el cu șasezeci de puncte de întrebare de fiecare ochiu compus, și trei puncte de exclamație în ochii cei simpli din frunte.

— Îți explic îndată — răspunse furnica. — Aceea, după cum ți-am mai spus, e o femelă. Ea, în loc de a se duce să-și ia un soț în aer, cum fac cea mai mare parte, l-a luat aici lângă furnicarul nostru, sub supravegherea noastră, și astfel a putut să se întoarcă în casa ei, unde, ca femeie înțeleaptă ce e, și-a smuls aripile pentru a se sustrage ispitei de a sbura departe, rămânând aici între noi ca să continue a face ouă pentru mărirea familiei sale.

— O clipă, te rog ! — exclamă Gigică care se zăpăcise de tot. — Spui că cea mai mare parte a furnicilor se mărită în aer ? Asta n'o înțeleg.

— Și totuși așa este.

— Dar noi nu avem aripi, și atunci cum se pot mărita femelele în aer ?

— Ce avem noi de-a-face ? Masculii au aripi ca și femelele. Gigică crezu că înnebunește.

— Dar mă rog, dumneata spui că femelele au aripi. Foarte bine ! Masculii au aripi. Minunat ! Dar aş putea ști atunci ce suntem noi cei cari nu le avem ?

— Foarte simplu. Noi nu suntem nici bărbați, nici femei.

— Oh !

— Noi suntem furnici neutre.

La această veste, Gigică, dacă n'ar fi fost atât de negru, s'ar fi făcut alb ca varul.

El, înainte de toate ținea să fie bărbat ; chiar din clipa când voise să devie furnică. Dacă ar fi devenit o femelă, mai treacă-meargă dar să nu fie nimica, să nu fie nici bărbat, nici femeie, era ceva ce nu putea înghiți ; și într'un moment de disperare, strigă furnicei ce părea că se aștepta la această izbucnire.

— Eu nu vreau să fiu neutru, m'ai înțeles ? Trebuie să pricepi că lucrurile nu pot merge astfel. Eu eram bărbat și înțelegeam să rămân bărbat ; iar domnul acela cu haina verzue, nu avea dreptul să mă facă să deviu ceea ce-i trăznea lui prin cap ! În sfârșit, pe scurt : eu vreau să fiu mascul și vreau aripi. Ba chiar, nu s'ar putea lipi cumva acelea pe care și le-a scos furnica care făcea ouă ?

Fusca surâse cu blândețe și răspunse :

— Această revoltă a ta e foarte firească, pentrucă invidiem totdeauna pe aceia ce par mai fericiți ca noi ; dar, crede-mă că dacă am putea cunoaște de aproape pe acei ce au fost subiectul invidiei noastre, noi am avea de mulțumit întotdeauna Naturii pentru destinul ce ni l-a hărăzit.

Pentru Gigică însă lovitura era prea puternică și, ca și în momentul în care auzise că se apropie ora de lecție, el simți un nod în gât, și ducându-și primele două picioare la frunte, fu gata gata să izbucnească în lacrimi, însă, gândindu-se că ar trebui să plângă cu o sută douăzeci și trei de ochi, i se păru un lucru prea grozav, și-și zise în sine :

— Dacă, Doamne ferește, mă pun pe plâns cu toți ochii care-i am, o să se ivească iarăși potopul lui Noe pe pământ.

UN ȘARPE LIRIAȘ.

— Vino cu mine, tu care dorești să devii bărbat — zise buna furnică, și luându-l de braț, sau mai bine zis de picior, se urcă la intrarea principală a furnicarului, care nu era alta decât crăpătura prin care pătrundea lumina în sală.

Ajuns afară, Gigică care trecea dintr'o surpriză într'alta : văzu trei furnici înaripate cu capul mai mic decât celelalte ce se sbăteau pe jos căzând în toate părțile și dându-se din când în când peste cap.

— Vă doare burta? — întrebă el apropiindu-se de acele insecte nenorocite.

Una din ele răspunse bâlbâind :

— Ah, ah !... Da, da !...

— Prostule ! — exclamă Gigică cu dispreț.

— N'am văzut decând sunt ființe mai proaste ca voi.

- Și totuși, vezi, aceștia sunt masculii noștri.
- Adevărat?
- Da. Și după cum vezi, n'au nici prea multă inteligență, și nici prea multă forță.
- Nu știu nici măcar să vorbească.
- Misiunea lor s'a împlinit. Și-au făcut sborul cu femelele, și apoi au căzut jos leșinați, iar peste puțin vor muri.
- Intr'adevăr, doi rămăseseră cu picioarele în sus, înțepeniți; iar altul, mai continua să se dea peste cap repetând din când în când :
- Da, da... Ah, ah !...
- Ai vrea — zise furnica — să faci schimb cu ei?
- Cu adormiții ăștia? Deloc !
- Și afară de asta ei trăesc doar câteva zile, pe când no, putem trăi, un an, doi... și chiar nouă, dacă nu ni se întâmplă vreo nenorocire !
- Nu zău ! — zise Gigică, care rămăsese pe gânduri — decât un mascul, mai bine aș vrea să fiu o femelă.
- N'ai câștiga prea mult. Și femelele care-și iau sborul cu masculii au de trecut prin multe pericole, și dacă nu sunt mâncate de vîi de către păsărele, nu reușesc niciodată să-și regăsească casa lor.
- Bine, dar pot găsi alta.
- Nu, fiindcă niciun furnicar nu primește o furnică străină.
- Atunci — zise Gigică — niciun furnicar n'ar avea ouă. Ne-fiind ouă, nu au cum să iasă larvele; fără larve n'ar fi nimfe, și fără nimfe n'ar exista furnici; și deci, ar fi furnicarele fără furnici.
- Socoteala cam asta ar fi, dacă noi furnicile neutre am fi fără minte. Dar noi, care avem destulă, avem grije ca femelele să nu zboare departe, și când e momentul, le aducem acasă să depună ouăle, după cum ai văzut adineaori.
- Dar femelele și masculii cum se nasc?
- Se nasc tot din ouă, ca toate celelalte furnici.
- Și eu?
- Am găsit oul tău pe o bancă, și l-am recunoscut că făcea parte din familia noastră.

Furnica tăcu o clipă, apoi reluă :

— Ascultă bine. Pentru noi furnicile, a fi mascul, înseamnă a face un sbor prin aer, apoi a cădea jos și a muri năuc. A fi femelă, ai două căi de ales : sau întrebuințezi aripile ca să sori în lume și atunci se termină prost cu siguranță ; sau, pentru a te salva, nu întrebuințezi aripile și rămâi astfel secfestrată pe pământ, fiind constrânsă a ți le smulge. După cum vezi deci, nu prea e lucru mare să le ai. Pe când noi furnicile neutre care nu le avem, suntem stăpâne ; lucrăm cinstit și ne merităm din partea tuturor titlul de furnici lucrătoare.

Gigică, cu toate că ideea de a lucra nu prea îi convenea, nu putu să nu recunoască că furnica avea perfectă dreptate, și zise :

— Ei da, trebuie să recunosc că m'am înșelat plângându-mă de soarta mea.

— Învață deci, — spuse Fusca — că, atunci când o furnică trăește din munca sa, nu are de invidiat pe nimeni, și gândește-te că adeseori aparențele ne înșeală, și că nu întotdeauna aripile te feresc să nu-ți rupi gâtul de pământ.

Intre timp, veniseră afară din furnicar mai multe grupuri de furnici noi născute însoțite de altele mai mari.

Gigică se apropie de una dintre ele ce-l privea cu un oarecare interes și era gata să intre în vorbă cu ea, când auzi strigând :

— Alergați, fraților, că avem nevoie de ajutor !

Era o furnică voinică, care, apropiindu-se de ei, continuă :

— Avem o pradă mare de adus acasă, dar nu putem căci suntem doar o duzină.

Doica lui Gigică spuse atunci celorlalte furnici mai în vârstă :

— Haideți să aducem și pe elevele noastre ! Exemplul muncii valorează mai mult decât predicarea ei.

Ziua era minunată și lui Gigică nu-i dispăcu de loc ideea unei plimbări.

Furnicile se îndreptară pe un drum foarte neregulat și muntos, pe când aceea ce adusese vestea prăzii și care mergea înaintea celorlalte spre a le arăta drumul, murmură îngândurată :

— Poate să mă înșel, dar pe un drum ca acesta nu prea cred eu că o să ajungă nici o mie de furnici ca să-l putem duce acasă.

Ajungând într'un anumit loc, se opri și exclamă :

— Iată-ne; e în spatele munișorului acela !

Trecând muntele, Gigică ridică piciorușele din față spre cer într'un gest de uimire.

Un șarpe uriaș, a cărui mărime nu se potrivea de loc cu culoarea sa roză, era asaltat de vreo zece furnici, cari nu păreau de loc speriate de dimensiunile enorme ale monstrului.

VI.

TRANSPORTAREA RÂMEI

Șarpele era grozav de lung, și trebuie socotit că lungimea sa nu era numai aceea ce se vedea afară, fiindcă monstrul termina într'o gaură, în care încerca din răputeri să-și retragă și restul corpului; dar furnicile îl țineau bine, ba chiar căutau să-l tragă afară cu o îndrăzneală ce i se părea lui Gigică un adevărat eroism.

— Dar asta-i curată nebunie, — zise el întorcându-se către dădaca sa. — Nu vedeți cât e de mare față de noi? Dacă ar deschide Doamne ferește gura, ar mânca o sută de furnici dintr'odată.

— Mai întâi de toate — răspunse furnica cu mândrie — trebuie să știi că nouă nu ne este frică de nimica; apoi, trebuie să-ți amintești că te-am învățat să nu te iei după aparențe. Acela nu-i decât un vierme din familia Anelidelor.

Gigică apropiindu-se puțin, observă bine monstrul și exclamă :
— Oho ! ce lux de cuvinte ! Fără ca s'o lungеști atâta, puteai să-mi spui că e o râmă și aș fi priceput îndată.

— Noi însă trebuie să știm a deosebi vietățile printre care trăim după forma și obiceiurile lor.

Cu toate că Gigică cu mintea sa de copil vedea că nu era vorba de altceva decât de o râmă, ochilor săi de furnică însă i se înfățișă toată importanța luptei.

Față de agresorii săi, râma rămânea tot un șarpe uriaș.

Intre timp, toate furnicile tinere și bătrâne se adunaseră în jurul monstrului, și Gigică, nevoind să se lase mai pe jos decât ele, începu și el să lucreze cu piciorușele în jurul șarpelui.

— Și asta ce mai e ? — întrebă el, văzând că râma era udată cu un lichid acru ca zeama de lămâie.

— E veninul nostru, — răspunse Fusca — veninul ce-l întrebuițăm contra dușmanilor noștri.

Era într'adevăr „Acidul Formic” ce se numește astfel tocmai fiindcă e produs de furnici, care îl dau afară prin extremitatea abdomenului lor.

Văzând că monstrul nu se mișcă de loc, Gigică avu o idee.

— De ce nu-l tăiem cu mandibulele ?

— Ar fi o prostie de neiertat. Anelidele nu mor tăindu-le, și ce n'ar da dumneaei, să-și poată salva jumătatea de corp pe care o are în vizuină.

Gigică, care se credea că posedă o inteligență superioară furnicilor, rămase uimit în fața unei judecăți atât de limpezi.

Harnicele lucrătoare continuau să tragă, făcând sforțări eroice, dar șarpele rămânea neclintit.

Gigică observă că râma avea sub pânțece niște perișori, cu cari se ținea încheștată de pământ, și deduse că orice sforțare ar fi făcut furnicile, ea n'ar fi ieșit nici cu un milimetru mai mult afarcă.

Fu o desnădejdie generală.

Dar deodată, o furnică urcată pe capul uriașului, strigă celorlalte care continuau să-l ție strâns ca să nu se poată retrage în gaură :

— Am o idee :

— S'o auzim — strigară cu toatele.

— Proasta asta nu vrea deloc să lase pământul. Ei bine ! Noi îi vom scoate pământul de sub ea.

Gigică se simți umilit pentru a doua oară, fiindcă, pe când el nu pricepea nimica, toate celelalte se arătau a fi primit pe deplin ideea furnicii. Și într'adevăr, pe când zece furnici rămaseră să țină râma pe loc, toate celelalte se adunară la marginea găurii în care se afla o parte din ea.

Gigică alergă la doica sa, care-i zise :

— Incepi de-ți exercitează mandibulele și sapă sub vierme !

Intr' această muncă Gigică putu să-și dea seama că, dacă mandibulele nu erau prea utile furnicilor în felul lor de alimentare umedă și siropoasă, ele erau însă unelte ce se potriveau de minune la funcția de târnăcop, de pârghie, de sapă și de lopată.

După ce au ros marginea găurii, furnicile continuară să sape în jos până ce desveliră și capătul celălalt al monstrului, care se găsi astfel întins într'un șanț aproape drept în care nu mai putea să se țină cu cângile sale, nici să-și întrebuințeze inelele corpului ca mai înainte.

Și de fapt, pe când mai înainte, aflându-se întins jumătate pe pământ și jumătate îngropat de-a-lungul vizuinei sale, era îndoit într'un unghi, ceea ce îi dădea o forță de rezistență nu tocmai mică, acum, zăcea într'un șanț oblic din care furnicile nu întârziară să-l tragă adunându-și toate forțele lor.

Gigică socoti cu uimire că viermele nu era mai scurt de cincisprezece centimetri ; o lungime enormă față de o furnică ; și nu că i-ar fi fost teamă, căci de acum cunoștea puterile tovarășelor sale, avusese dovada inteligenței și dibăciei lor, și văzuse și cu ce arme grozave erau înzestrate ele, dar, acum nu mai era vorba de mandibule, ci de faptul de a transporta corpul acela atâtde lung și de greu până acasă.

Munca fu istovitoare ; furnicile aflate la capul, la jumătatea și la coada viermelui, cu toate eforturile pe care acesta le făcea să se

scape de puternicii săi adversari, reușiseră să-l târască o bucată bună, și Gigică care la această priveliște nu putuse să-și oprească un sentiment de admirație, se gândi în sine :

— Cine ar fi crezut oare, pe când eram copil, că furnicile sunt atât de puternice și de curajoase? Și totuși, cine știe de câte ori am asistat cu nepăsare la o asemenea scenă, fără să dau vreo însemnătate acestei întreprinderi cu adevărat eroică !

Dar, eroica întreprindere, găsi peste puțin o stavilă de nepătruns. Pământul era plin de buruieni și deci era cu neputință să mai târască monstrul printre frunzele peste care furnicile n'ar fi putut găsi rezistența necesară pentru a-l trage sau a-l împinge.

Ele se opriră.

Atunci, Gigică crezu momentul nimerit să-și arate din nou părerea :

— Să-l tăiem în bucăți !

Furnicile fură gata să se execute, când Fusca le strigă :

— O clipă ! Putem să-l ducem și întreg acasă.

— Dar cum ? — zise Gigică supărat văzându-și respinsă pentru a doua oară propunerea sa de furnică, tânără, dar care avea avantajul de a fi fost pe vremuri un copil inteligent.

— Să rămână în paza viermelui — continuă Fusca — numai furnicile necesare, iar celelalte să vie cu mine. Lucrul va fi cam greu, însă viermele va putea fi dus întreg acasă.

Și furnica, urmată de celelalte, luă drumul furnicarului cu pași rari ca și cum i-ar fi fost teamă să calce pe pământ.

La intrarea furnicarului, Fusca se opri și zise :

— Distanța de aici la locul unde se află râma e de o sută douăzeci de ori lungimea corpului nostru.

Gigică o privi înmărmurit. Pricepea acum motivul pentru care ea mersese cu pașii aceia măsuțați.

— Ținând seama de adâncimea la care o vom coborî — continuă Fusca, — nu ne va fi greu să găsim direcția exactă. La lucru deci !

Furnicile coborîră jos în casă, și ajungând la un anumit loc, Fusca le zise :

— Aci trebuie săpat !

Și adresându-se la vreo trei sau patru furnici ce stăteau înapoia sa, adăugă :

— În timp ce noi săpăm, voi să duceți pământul afară.

Gigică începea să înțeleagă.

— Și credeți că veți ajunge la locul convenit ?

— De sigur — răspunseră furnicile în cor.

— Mi se pare că ați înebunit cu toatele.

El își amintea de spusele unchiului Toma relativ la greutatea scobirei unui tunel, și își amintea chiar de marea serbare făcută de lucrătorii cari săpaseră din două părți opuse la străpungerea galeriei Cenisio, în ziua în care, după atâtea socoteli și atâta râvnă, se întâlniseră sub pământ și putuseră constata că, calculele inginerilor fuseseră exacte.

— Inchipuiți-vă — își zise în sine — dacă acesta e un lucru de furnică.

— Hai ! Hai ! — îi strigă Fusca, văzându-l stând pe gânduri, — ajută și tu. Dacă de câte ori avem de făcut câte un lucru mai greu, am sta să ne socotim atâta fără ca să-l începem, nu s'ar mai putea face niciodată nimica.

Munca fu lungă și obositoare, și trecuseră, după părerea lui Gigică, aproape patru sau cinci ore de când săpau de zor și nu se ajunseseră încă la niciun rezultat.

La un moment dat, zise doicei sale :

— Domnule inginer, îmi permiteți o observație ?

— Spune.

— Eu cred că această galerie în loc să meargă spre suprafața pământului merge din ce în ce mai afund. Facem o gaură în glob.

— Ei, și atunci ? — răspunse furnica surâzând !

— Atunci, peste o mie de ani, dacă ne-o mai ține Dumnezeu, vom răzbate în America !

Dar faptele desmințiră, în modul cel mai categoric, cuvintele lui Gigică.

Furnicele începură să sape mai încet.

Ele simțeau că de acum nu mai aveau de doborât decât un ușor strat de pământ, și deodată sub ultima lovitură dată de către înțeleapta furnică, o rază de lumină pătrunse în galerie, și toate ieșiră afară strigând :

— Ura-a-a !...

Râma, înconjurată de cele zece păzitoare ale sale, era tot acolo. Gigică rămase cu mandibulele căscate de mirare.

El, de cum ieșise din gogoasă, fusese martor al hărniciei furnicilor ca bune gospodine și iubitoare dădace. Săpând pământul, văzuse cât erau ele de puternice și de curajoase miniere ; iar acum, avea dovada cea mai vie de cât erau de pricepute și de îndrăznețe inginere.

Nu știa ce trebuia să admire mai întâiu, ingeniozitatea ideii sau preciziunea cu care ea fusese executată.

— Vă felicit ! — spuse el — nu v'am crezut atât de dibace.

— Adeseori — răspunse Fusca ca și când i-ar fi citit gândul, — această neîncredere în alții vine dintr'un spirit de mândrie și se întâmplă că atuncea când nu ne simțim capabili de un lucru, să credem că nu sunt în stare nici alții să- flacă.

Gigică ridicându-și unul din piciorușele din față, se scărpină în cap.

— Haide, haide, — reluă furnica cu veșnica-i blândețe — nu te îndoi nici de tine. Tu ești încă tânăr acum, însă, peste trei patru zile cel mult, vei avea forța, inteligența și experiența noastră, și vei fi o furnică demnă cu totul de familia noastră.

Intre timp soarele ajunse la asfințit, și furniciile se grăbiră să înceapă transportarea râmei, care într'o clipă fu târîtă în galerie.

Câteva rămaseră la intrare ca să baricadeze deschizătura cu așchii, fire de păr, bucățele de frunze și grăunțe de pământ.

Ele închideau foarte prevăzătoare ușa casei spre a evita pericolul vreunei surprinderi nocturne.

Groaznicul șarpe fu depus într'o odaie ; iar Gigică văzându-l întins pe cât era de lung, își aminti de fabula „Greerele și fur-

nica" a lui La Fontaine, pe care o citise într'o frumoasă carte cu poze, și exclamă :

— Iată o bună provizie pentru iarna aceasta !

— Pentru iarna asta ? — întrebă doica sa mirată.

— De sigur — reluă Gigică cu mândrie. — Ce crezi dumneata că eu nu știu că furnicile lucrează vara ca să-și adune hrană pentru iarnă, când sunt constrânse să stea închise în casă din cauza frigului ?

Furnica începu să râdă cu poftă.

— Dar ce tot spui ? Noi iarna nu mâncăm.

— Nu mâncăm ?

— Nicidecum. Iarna dormim.

— Dormim ?

— De sigur.

— Toată iarna ?

— Toată iarna.

— Incontinuu ?

— Incontinuu.

Gigică se gândi atunci la câte prostii spun oamenii, când vor să scrie despre animale fără ca să le cunoască, apoi adăugă :

— Și acuma nu mergem să ne culcăm ?

— De loc. Noaptea lucrăm în casă.

— Prea multă muncă ! — bombăni el. — Dar faptul de a păstra tot somnul pentru iarnă e ceva care mă bucură. Mai bine chiar, căci am scăpat de plictiseala de a merge la culcare în fiecare seară pentru a mă scula apoi dimineața, spre a merge din nou seara și a mă scula iarăși... și tot așa mereu fără sfârșit.

VII.

SENTINELELE.

Fusca îi zise :

— Dar tu nu știi încă cum e făcută casa noastră. Curăță-te bine, și hai, vino cu mine.

— Să mă curăț ? — întrebă Gigică mirat.

— De sigur. Ne-am prea murdărit în timpul lucrului și cred că nu vei voi să rămâi acoperit de murdărie ca o nimfă de Reduvius.

Furnica vorbea despre „Păduchele-de-lemn“, care, în starea lui de nimfă, are tot corpul învelit într'un strat de praf, de lână și de tot ceea ce se adună prin colțurile caselor măturate mai rar.

— Această nimfă, care-ți face silă s'o privești, se folosește de această travestire a sa pentru a sări pe muște și celelalte insecte, pe care le atacă cu dibăcie și viclenie. Ajunsă în starea de insectă perfectă, își aruncă murdăria de pe ea și apare păduche curat care-și duce viața pe față fără a mai recurge la viclenie. Curățenia este prima dovadă a unei ființe cinstite care se respectă pe ea însăși, și noi furnicile ținem mult la aceasta.

Gigică răspunse :

— Am înțeles ; dar cum se poate să te curăți fără apă, fără să-pun și fără prosop ?

Furnica nu înțelese toate astea, și reluă :

— Hai, întrebuințează-ți picioarele și fă-te frumos.

Gigică încereă, și proba nici că putea reuși mai bine.

Băgă de seamă că la extremitatea fiecărui picior avea un fel de pieptene mititel îndoit și dințat, cu care putu să-și pieptene antenele trecându-le pe dedesupt, și să-și netezească unii peri scurți care-i avea tot în vârful piciorușelor.

Dar deodată se opri miorlăind :

— Ah, ah !

— Ce e ?

— Oh, vai de mine ! îmi curge sânge dela un fir de păr.

Fusca surâse.

— Fii pe pace că nu-i nimica. Se vede că mișcându-te ți-ai stors vreo glandă.

— Am stors o glandă ?

— Da. Acei perișori ce se cheamă pulvilule, corespund unor anumite glandule mici cari produc un lichid.

— Și la ce servește ?

— Servește foarte mult, căci atunci când trebuie să umblăm pe o suprafață netedă și verticală, cum crezi că ne-am putea susține ? Dăm afară prin fiecare pulvil câte o picătură din acest lichid, și acesta ne folosește la susținerea corpului fără a ne stingheri mișcările.

Gigică care văzuse cum în timpul săpătorei, picioarele îi folosiseră foarte mult și la scobitul pământului și la aruncarea lui prin două ghiare aflate la capătul fiecăruia din ele, se gândi :

— Doamne, ce de lucruri avem în vârful picioarelor !

Ghiare, pulvilule, pieptene... Nu ne mai lipsește decât o periută de dinți și o batistă.

— Și acum — zise Fusca — haidem sus.

Pe când se urcau ei spre intrare, Gigică simți în jurul său o mare

forfoteală și adeseori antenele sale întâlnește alte furnici foarte ocupate.

— Ce e toată mișcarea asta? — întreabă el pe însoțitoarea sa.

— Se transportă larvele și nimfele. Noi furnicile simțim întotdeauna schimbările de temperatură.

— N'ași fi crezut ca furnicile să fie atât de sensibile la răceală.

— De aceea, în timpul zilei, ducem larvele și nimfele la anumite ore, în diferite camere. Când soarele e prea arzător, de exemplu, le ducem în sălile cele mai subterane; iar când într'acelea se face prea frig le aducem din nou în odăile mai apropiate de suprafața pământului.

Gigică, care fusese întotdeauna un băiat bun, gândindu-se că și lui i se făcuseră toate aceste îngrijiri, în timpul cât fusese ou, larvă și nimfă, se simți tare mișcat și zise :

— Ce animale bune sunteți voi furnicile ! Vă iubesc tare mult și nu găsesc cuvinte de mulțumire pentru a vă spune câtă recunoștință vă datorez și mai ales dumitale, care m'ai îngrijit până acuma cu atâta dragoste.

— Te rog, să nu începi cu complimente. Tu vei îngriji de alții tot așa cum am îngrijit noi de tine.

Cele două furnici ajunseră la intrarea furnicarului și Gigică observă dealungul coridorului câteva furnici plimbându-se în sus și în jos cu un aer foarte mândru.

— Și astea — întreabă el — ce fac ?

— Sunt sentinelele. Ele veghiază la intrare pentru a da alarma, în caz de pericol, acelor ce lucrează în galerie.

— Și eu vreau să fiu santinelă !

— Vei fi, n'avea grijă — răspunse Fusca. — Cu atât mai mult cu cât promiți de a fi un bun soldat.

— Un soldat ? Dar ce sunt și soldați printre furnici ?

— De sigur. În caz de nevoie luptăm cu toatele ; dar între noi

lucrătoare, sunt unele mai mari, capul mai forte și mandibulele mai puternice, care sunt destinate apărării furnicarului.

— La prima bătălie — zise Gigică cu mândrie — îți dau cuvântul meu, că voi fi făcut general chiar pe câmpul de luptă.

Și zicând acestea își duse primul picior din dreapta la frunte și făcu sentinelelor salutul militar.

VIII.

IN FURNICAR.

Coborînd în furnicar, Fusca avu grije să-i arate colțișoarele cele mai ascunse ale edificiului. El era format dintr'o mulțime nesfârșită de camere mari care comunicau între ele prin coridoare și galerii, și care duceau cu toatele într'o sală mai mare aflată în centrul clădirii unde furnicile se adunau în orele de repaus, adică în orele prea călduroase ale zilei.

Pipăind cu antenele sale sensibile bolțile largi susținute de coloane solide și apreciind exactitatea acelei lucrări mărețe și justă ei împărțire, exclamă :

— Dar voi furnicile sunteți nu numai bune dădace, dar și puternice miniere, excelente inginere și iscusite arhitecte !

— Toate avem o pasiune specială pentru arhitectură, însă n'avem un stil model ca albinele. Noi lucrăm, fiecare pe cont propriu, după gustul nostru, și de aceea reușim să creiem construcții ce au meritul să fie variate și să poarte pecetia mai multor inspirații individuale.

— Așa dar — zise Gigică — ar fi greu să se facă o istorie a arhitecturii furnicești.

— Foarte greu. Inchipuește-ți că, afară de varietatea cuiburilor noastre subterane, mai sunt și acelea din aer.

— În aer?

— Da. Sunt anumite furnici care-și fac casa pe ramurile plantelor legând frunzele între ele; altele în ghindele stejarilor; altele în crăpăturile stâncilor sau ale zidurilor și altele în trunchiul pomilor.

— Deci, sunteți și sculptori în lemn!

— De sigur; și încă foarte pricepuți!

— Și sculptori! — murmură Gigică, și amintindu-și de istoria oamenilor de seamă din timpurile acelea vestite, în care niciunul nu se mulțumea să fie celebru într-o singură specialitate (dela Dante Alighieri care era poet, învățat și diplomat, la Michelangelo Bonaroti care era sculptor, pictor, inigner, arhitect, poet și strateg), nu putu să nu-și făurească în creierul său acest gând, care, oricât de extravagant ar părea el, nu e totuși lipsit și de puțin adevăr:

— Devenind Furnică, mi se pare că am devenit un om mare.

Până acuma am numit furnicarul „casa furnicilor”; dar mai mult decât o casă, el era un adevărat oraș împărțit cu multă îndemânare și fortificat cu multă dibăcie.

Gigică care învățase dela Fusca calcularea distanțelor, ajungând în fund, socoti, că înălțimea furnicarului avea de aproape trei sute de ori lungimea corpului său, și se gândi cu un fel de compătimire la cel mai mare monument al omenirii — la faimoasele piramide ale Egiptului — dintre care cea mai mare e înaltă abia de nouăzeci de ori lungimea medie a unui om.

Dar cu toate că era cuprins cu totul de admirație și de uimire pentru micile insecte, dintre care făcea și el parte, și care erau capabile de lucruri atât de mari, simți deodată un gol la stomac, și zise:

— Toate bune dar, dacă aici înăuntru se află tot ceea ce-și poate dori o furnică, spune-mi un lucru: ce trebuie să facă una care ar avea nevoie să pună ceva în stomac?

Fusca zâmbi.

— Până acum ți-am dat eu de mâncare, dar de-acuma ar trebui să înveți să mănânci și singur.

— Nu te teme; îți promit că voi reuși de minune.

— Haidem deci; așa, vei putea vizita și grajdurile noastre.

Aceasta era surpriza cea mai mare păstrată lui Gigică.

— Grajduri?

— De sigur. Mergem să mulgem vacile noastre.

— Vacile noastre!? — repetă Gigică urmând-o pe Fusca uluit.

El văzu cum furnica apucă printr'o galerie lungă și înclinată care urca la suprafața pământului. Dela o vreme simți că temperatura se făcuse mai răcoroasă, și își dădu seama că ieșise din subterană și că coridorul continua să meargă în sus, perpendicular pe pământ; mai observă că în interiorul coridorului se ridica un fel de prăjină înfiptă în pământ, în jurul căreia fusese construită galeria prin care treceau.

În sfârșit, Fusca se opri, și el înțelese că se afla într'un fel de pavilion unde se învârtteau niște insecte pe care nu putu să le definească îndată.

Din fericire, o rază de lună pătrunse în clipa aceea și Gigică văzu că locuitorii pavilionului erau vietățile acelea mici de tot ce le văzuse de atâtea ori îngrămadite pe tulpina trandafirilor din grădina sa, și pe care le cunoștea sub numirea comună de „păduchii plantelor”.

— Sunt de două soiuri — zise Fusca — Sunt purecei și păducei. Alege-i pe care vrei și mulge-i.

— Să-i mulg! Dar cum? Unde?

— La spate — zise Fusca care înțelese nedumerirea sa.

Dar Gigică se găsi mai încurcat ca oricând.

— La spate?

La drept vrobind, i se părea aceasta un lucru nu tocmai igienic; însă, fără a mai face multe mofturi o imită pe Fusca și începu să mulgă un păduche gras ce se învoi bucuros la această operație.

Gigică recunoscuse îndată că licoarea dăruită cu atâta mărinimie de către blânda insectă, era acel excelent sirop pe care-l mai

gustase, și fără multe rugăminți supse atâta, până ce, la un moment dat, simți nevoia să ia puțin aer ca să poată mistui.

— Haidem afară — zise Fusca, și coborîră dealungul zidului exterior al coridorului până la pământ.

Atunci, la lumina lunei, Gigică văzu grațiosul edificiu pe care nu-l putuse judeca pe dinăuntru.

Dela pământ se înălța un tub care termina într'un fel de minge ce nu era alta decât pavilionul în care ședeau păduceii.

Ceea ce era însă curios, era faptul că din vârful mingii ieșea o plantă plină de frunze lungi și verzi.

— Nu înțeleg nimica — zise Gigică.

— Și totuși e foarte simplu de înțeles. Păduceii se hrănesc din tulpina proaspătă a plantelor, iar nouă ne place grozav sucii pe care ei îl elimină după ce au mistuit hrana lor; de aceea luăm aceste insecte să le ținem cu noi, spre a le putea mulge după cum am făcut adineauri.

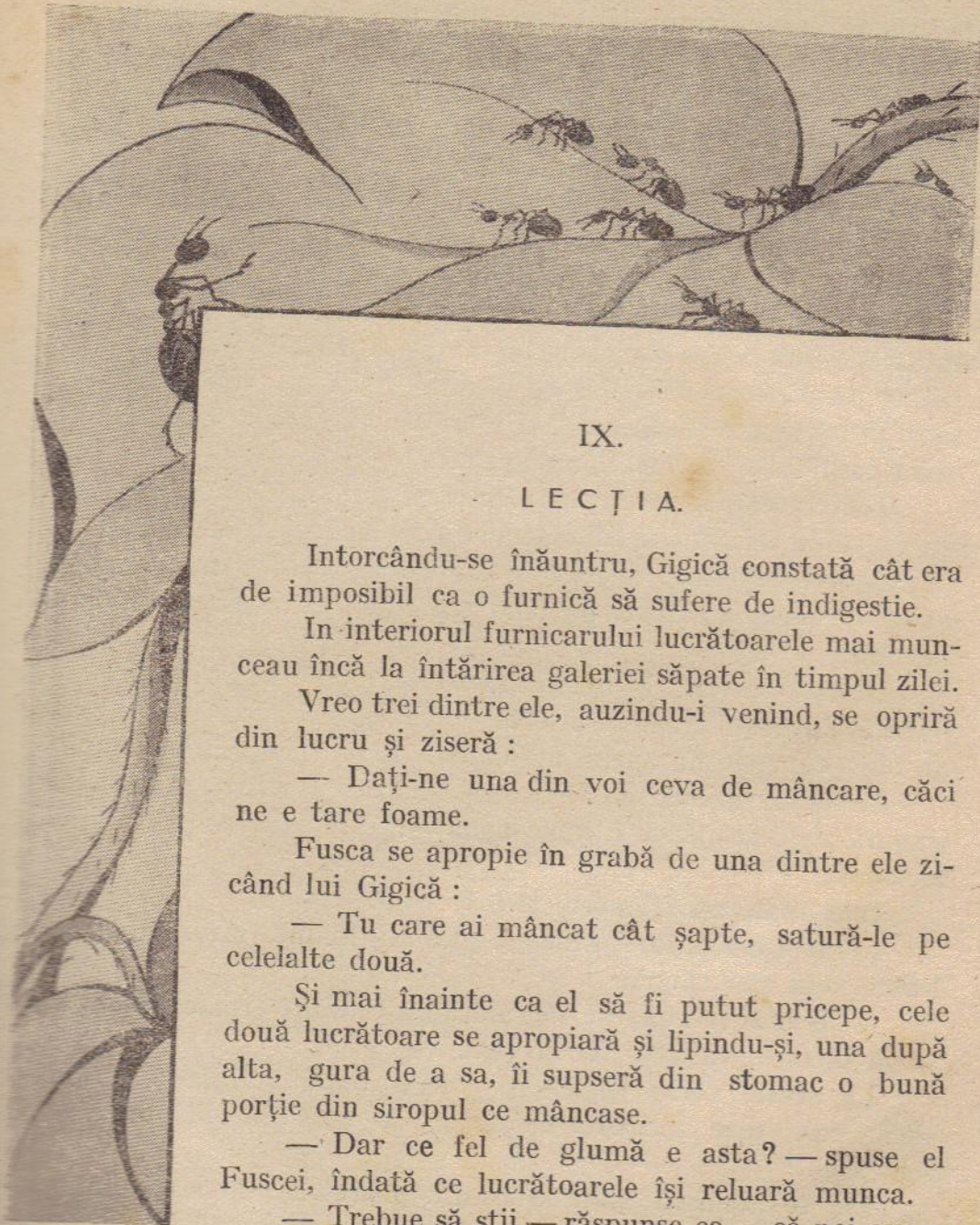
— Ah! nu mai îmi spune! N'am muls atâta de când sunt!

— Pentru a-i mulge însă, trebuie să le dăm de mâncare. Și iată de ce clădim special pentru ei acest cuib în jurul tulpinei unei plante în care-și pot găsi hrana; iar pentru ușurința noastră, construim această casă în legătură cu furnicarul nostru, afară de cazul când, săpând subteranele, nu întâlnim rădăcina vreunei plante verzi, ceea ce ne scutește de muncă, transportând doar păduceii în casă.

Dacă furnicile ar înnebuni cum ni se întâmplă nouă oamenilor, Gigică și-ar fi pierdut mințile cu siguranță.

Ideea că furnicile aveau ca și oamenii vacile lor, pentru care construiau staule igienice, procurându-le nutrețul necesar spre a avea un lapte bun, întrecea toate minunățiile întâlnite până acum, și aceasta, afară de a-i da o concepție grandioasă asupra virtuții furnicilor, îi dădu și o mare preocupare. Astfel că, intrând din nou în pavilionul păducelor, pe când cobora dealungul canalului îndreptându-se spre furnicar, se gândi în sine:

— Recapitulând deci, aceste furnici sunt; doici, institutoare, minieri, ingineri, soldați, zidari, sculptori, și până și păstori. Doamne ferește, dar mare minune dacă nu voi găsi aci înăuntru și un profseor de latină.

IX.

LECȚIA.

Intorcându-se înăuntru, Gigică constată cât era de imposibil ca o furnică să sufere de indigestie.

În interiorul furnicarului lucrătoarele mai munceau încă la întărirea galeriei săpate în timpul zilei.

Vreo trei dintre ele, auzindu-i venind, se opriră din lucru și ziseră :

— Dați-ne una din voi ceva de mâncare, căci ne e tare foame.

Fusca se apropie în grabă de una dintre ele zicând lui Gigică :

— Tu care ai mâncat cât șapte, satură-le pe celelalte două.

Și mai înainte ca el să fi putut pricepe, cele două lucrătoare se apropiară și lipindu-și, una după alta, gura de a sa, îi supseră din stomac o bună porție din siropul ce mâncase.

— Dar ce fel de glumă e asta? — spuse el Fuscei, îndată ce lucrătoarele își reluară munca.

— Trebuie să știi — răspunse ea — că noi avem

în organele digestive un fel de gușe în care se strânge o parte din hrană. Aceasta este o rezervă alimentară din care iese sucul cu care dăm de mâncare larvelor și adeseori chiar tovarășelor noastre care sunt ocupate la lucru, și cari altminterea, ar fi nevoite să și-l întrerupă spre a pleca în căutarea hranei.

Explicându-i astfel cum stau lucrurile, Gigică găsi într'acest cult al muncii și în devotamentul față de cei ce lucrează o nouă superioritate a furnicilor asupra omului.

Furnicile au cu toatele o mare poftă de lucru, ceea ce nu se întâlnește însă la toți oamenii. Mai mult încă, furnicile, când lucrează, găsesc pe acei cari să le dea de mâncare chiar în gură, pe când adeseori în lume mii de oameni cari muncesc nu găsesc de mâncare nici chiar căutând-o cu lumânarea aprinsă.

Toate aceste lucruri ce le văzuse cu proprii săi ochi și le auzise cu propriile sale antene, îi dădeau o idee clară despre organizația înțeleaptă, prevăzătoare, liberală și frățască a acelor numeroase popoare de furnici, cărora, pe când era copil, nu le dăduse nicio importanță.

El care intrând în furnicar, crezuse că e superior prin inteligență tuturor acestor insecte mititele, pricepea acum perfect de bine cum ele nu aveau de invidiat la om nici măcar siropul.

Ce de lucruri văzuse Gigică în douăzeci și patru de ore ! Intr'o singură zi, descoperise o lume nouă, pe care nu și-ar fi închipuit-o niciodată.

Însă toate au frumosul și urâtul lor.

Această constatare o făcu Gigică în dimineața următoare când Fusca veni să-i spună :

— E o zi minunată. Ieși afară cu celelalte frunici tinere, căci, lângă intrare, va avea loc lecția.

La aceste vorbe Gigică își pierdu toată voioșia și târîndu-și alene cele șase picioare ce avea, se urcă în silă după colegele sale.

Ele se adunară sub o frunză mare de dovleac din apropierea furnicarului, în timp ce o furnică foarte gravă luă loc pe o

pietricică, cu aceeași solemnitate ca și cum s'ar fi urcat pe o catedră.

Gigică auzi șoptindu-se că aceea era furnica cea mai bătrână din sat, și că ea văzuse și învățase multe în viața sa.

— Dragi furnicuțe — începu îndată profesorul — N'ar fi rău, cred, ca voi abia intrate în viață, să știți și câte ceva asupra voastră, și eu sunt bucuros să vă pot da unele noțiuni generale de istorie politică și socială a poporului nostru.

Aci, profesorul își drese puțin glasul și reluă :

— Noi aparținem celei mai însemnate categorii a insectelor ; ordinului Himenopterelor, adică, acelui ordin ce se poate mândri de a cuprinde pe cele mai ingenioase, mai lucrătoare și mai destoinice dintre insecte : albina și furnica.

Poporul nostru e răspândit pe tot globul în mii și mii de specii diferite, dela mica și priceputa furnică neagră, la gigantica Ecitonă răpitoarea ; dela galbena și liniștita furnică Flavă, la îndrăzneța furnică amazoană, care trăește numai din pradă.

Noi ne putem fâli de a trăi în republici civilizate, prin propria noastră muncă, supuse cu toatele acelorași îndatoriri și primind aceleași drepturi într'o societate bazată pe o stimă reciprocă și o iubire frățească....

La acest punct, Gigică văzând că prea se lungeste povestea, și crezând că în școlile furnicești există aceleași sisteme ca într'acelea de copii, ridică unul din piciorușele din față pentru a cere voe să lipsească o clipă spre a-și putea îndeplini o nevoie urgentă ; dar profesorul nu pricepu, sau se făcu că nu pricepe, și-și urmă discursul său patriotic.

— Adeseori, în adâncile meditațiuni ale bătrâneței mele, mă las dus de un frumos vis și văd departe, departe de tot, un viitor mai mare și mai luminos pentru popoarele noastre. Noi suntem astăzi, prin tradiții și interese greșite, despărțite în atâtea triburi condamnate a ne război unele cu altele ; noi nu cunoaștem frumusețea ospitalității și omorâm cu cruzime pe furnica străină ce ar îndrăzni să pătrundă în satul nostru. Ei bine, cine știe... Poate că va veni ziua în care toate furnicile din lume, recunoscându-și vechile lor greșeli și înțelegându-și

mai bine interesele și misiunea lor, își vor uni forțele, și făcând să dispară dușmăniile acestea absurde, vor deveni primul dintre popoarele insectelor.

Atunci vom putea vedea rasele cele mai diferite, dela *Lasius* europeană la americană *Acta Cephalotes*...

— Aoleu ! aoleu !...

Cel ce întrerupse lecția fu Gigică, căruia, acel *Lasius* și mai ales acel *Cephalotes*, i se puseseră pe stomac, și începuse să se frământa în toate părțile.

Profesorul, se grăbi să coboare de pe piatra pe care predica, și apropiindu-se de el îl întreabă :

— Ce ai ?

— Vai ! vai ! Mi-e rău ; mă doare aicea sus, și dincoace, și mai încolo...

Profesorul, care se pricepea și la medicină, începu să-l examineze.

— Leziuni nu sunt. Corpul tău e format ca al tuturor insectelor, din cap, din torace și din abdomen, și ai toate șase picioarele întregi.

— Mă doare aici, și aici...

— Și aicea jos ? Am înțeles. Și cu toate astea, tot sistemul muscular e perfect ; iar tu, ca toate furnicile, ai putea, datorită fășiilor tale musculare, să duci o greutate de treizeci de ori mai mare decât greutatea corpului tău, pe când omul care e regele creaturilor, nu poate duce nici măcar echivalentul greutății sale. Și aici, ce simți ?

— Mă simt rău și acolo...

— Și aici ? Dar văd că circulația sângelui tău e normală și că organul digestiv funcționează de minune. Respiră ! Așa... Și aparatul respirator e perfect ; sângele tău merge în căutarea aerului destinat a-l premeni și îl absoarbe foarte bine. Să fie oare nervi ?

— Se poate. De fapt, când ați spus cele două cuvinte am simțit o sdruncinare grozavă a nervilor.

— Să vedem și sistemul nervos. Hm !... Nici asupra lui n'am nimica de spus. Fibrele nervoase sunt în stare normală. În centrele nervoase nu sunt complicațiuni : ele sunt independente unele de altele și dacă ai fi împărțit în două, ai putea, ca orice furnică, să con-

tinui a trăi încă mult timp în două părți diferite. Să studiem creerul !

— Cred că am puțin — murmură Gigică cu un aer pocăit.

— Puțin? Deloc. Volumul creerului tău, ca al oricărei furnici bine conformată, reprezintă a două-sute-optzecea parte din corp, adică are aproape aceeași relațiune cerebrală care se află la om și la marile mamifere. E tocmai ceea ce dovedește, după cum vezi, superioritatea noastră intelectuală.

Deodată, profesorul se întrerupse și-și apropie cei trei ochi simpli de abdomenul lui Gigică.

— Oh ! — murmură el încet — e ceva anormal însă aici...

— Ce e? — zise Gigică speriat.

— Intoarce-te !

— Cum adică?

— E ceva curios, — continuă profesorul — ceva ce n'am mai văzut... cu toate că în viața mea am văzut destule !

— Dar despre ce e vorba? — întrebă Gigică simțindu-se atins la spate.

— Știu și eu? — răspunse profesorul.

— Pare o tumoare !

— O tumoare? Oh, Doamne !

— Dar de o materie maleabilă și ațoasă ce n'aș putea-o defini.

Între timp celelalte furnici făcură cerc în jurul lui Gigică și al profesorului, strigând mirate :

— Vai ce curios !... Ce o fi codița aceea albă?...

— Codiță albă?! — zise Gigică ridicându-se iute pe cele două picioare dinapoi și tremurând din tot corpul.

O idee groaznică îi trecu prin minte.

El se uită împrejur, apoi se repezi pe un fir de iarbă ce se întindea deasupra unei bălți din apropiere, și agățându-se bine privi subț el.

Nu mai încăpea nicio îndoială.

Apa îi reflecta exact forma corpului și el putu vedea destul de limpede, la spatele abdomenului, între cele două piciorușe posterioare, stegulețul alb.

Gigică, văzându-l, fu cât p'aci să cadă în apă.

Mișcându-și cu greu picioarele, se ridică pe firul de iarbă și se întoarse la țarm, sperând că va scăpa astfel de imaginea sa ; dar i se părea că vede mereu acea bucățică ascuțită de cămașe care-i atârna la spate.

Pe mal îl așteptau toate celelalte furnici tinere care murmurau între ele :

- Vârfulețul acela alb e cam suspect.
- De sigur. Această furnică nu e din familia noastră...
- E o străină !
- S'a vârit printre noi !
- S'o omorîm !
- Să-i tăiem capul !

Gigică era atât de disperat de descoperirea făcută, încât, cu toate că era mai mare și mai puternic decât ele, nici nu se gândi măcar să reziste adversarelor sale, care, urmându-și instinctul, cu toate eforturile înțeleptului profesor ce încerca să se împotrivească, înconjurară pe eroul nostru și cu mandibulele deschise, se năpustiră asupra lui.

X.

TRĂIASCĂ STEGULEȚUL ALB !

Deodată se auzi un strigăt, și o furnică se aruncă în mijlocul acelei învâlmășeli exclamând cu vocea turburată :

— Opriți-vă ! Ce faceți ?

Era Fusca.

Ea, așezându-se în fața lui Gigică și întinzându-și antenele tremurătoare înainte, deschise mandibulele amenințătoare, gata de a apăra insecta atacată.

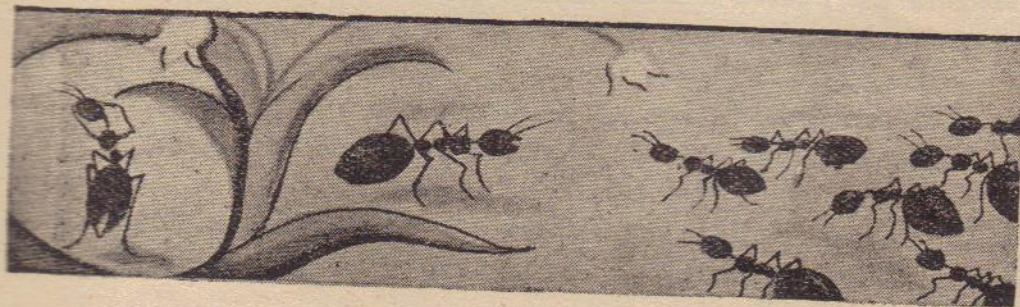
Furnicile se retraseră.

— Să vă fie rușine ! — reluă ea. — Cine v'a învățat pe voi care abia v'ați născut, să vă însușiți dreptul de viață și de moarte asupra tovarășelor voastre ?

— Nu e tovarășa noastră — îndrăzni să spună una din furnicile tinere.

— Are o codiță albă ! — adăugă alta încurajată de cea dintâi.

— Ce codiță, și ce necodiță ! Oul care a produs-o pe această tovarășă a noastră a fost recunoscut și cules de mine și de o altă fur-

nică bătrână, și eu mă mir grozav, cum se face ca voi care n'ați ieșit încă de sub tutela noastră și lipsite cum sunteți de orice experiență și de orice cunoștință, să îndrăzniți a judeca înfăptuirile noastre.

Furnicile tinere se retraseră umilite dar și cam nedumerite, până ce Fusca luându-l pe Gigică de un picior, le spuse :

— Priviți și recunoșteți-vă greșala : el are corpul negricios și toracele și fața capului de culoare roșiatică. Nu sunt oare acestea semnele particulare ale familiei noastre ? Cine poate nega că e o furnică brună, o furnică „Fusca” ca mine și ca voi ?

La aceste vorbe pieri ca prin minune orice sentiment de dușmănie și apropiindu-se de el îl sărutară în semn de împăcare.

Fusca îl duse după ea, zicându-i cu blândețe :

— Vino în casă. Ai nevoie să te odihnești puțin după toate emoțiile prin care ai trecut.

Când ajunseră într'o odaie liniștită și mai retrasă, Gigică își dădu drumul chinului ce-l rodea, suspinând :

— Ah ! scumpă cucoană Fusca, cât ești de bună cu mine și cât îți sunt de recunoscător ! Dacă ai ști cât sunt de nenorocit !

— Haide, haide... — replică buna furnică. — Potolește-te.

— Ușor de zis ; dar cine îmi va scoate oare atârănătura asta albă dela spate ?

— Nu face nimica, crede-mă. Eu am văzut întotdeauna că aveai ceva alb care nu era normal.

— Și în ou ? — întrebă Gigică amintindu-și de ultimele sforțări ce făcuse pentru a-și ascunde stegulețul când intrase în prima fază a transformării sale.

— Da, și în ou ; apoi, când ai devenit larvă ; și chiar când te-ai transformat în nimfă. Dar nu i-am dat nici-o importanță. Acuma însă, fiindcă ai mai crescut, a crescut și băsmăluța aceea.

— A crescut mult, nu-i așa ?

— Ei da... Dar nu te mai gândeai la ea. Mai bine caută să devii o furnică bună și vrednică, și ai să vezi că toate au să te respecte chiar cu codița albă dela spate.

Și zicând acestea, Fusca ieși din odaie.

Gigică voise să-și mărturisească secretul de mai multe ori doicii sale, însă se stăpânise de rușine; dar acuma, rămânând singur, dădu drumul durerii și nemulțumirii sale împotriva destinului ce-l condamna să poarte veșnic acel nesuferit steguleț alb la spate.

— Nici măcar devenind furnică n'am putut scăpa de această bucățică de cămașă! Pe când eram copil, eram luat mereu în râs de fratele și de sora mea și acuma voi fi și de ocara furnicilor. A rămas lipită de corp, și trebuie s'o port mereu, mereu! Și când mă gândesc că spuneam întotdeauna:

„Eu pantalonii ăștia vechi și rupți la spate nu-i mai vreau”. Dar mama n'a vrut să audă, și...

Gigică se întrerupse deodată. Gândul mamei care-i revenea pentru a doua oară de când devenise furnică, îl curprinse cu totul, uitând tot restul.

— Mamă! — murmură el suspinând.

— Săraca mama! Sărmana mea mămică; de cât timp n'o mai văd. Iar tu, cine știe cât ai plâns, cât plângi și cât vei mai plânge gândindu-te la Gigică al tău. Mamă scumpă, iartă-mă dacă am fost rău până într'atâta încât să-ți aduc o dojană. Tu ești tot mămica mea bună, și eu, și de departe, chiar devenind furnică, vreau să fiu tot copilul tău, tot Gigică al tău, și te iubesc ca și mai înainte, și doresc atâta să te văd, să te sărut și să am ceva de-al tău la mină... Ah! Ba da! Am asta! Am această bucățică de cămașă pe care mi-ai făcut-o tu și care ieșea mereu din pantalonii făcuți tot de tine. Dela tine, mamă dragă, am avut de mic copil acest steguleț dela spate, pe care-l mai am încă. Ah, fie binecuvântată această bucățică de cămașă care-mi amintește de tine. Cine știe, poate că-mi va aduce chiar noroc, căci tot ceea ce face o mamă e întotdeauna spre binele fiilor săi.

Și Gigică, plângând și râzând de bucurie, începu să joace trăgându-și cu piciorușele-i subțirele codița ce-i atârna la spate.

XI.

ATACUL FURNICARULUI.

/// In câteva zile Gigică ajunsese o furnică mare. De-acuma corpul său se dezvoltase în deajuns, cultura sa era făcută, și Fusca îl scoase de sub tutela sa spunându-i :

— Tu nu mai ai nevoie de mine.

— Nu e adevărat ; mai am nevoie de dragostea ta, — răspunse el.

Gigică era sprinten și voinic, iar în luptele zilnice cu tovarășele sale (căci furnicile iubesc mult exercițiile fizice) ieșea mereu învingător. Nu e deci de mirare dacă era socotit de toți locuitorii furnicarului ca un fel de cap de oaste, și era destinat mereu la întreprinderile cele mai îndrăznețe și la paza orașului în momentele cele mai periculoase.

Gigică începu să se creadă grozav.

Odată, găsim pe afară o sămânță de cânepă, și-o potrivea în chip de cimiră făcându-i cu vârful mandibulelor două găurele laterale pentru cele două picioare din față pe care le întrebuința ca brațe, ținându-și închise în ea celelalte două mijlocii.

Camaradele sale, neobișnuite de sigur să recurgă la acel fel de îmbrăcăminte, îl priveau cu uimire, dar mai apoi se obișnuiră. Grave preocupări însă se iviră spre a turbura pacea acelei familii bune și muncitoare.

De câteva zile se vedeau în apropierea furnicarului unele furnici străine, într-o atitudine cam suspectă și care o rupeau la fugă îndată ce erau observate. Felul lor de a se purta și mai ales, semnalele lor, nu promiteau nimica bun. Și în adevăr, într-o bună zi,

în timpul orelor calde pe când pașnicile tovarășe ale lui Gigică se odihneau în sala centrală a palatului lor, se auzi răsunând un strigăt :

— Furnicile-roșii !

Erau sentinelele ce dădeau alarma.

La acest semnal, furnicile cu Gigică în frunte, se năpustiră îngrijorate afară din odaie dealungul coridorului ce ducea spre intrare, în timp ce altele se grăbeau să târască ouăle și larvele pe un alt drum în sălile mai de jos spre a le pune la adăpost de orice pericol.

Năvălitorii fură surprinși la trecerea cea mai strâmtă a galeriei și Gigică înțelese îndată ce mare avantaj avea el din acea poziție asupra inamicilor săi.

Intr'adevăr, ei căutau în zadar să-și deschidă o trecere printre vitejii apărători care opuneau o rezistență îndârjită.

— Dacă am fi întârziat doar cu o singură clipă — zise Fusca — am fi fost pierdute; ele ar fi invadat tot orașul.

— Piepturile noastre sunt zid de nepătruns ! — adăugă Gigică, respingând un asaltator care încerca să înainteze.

Totuși nu era mulțumit de întorsătura ce o luau lucrurile.

De sigur că adversarii, surprinși într'acea trecere strâmtă, n'ar fi putut înainta nici cu un pas măcar; dar aceasta nu-i împiedeca să mai reziste, și deoarece un atac decisiv era imposibil în asemenea condițiuni, situația amenința să devie periculoasă.

— Trebuie să fie multe — murmură Fusca.

— Grezi ? — întrebă Gigică.

— Sunt sigură. Altminteri, văzând că planul lor n'a izbutit, ar fi fugit până acuma.

Gigică rămase pe gânduri.

— Fusca, — zise el deodată — vrei să-ți iei însărcinarea de a apăra trecerea aceasta ?

— De ce nu ?

— Îți ajung douăzeci de camarade ca să împiedeci înaintarea inamicului ?

— Sunt chiar prea multe.

— Atunci, las' pe mine.

Gigică o lăasă pe Fusca cu vreo douăzeci de furnici, și încet, încet, fără ca inamicul să-și poată da seama de manevra sa, retrase pe toate celelalte în galeria săpată pentru transportarea râmei.

Planul său era demn de un mare strateg.

Ajuns înafara tunelului, își opri oastea sa de vreo sută de soldați și se urcă pe o piatră de pe care putea privi spre intrarea principală a furnicarului.

Fusca avusese dreptate; furnicile roșii erau foarte multe și un lung șir se întindea în fața intrării, împingând pe năvălitorii ce pătrunseseră înăuntru.

— Înainte ! — ordonă Gigică tovarășelor sale și să nu faceți nici un zgomot.

Trebue să știți, dragi copii, că furnicile-roșii sunt între furnici ca un fel de *piei-roșii*. Crude, sălbatice, nepricepute la lucru ; ele duc o luptă aprigă furnicilor civilizate, și, unite în bande întregi de haiduci, atacă furnicarele, pătrund în ele, fură proviziile și le duc în vizuinele lor.

Ceva mai rău încă, acești bandiți fură chiar și ouăle și larvele furnicilor lucrătoare, și știți pentru ce ? Ca să aibă pe lângă ei, ca sclave, pe furnicile ce vor ieși din ele, obligându-le să muncească, să aibă grije de treburile casei, să-i servească și să-i onoreze, ba chiar să-i și curețe.

De aceea furnicarele lor, spre deosebirea celorlalte, sunt furnicare mixte, pentrucă, afară de furnicile din rasa lor, mai cuprind și pe acelea ținute în sclavie.

Astfel, într'un furnicar de furnici războinice ca cele roșii sau sanguine, se vor găsi întotdeauna, afară de furnicile-roșii, și furnici din specia „fusca” sau „rufa”, care fiind foarte inteligente și lucrătoare sunt preferate celorlalte în slujba de servitori.

Inchipuiți-vă deci cu ce nerăbdare aștepta coloana de prădători care asaltase furnicarul lui Gigică, momentul de a putea pătrunde înăuntru pentru a pune mâna pe toți și pe toate.

Dar deodată se auzi un strigăt !

— Moarte tâlharilor !

Era Gigică care cu oastea sa cădea asupra coloanei inamice. Furnicile roșii, neașteptându-se la o asemenea surpriză, fură copleșite.

În zadar căutară să se reunească. Gigică cu camaradele sale nu întârzie să împartă coloana haiducilor în două, luându-le astfel modul de a opune o rezistență ordonată, semănând neorânduială, zăpăceală și spaimă într'acei asaltatori deveniți pe neașteptate asaltați.

Mișcarea fu atât de fulgerătoare, încât abia de mai avură timpul să se gândească la fugă.

— Urmăriți-i ! — strigă Gigică tovarășelor sale — și nu cruțați pe niciunul !

Pe când armata victorioasă urmărea pe fugari, el se apropie iute iute de intrarea furnicarului și puse deasupra ei o frunză uscată în așa fel ca să nu rămână deschisă decât o mică trecere abia cât pentru o furnică.

Roșcovanele ce se introduseseră în galeria intrărei, mai erau încă acolo ; ele nu avuseseră timpul să-și dea seama de nimicirea armatei lor ce se afla afară, și continuau încercările lor de înaintare.

— Acești răufăcători — murmură Gigică — au văzut intrarea și n'ar fi bine ca să ducă cu ei planul casei noastre !

Deci, punându-se de-a-curmezișul frunzei și întinzând cele două picioare dinainte spre gaura lăsată deschisă, strigă :

— Fusca, gonește afară pe ticăloșii ăia !

La acel strigăt se petrecu înlăuntrul strâmtoarei o zăpăceală de nedescris. Roșcovanele, speriate, auzind o voce străină acolo unde lăsaseră armata lor, se întoarseră cu sfortări ne mai pomenite, și se repeziră zăpăcite spre ieșire, gonite de Fusca și de camaradele sale.

Impinse și strivite din toate părțile ele se îngrămădeau spre intrare, unde, gășind în sfârșit mica trecere lăsată deschisă, ieșiau una câte una.

Era tocmai ceea ce dorea Gigică al nostru.

El era acolo gata, cu mandibulele deschise, și cum vedea o furnică roșie ivindu-se la gaură, îi și tăia capul fără multe complimente.

Gigică tăiaze unsprezece capete și era gata să împlinească duzina, când auzi o voce :

— Hei ! Ce faci ?

Era Fusca.

— Ah, iartă-mă — zise el. — Ce vrei. Abia mă învățasem.

Privește !

Apoi, învârtindu-se încoace și încolo, adună mai multe țepușe pe cari le înfipse în jurul furnicarului, punând în vârful fiecăreia câte un cap de dușman.

— Aceasta să servească de lecție acelor ce vor mai îndrăzni să vie ca să fure în satul nostru.

— Se vor mai întoarce, nu te teme, — zise Fusca. — Furnicile roșii sunt de neînduplecat și mâine le vom vedea iarăși la atac.

Pe când Fusca vorbea, se auziră mai multe zgomote în apropiere.

Era armata victorioasă ce se întorcea dela urmărirea inamicului, cântând imnuri patriotice.

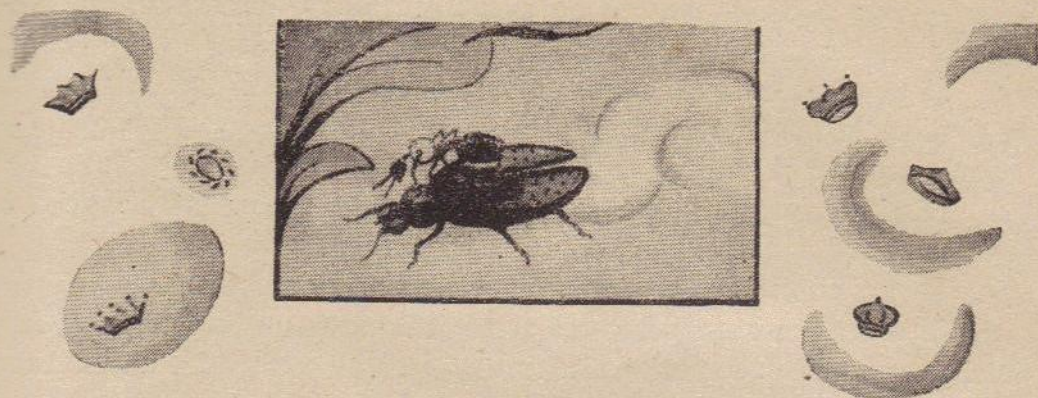
Cum îl văzură pe Gigică înconjurat de capetele dușmanilor, furnicile izbucniră cu toatele într'un glas :

— Uraa... trăiască ! Trăiască eroul cu codița albă !

Gigică își pipăi stegulețul, și gândindu-se la mama sa, murmură :

— Sărmana mea mămică ! Cine știe ce consolare ar fi pentru tine, ca să-l vezi pe Gigică al tău devenit general al furnicilor.

XII.

GIGICĂ SE GĂSEȘTE ÎNTRE FUMURILE AMBIȚIEI ȘI FUMURILE UNUI BOMBARDIER.

Deodată, în mijlocul zarvei, se auzi o voce care spunea :

— Ați făcut bine să apărați casa noastră ; dar războiul, care e prin el însuși un delict, când e pornit din cauze drepte nu trebuie considerat decât ca o tristă necesitate.

Era bătrânul profesor acela care le vorbea.

— De aceea, — continuă el — în loc de a vă deda la o veselie nedreaptă, ați face mai bine să plângeți faptul că obraznicia unui popor vagabond v'a întrerupt din munca voastră care e singura glorie adevărată a unui popor civilizat.

Și, fiindcă Gigică încerca să combată aceste argumente, bătrânul filozof adăugă :

— Războiul e întotdeauna o nenorocire chiar și pentru învingători. Priviți în jurul vostru și veți găsi atâtea camarade de ale voastre moarte și rănite, adică atâtea doici smulse larvelor noastre, atâtea mandibule lipsă la munca satului nostru.

Fusca, care era o furnică înțeleaptă, defo dreptate profesorulu și exclamă :

— Așa este ! trebuie să ne gândim a face o înmormântare onorabilă eroilor ce-au murit pentru apărarea noastră.

Și pe când cea mai mare parte a oastei intra în furnicar pentru a-și relua lucrul întrerupt, o altă parte se apucă să caute pe camaradele moarte și rănite.

Rănitele fură duse cu toată grija în subterană pentru îngrijirile necesare, iar moartele transportate la cimitir.

— La cimitir? — vor spune cetitorii mei surprinși.

Și aceeași mirare o încercă și Gigică, care nu știa încă că și furnicile aveau un loc special pentru a-și depune morții din familia lor ; dar el se convinge îndată urmând cortegiul funebru care se opri într-o mare piață acoperită de o plantă umbroasă, ce reprezenta de sigur pentru furnici, salcia lor plângătoare. Acolo zăceau, puse la rând, multe furnici, și tot acolo fură depuse și acelea moarte în bătălie după ce li se făcură ultimile onoruri.

Intorcându-se dela ceremonia funebră, pe când celelalte furnici aintru în furnicar, Gigică vru să vadă din nou teatrul de luptă și începu să se învântească în jurul său.

După victoria avută, simțea o mare mulțumire gândindu-se la toate fazele acelei zile memorabile, și ambiția începu să-i încălzească capul cu visuri și mai îndrăznețe de bătălii și de triumfuri.

Se rezemă de un fir de iarbă și lăsă drum liber nălucirilor sale glorioase.

— Profesorul, poate spune orice vrea, dar eu mă simt o furnică născută pentru lucruri mari. Primul pas pe drumul gloriei a fost făcut de acuma, și eu sunt fără îndoială cel mai mare general pe care și l-a putut închipui vreodată o minte furnicească. Măine, furnicile roșii ne vor ataca din nou după cum a spus Fusca, ceea ce va fi pentru mine o nouă victorie strălucită. Cine mă va putea opri apoi de a deveni capul furnicarului și poate chiar regele tuturor furnicilor?

În acest moment, ca și când cineva ar fi vrut să-și râdă de visările sale ambițioase, se simți învăluit cu totul într'un fel de nor cu miros neplăcut.

Gigică sări în lături și văzu o insectă curioasă cu spinarea neagră stropită cu puțin roșu, care, ca să nu spunem altfel, își întorsese spre el părțile sale posterioare.

— Cine te-a învățat să faci asemenea necuviințe? ! — exclamă Gigică supărat.

În loc de răspuns insecta trase o altă salvă însoțită de același sgomot, și un alt nor învălui pe bietul Gigică care fu cât p'aci să cadă jos asfixiat.

Furia lui însă fu atât de mare încât își putu găsi toată forța necesară pentru a se năpusti asupra celui prost-crescut. I se urcă în spate și-i strânse capul cu picioarele dinainte, gata să i-l taie cu mandibulele, după cum făcuse puțin mai înainte cu dușmanii săi.

— Fie-ți milă și nu mă omorî ! — se rugă insecta văicărându-se.

— Imi pare rău — îi răspunse Gigică — dar nu se poate. Ce crezi?... Să faci asemenea lucruri în fața unui general !...

— Credeam că voiai să mă ataci, și am încercat să mă apăr.

— Aha, și asta o numești apărare? Ia spune-mi : toate semenele tale se apără în felul acesta?

— De sigur.

— Dar ce fel de ființe sunteți voi, pot să știu și eu?

— Suntem Bombardieri.

— O fi ! — exclamă Gigică — dar acest fel de bombardament nu-mi place de loc.

Și deschise mandibulele să-i taie capul ; dar deodată îi veni o idee, și aplecându-se spre insectă, îi zise :

— Ia spune-mi Bombardierule dragă : dacă îți cruț viața, îmi promiți că n'ai să mă mai bombardezi niciodată?

— Jur, pe cuvântul meu de Coleopteră.

Gigică coborî din spinarea gândacului și măsurându-l din cap pân' la picioare, întrebă :

— Tu ești o Coleopteră?

— De sigur ; nu vezi?

Și insecta, întinzându-și aripile, îi arătă particularitatea ordinului său, adică cele două aripioare subțiri pentru sbor, acoperite

de o altă pereche de aripi cornoase ce servesc de teacă, ca la toți gândacii și la toate coleopterele.

— Eu — adăugă insecta — sunt o Coleopteră ce aparțin familiei Carabilor, insectele cele mai frumoase datorită culorilor lor.

— Veți fi voi cele mai frumoase, dar nu sunteți deloc bine crescute.

— Vrei să spui de sigur despre mirosul acela acru pe care-l eman dela spate.

— Și încă ce mai miros! — exclamă Gigică — și ce mai acru!...

— Acela e arma mea. El mă apără de atacuri și-mi folosește să vânez alte insecte mai mici, care rămân sufocate și-mi pot cădea astfel ușor în mână.

— Vrea să zică voiai să mă mănânci?

— Nu zic că nu. Dar tu ai rezistat, lucru ce nu mai mi s'a întâmplat până acuma.

— Cred și eu! Ia ascultă ce-ți spun. Poți să-mi aduci o duzină de Bombardieri ca tine?

— Sigur că da. Sunt cinci care locuiesc cu mine sub aceeași piatră, iar alții au casa chiar lângă a mea.

— Foarte bine! Și v'ar părea rău să vă dau o masă de vreo cincizeci de furnici și mai bine?

— Nici de cum!

— Atunci, ascultă: mâine dimineață să te găsești cu tovarășii tăi, colo sub frunza aceea de dovleac. O vezi?

— N'avea nicio grije. Voiu fi!

— Acolo-ți voiu da explicațiile necesare. La revedere, scumpe prietene; și, să ai grije să păstrezi toate bombardamentele tale pe mâine căci va fi mare nevoie.

Gigică se îndepărtă cu primele-i două picioare la spate, zicând în sine:

— Hei, Gigică dragă, și Napoleon-cel-Mare s'ar simți mic pe lângă tine!

XIII.

IMPĂRATUL „CODIȚA I.”

Dimineața următoare, Gigică întruni în sala centrală a furnicarului pe toate furnicile bătrâne și cu vocea autoritară a unuia ce-i învățat să comande, zise :

— Vă anunț că astăzi, am ideea să atac furnicile roșii și să le dau o bătae ne mai pomenită.

Profesorul clătină din cap și zise foarte întristat :

— În felul acesta noi care eram de partea rațiunii vom trece de cea a nedreptăței. De ce, în loc de a ne bucura de dreptul apărării împotriva agresiunii ticăloșilor, să devenim la rândul nostru niște ticăloși agresori ?

— Trebuie sfârșit odată !—strigă Gigică hotărât. — De altfel, victoria de ieri trebuie să vă fie o dovadă sigură.

— Rău ! — zise profesorul. — Tu începi să arăți tovarășelor tale serviciile aduse și să te fălești că ți-ai făcut propria ta datorie.

— Datorie sau nedatorie — continuă Gigică cu mândrie, — vorba e că, dacă nu eram eu, cine știe cum se terminau lucrurile. În sfârșit eu am pregătit totul, și peste puțin voi pleca în marș cu toată oastea mea.

La aceste cuvinte profesorul sări supărat :

— Oastea ta ? Armata ta ? Și cine-ți dă dreptul, nesocotitule, să-ți însușești viața camaradelor tale ? Ai uitat că aici în societatea noastră toți suntem egali în fața acelorași îndatoriri și ale acelorași drepturi ?

— Dacă suntem egali cu toții — zise Gigică cu dispreț — de ce ieri n'a fost nimeni în stare să facă ceea ce am făcut eu ?

Și fără să mai asculte de nimeni, nici măcar de sfaturile pline de dragoste ale Fuscei, ieși din sală spunând :

— Vreți, sau nu vreți, soldații cari m'au văzut luptând ieri, au încredere în mine și mă vor urma !

Și într'adevăr, cea mai mare parte a furnicilor, ameteite de victoria din ziua trecută, primiră cu bucurie propunerea lui Gigică care-și adună o puternică coloană de luptători și ieși din furnicar fără să mai stea mult la vorbă.

— Nu mă înșelasem eu când spuneam că armata e cu mine ! De acuma pot conta cu totul pe sprijinul ei, și la întoarcere, lovitura de stat e sigură !

Intr'un anumit loc, el ordonă oprirea ; și aliniindu-și soldații, începu să le împartă grade, apoi le ținu următoarea cuvântare :

— Ofițeri, subofițeri și trupă : voi mi-ați dat dovada vitejiei voastre și nu mă îndoesc că și astăzi mă veți ajuta să distrugem pe dușman.

— Trăiască generalul „Codiță” ! — strigară furnicile în cor.
Gigică reluă :

— Ofițeri, subofițeri și trupă ! Eu v'am pregătit pentru astăzi o frumoasă surpriză datorită căreia victoria e ca și sigură ! Rămâneți deocamdată aici și așteptați. La întoarcerea mea veți continua marșul către inamic.

Și zicând acestea, Gigică încredință comanda lui Căpățână

și lui Forfecaru, două furnici de valoare, pe care și le alesese ca ajutoare și în care-și pusese toată încrederea.

Forfecaru era un soldat de o putere extraordinară, iar Căpățână era o furnică înarmată cu două mandibule strașnice, ce n'avea alt cusur decât pe acela de a fi mereu flămândă; ele dăduseră conducătorului lor asemenea probe de devotament, încât Gigică putea fi sigur de ele.

Se duse deci spre frunza de dovleac unde profesorul își pierduse timpul cu predicarea păcii universale a furnicilor și unde Gigică găsi Coleoptera cu care se aliase în ziua precedentă.

— Bravo! — îi zise. — Și ceilalți Bombardieri unde sunt?

— Iată-i — răspunse gândăcelul.

Și într'adevăr Gigică văzu sub o frunză, tovarășii aliatului său în număr de doisprezece.

— Ei sunt de sigur sub comanda ta, nu-i așa?

— Nici vorbă.

— Atunci, ascultă bine: eu sunt generalul... deocamdată, bine înțeles, fiindcă sper să deviu ceva mai mult... Eu sunt generalul furnicilor. Armata mea se află nu departe de aici, și acum, o voi duce la descoperirea dușmanului pe care-l vom împinge în părțile acestea. Atunci, cum vei vedea că se află în bătaia tirului, ordoni focul și... bum! Bombardează-l fără milă.

— Nu te teme — răspunse Coleoptera — Vom face un adevărat masacru.

— Adio, deci, și poftă bună!...

Gigică se duse la oastea sa.

— Nimica nou? — întreabă el pe Forfecaru și pe Căpățână.

— Ba da, domnule general, — răspunse Căpățână. — Am văzut o patrulă de Roșii care venea spre noi; dar cum ne-a zărit a și fugit.

— Înainte atunci. Cum vom descoperi coloana dușmană, noi vom întoarce direcția noastră și vom împinge pe adversari către acel dovleac. Acolo — adăugă Gigică cu mândrie — am pregătit artileria noastră. Batalion, înaintee... marș!...

Oastea se mișcă cu grabă și ajunse la inamic.

Gigică, cu o manevră dibace, întoarse soldații săi în așa fel ca să se afle în spatele coloanei adversare ce părea a nu fi băgat de seamă intențiile dușmanului.

— Ce furnici proaste! — murmură Gigică. — Ele nu cunosc de loc tactica războiului.

Și, urmat de ai săi, căzu asupra Roșiilor care, fiind doar vreo cincizeci la număr nici nu mai încercară să se împotrivească.

— Impingeți-le înainte! — strigă Gigică soldaților săi.

Dar nici nu era nevoie. Părea că Roșiile nu doreau altceva mai bun decât să fie trimese spre dovie.

Ajungând în apropierea frunzei se auzi un strigăt scurt:

— Foc!

O salvă puternică urmă comanda și furnicile roșii se găsiră învăluite pe neașteptate într'un nor de fum, al cărui miros acru și greșos le opri respirația.

Comanda se repetă iarăși, și tragerile se reînnoiră mai dese și mai puternice, în timp ce Gigică oprindu-și armata, arată partizanilor săi norul cel des care se înălța nu departe de ei.

— Sunt bombardierii mei care primesc pe inamic cu salve de mitralieră.

Toate furnicile îl aclamară cu admirație; apoi, deoarece mirosul începea să ajungă până la ei, Gigică făcu o întoarcere la stânga, și pe când Roșiile aproape asfixiate se sbăteau în ultimele spasme ale agoniei, el își conduse armata într'un loc ferit de câteva pietre și aliniind-o în fața sa, ținu următoarea cuvântare:

— Ofițeri, subofițeri și ostași! Înainte de a fi plecat la această bătălie, câteva furnici bătrâne se împotriviseră planurilor mele; cu toate acestea, uitați-vă, ele nu puteau fi încununate de o izbândă mai mare, și datorită unor aliați puternici pe care am fost în stare să-i cuceresc de partea noastră, țara e salvată în sfârșit de neînduplecării săi vrăjmași.

— Așa este! — strigară soldații.

— Dar cu această împrejurare — continuă Gigică — am băgat

de seamă că felul în care este condus furnicarul nostru, e cu totul contrariu sentimentelor de libertate și de progres ce trebuie să le aibă furnica modernă de astăzi. Dacă toate furnicile sunt egale, atunci, noi vom avea mereu de luptat cu bătrânele îmbâcsite de ideile lor învechite și pline de teamă.

Ofițeri, subofițeri și ostași ! Eu cred, că ar fi mai bine să alegeți dintre voi pe o furnică înțeleaptă și curajoasă, în care să aveți deplină încredere, și s'o numiți căpetenia, ori regele, sau poate chiar împăratul vostru.

— Da, da !... — strigară toate.

— În sfârșit, trebuie o furnică capabilă, ca mine de exemplu, care să cunoască tactica militară, după cum o cunosc eu, și care să știe să câștige la nevoie o bătălie ca aceasta... Trebuie o furnică care să știe să vă conducă la glorie. Eu însă în toate acestea nu am ce căuta, și voi sunteți libere de a vă alege pe cine vă place ; și zicând acestea vru să se retragă, dar din întreaga oaste ieși un singur strigăt :

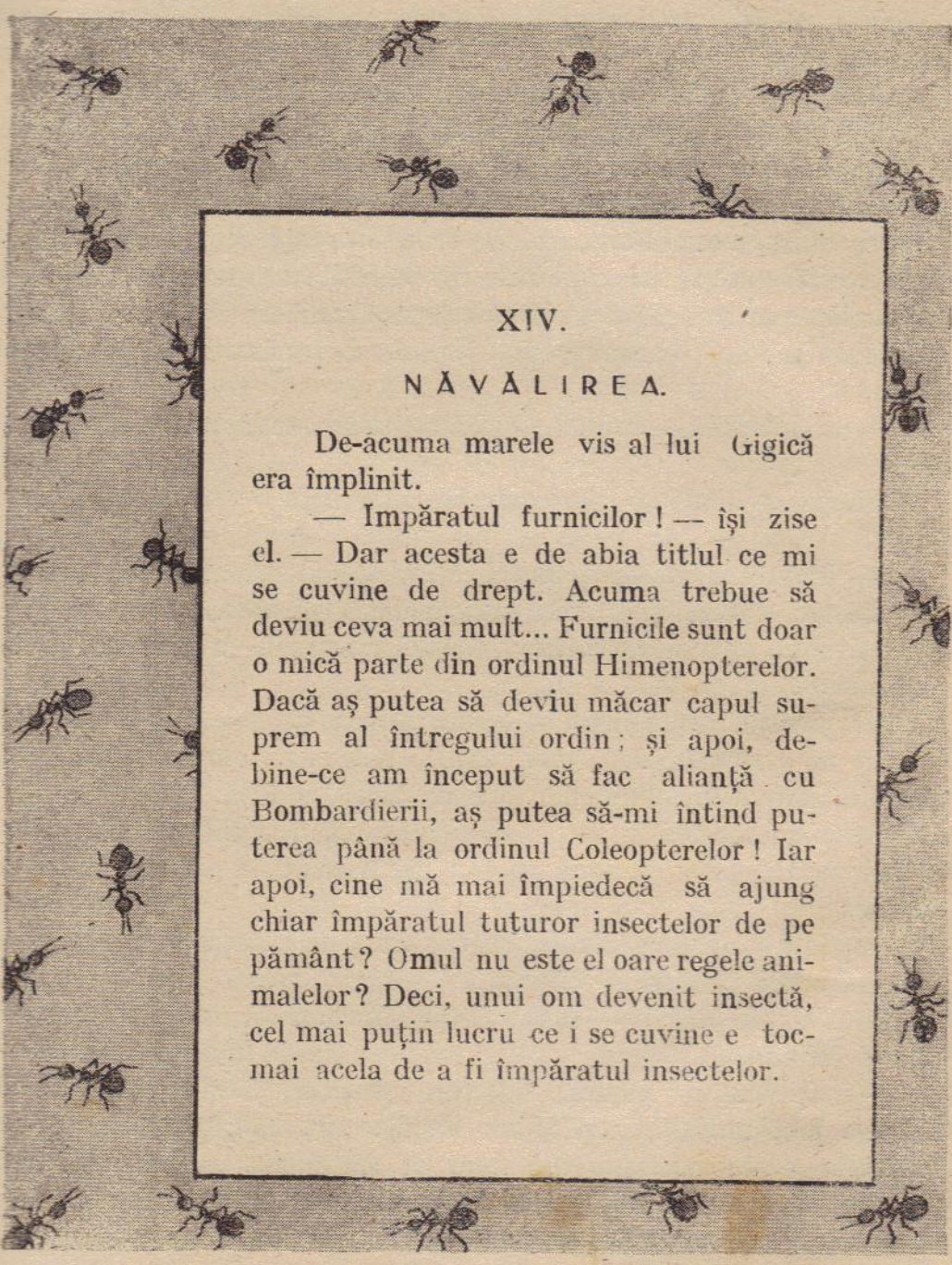
— Noi vrem pe „Codiță” !

Gigică nu mai așteptă să i se spună a doua oară, și răspunse vesel :

— Deci, vom zice : „*Codiță întâiul, împărat al tuturor furnicilor !*”

Și cu toții strigară : — Trăiască Impăratul *Codiță I !*

XIV.

NĂVĂLIREA.

De-acuma marele vis al lui Gigică era împlinit.

— Împăratul furnicilor! — își zise el. — Dar acesta e de abia titlul ce mi se cuvine de drept. Acuma trebuie să deviu ceva mai mult... Furnicile sunt doar o mică parte din ordinul Himenopterelor. Dacă aș putea să deviu măcar capul suprem al întregului ordin; și apoi, de bine-ce am început să fac alianță cu Bombardierii, aș putea să-mi întind puterea până la ordinul Coleopterelor! Iar apoi, cine mă mai împiedecă să ajung chiar împăratul tuturor insectelor de pe pământ? Omul nu este el oare regele animalelor? Deci, unui om devenit insectă, cel mai puțin lucru ce i se cuvine e tocmai acela de a fi împăratul insectelor.

Deocamdată însă, trebui să se mulțumească cu atâta și zise partizanilor săi :

— Foarte bine ! foarte bine ! Primesc titlul vostru de împărat, și n'ar fi rău chiar, pentru orice formalitate, să intrăm pe teritoriul nostru pentru a face proclamația oficială.

Gigică aruncă o privire asupra câmpului de luptă, și văzând că cei doisprezece Bombardieri erau ocupați să mănânce furnicile roșii asfixiate de exploziile lor mirositoare, se puse din nou în fruntea armatei și se îndreptă spre furnicar ; dar cum ajunse la intrare se opri văzând micul munte de apărare pe jumătate dărâmat.

— Să intrăm ! — ordonă Gigică repezindu-se înăuntru urmat de statul său major.

El ajunse astfel în sala centrală, unde auzi o voce străină care striga :

— Înainte ! Trebuie să împiedecăm întoarcerea armatei.

Aceste vorbe, și multe alte semne, îi desvăluiră lui Gigică situația sa și a tuturor tovarășelor sale în groaznica ei realitate.

Furnicarul fusese invadat de furnicile roșii.

El nu putea înțelege nici când și nici cum, dar lucrurile erau atât de limpezi încât nu mai încăpea nicio îndoială.

Pe când încerca în zadar să-și găsească o explicație în mintea sa buimăcită, simți că două antene necunoscute îl pipăiau în toate părțile :

— Iată-l aci pe generalul cu sămânța de cânepă.

— Iată-l pe Codiță-Viteazul.

— Dar în sfârșit — exclamă Gigică plin de mânie — pot să știu și eu cum...

— Îți explic îndată, ilustrule general. Tu credeai că o să ne-o faci nouă, și noi ți-am făcut-o ție. Noi, poate că după înfrângerea de ieri nu am mai fi îndrăznit să vă atacăm ; dar tu, ai ieșit cu armata ta pentru a da marea bătălie ; tu ai venit să ne ataci și noi, înștiințate la timp de câțiva

dintre soldații noștri despre planurile tale, ți-am făcut această surpriză.

Gigică își aminti de fapt că aghiotantul său Căpățână îi vorbise despre o patrulă de Roșii care se învărtise câtva timp în jurul furnicarului.

— Noi deci, după informațiile avute dela spionii noștri, ți-am trimis înainte vreo cincizeci de soldați cu însărcinarea de a te ține încurcat, după cum au și făcut, și, între timp, cu grosul armatei noastre, am venit aici, am cuprins tot satul lăsat fără apărare, și acuma... acuma vei putea vedea și auzi tot ceea ce avem de gând să facem; și schimbând tonul, strigă :

— Păziți pe acest prizonier ! Eu mă duc să-i arăt ce-am învățat noi Roșii, din lecția lui de tactică militară.

Gigică ar fi vrut să se libereze, dar nu-i mai fu cu putință. El nu întârzie să priceapă înțelesul ultimelor cuvinte ce auzise. Din mișcările ce se făceau în jurul său, și din ordinele ce auzea că se dădeau, își putu da seama că Roșcovanele repetau întocmai jocul pe care îl făcuse el lor, în ziua precedentă.

În timp ce apărau intrarea principală, o coloană de Roșii ieșise prin galeria cea mare a râmei spre a cădea pe neașteptate în mijlocul armatei lui Gigică, nimicind-o.

Puțin după aceea, Gigică simți că furnicile roșii țineau sfat, și auzi deslușit vocea aceleia ce părea să aibă însărcinarea de general de armată.

— Am câștigat — spunea ea — o mare bătălie. Noi am învins pe inamic și am pus stăpânire pe satul lui, astfel că, eu cred că e de prisos să mai transportăm ouăle, larvele și nimfele în furnicarul nostru. Noi aicea suntem de-acuma stăpâne absolute, și putem să ne întindem stăpânirea noastră asupra acestui oraș, unde vom lăsa o garnizoană de apărare.

În această luptă, fiecare din noi și-a îndeplinit datoria sa după propriile sale puteri, și cum drepturile noastre sunt egale pentru toți, furnicile care se vor naște din ouă și se vor forma din larvele și din nimfele acestui popor pe care l-am

invins, vor fi sclavele societății noastre în folosul tuturoră fără deosebire.

Pe când Roșcovanele aplaudau cuvintele generalului lor, Gigică putu să confrunte purtarea acelei căpetenii de tâlhari cu a sa.

Pentru prima oară i se înfățișă limpede, fără nicio îndoială, toată răspunderea ce apăsă asupra lui.

El, pentru ambiția sa, contrar poveștelor tovarășelor sale mai înțelepte, voise să provoace pe dușman; folosise războiul pentru a putea fi ales împărat. În sfârșit el fusese singura și unica cauză a ruinei acelui întreg popor bun, modest și muncitor ce nu cerea nimic altceva decât să trăiască în liniște.

Deodată fu sustras dela gândurile sale, de vocea generalului învingător, care zicea :

— Duceți pe toți prizonierii afară din furnicar ! Executările se vor face acolo, ca să nu mai fim nevoiți a transporta cadavrele dușmanilor noștri afară.

El fu târât afară din furnicar, și acolo putu să vadă în sfârșit chipul generalului adversar.

Era o furnică de o mărime potrivită dar cu o uitătură atât de crudă, încât, dacă vreo furnică cumsecade ar fi întâlnit-o în timpul nopții, ar fi murit de frică doar privind-o.

Generalul Roșu întorcându-se spre călăi, ordonă :

— Incepeți cu furnica aceea bătrână de colo !

Gigică se întoarse și văzu pe profesor ce stătea dus pe gânduri între doi păzitori.

El, la ordinul generalului, ridică capul și zise cu un aer grav :

— Furnicilor ! Cu acest nume, înainte de a muri, înțeleg să mă adresez tuturor furnicilor din lume, de orice rasă ar fi ele ; și tuturoră le zic : până când dura-va oare aceste lupte prostești între popoare pe care natura le-a făcut surori ? Nu aveți oare destui dușmani de înfrânt printre insectele altor ordine, și chiar printre păsări ? De ce

vreți să vă nimiciți între voi, în loc să vă uniți toate puterile voastre, voi care în organizația internă reprezentați dintre toate insectele forța cea mai mare a inteligenței și a muncii? Uniți-vă furnicilor! E ultimul strigăt al unui muribund care a trăit destul, și care vă lasă pentru totdeauna salutându-vă cu dulcea numire de surori.

Gigică era foarte mișcat de cuvintele atât de pline de adevăr ale bătrânei furnici. I se părea cu neputință ea Roșcovanele să nu rămână înduplecate de o judecată atât de limpede și de luminoasă. Dar oare, se înduplecase el, când filosoful îi vorbise despre înțelegere și despre experiență?

Cu toate astea, dragii mei, se întâmplă mereu astfel și printre oameni.

Inchipuiți-vă deci dacă Roșcovanele care erau învingătoare, ar fi vrut să dea ascultare vorbelor profesorului!

Generalul făcu un semn, și, ținând... capul bătrânei furnici căzu retezat de mandibulele uneia dintre păzitoare.

Același lucru se întâmplă cu toate furnicile prizoniere de războiu.

Dar momentul cel mai cumplit pentru Gigică fu acela când recunoscu printre ele pe dădaca sa.

— Fusca! — strigă el cu un suspin.

— Așa a fost să fie — zise buna furnică. — De tot ce-mi pare rău însă, e numai că urmașele noastre vor fi sclave.

Gigică la aceste vorbe nu se mai putut stăpâni.

El se aruncă înainte strigând:

— O, nu!... cruțați-o pe buna mea Fusca! — Eu sunt vinovatul! Ea, v'o jur, nu voia să continuăm războiul, doar eu, răul, și neîncrezătorul, nu voii să ascult de sfaturile sale...

Câtiva Roșii îl opriră din avântul său, și între timp, și capul sărmanei Fusca căzu la pământ.

Gigică, aproape înebunit de durere și de remușcare, strigă:

— Omorîți-mă și pe mine!

— O clipă ! — răspunse o voce.

Toți se întoarseră.

Era o furnică roșie, care sosea tocmai atunci, șchioapă și prăfuită.

XV.

CURTEA MARȚIALĂ

Furnica își scutură cum putu mai bine praful de pe ea și așezându-se în mijlocul adunării, exclamă :

— N'ar fi rău, ca mai înainte de a-l omorî pe acest general cu cuirasă, să-i facem un mic proces...

Gigică crezu că prin aceasta, situația sa se va îmbunătăți, însă nu fu decât o amăgire.

— După cum vedeți — urmă furnica — eu sunt una dintre camaradele voastre care am fost trimisă întru întâmpinarea dușmanului pentru a-l abate dela manevrele armatei noastre.

— Bravo ! — strigă generalul roșu. — Și ce vești ne aduci dela celelalte ?

— Ehe ! — zise cu tristețe furnica — ele la ora asta sunt mistuite gata !

— Mistuite ? Cum adică ?

— Intrebați-l pe generalul cu sămânța de cânepă. El trebuie să știe.

Gigică crezu mai cuminte să tacă din gură.

— Trebuie să știți — continuă furnica cu un aer disprețuitor — că acest individ, se aliase nici mai mult nici mai puțin decât cu o duzină de Bombardieri. Ei ne așteptau la trecătoare, și cum ne-am aflat în bătaia tirului lor, au început să ne bombardeze în așa fel încât întreaga coloană a căzut asfixiată, iar eu am scăpat ca prin minune. Acei nemernici aveau atâtea furnici de mâncat, încât au uitat de mine.

La aceste vorbe un urlet de indignare se auzi în întreg consiliul de războiu.

— Cum ! — exclamă generalul Roșu adresându-se lui Gigică. — Tu, ai făcut asta ? Tu care aparții unei specii de furnici care ne dau nouă numirea de barbare și de prădătoare ; în loc să ne combați pe față, ai cerut ajutorul Bombardierilor întrebuițând vicleniile cele mai josnice și cele mai nedemne pentru niște luptători dreți și leali ?

Gigică voi să răspundă : — dacă și oamenii însăși admit în caz de războiu alianțe între popoare de specii diferite ! — dar, se stăpâni.

— Noi suntem un popor de tâlhari — strigă generalul Roșu — și cu toate astea nu recurgem niciodată la asemenea josnicii !

Furnica șchioapă își relua cuvântul :

— Și asta n'ar fi nimica ! Trebuie să știți că, pe când fugeam dela masacru, am întâlnit pe acest individ împreună cu armata sa, și stând ascunsă în dosul unei pietre, am putut auzi cum cerea să fie proclamat capul tuturor furnicilor cu numele de Impăratul *Codiță I.*

— Bravo *Codiță I.* — exclamă generalul Roșu râzând. — Tu încerci deci să desființezi până și organizația noastră socială în care toate suntem egale cu aceleași drepturi și aceleași îndatoriri ! ?

De-acuma nu mai era vorba de viață pentru el.

Și de altfel, după ce văzuse câtă nenorocire pricinuisese cu ambițiile sale, după ultimele vorbe ale profesorului și după moartea Fuscei, ce nevoie mai avea să rămână pe lumea asta ?

Se resemnă deci la moarte ; însă, resemnarea sa fu sdruncinată de cuvintele generalului.

— Ascultați ! El s'a făcut vinovat de delict ne mai pomenite, așa dar tot atât de neînchipuite să fie și chinurile sale. Luați-l, tăiați-i unul câte unul toate picioarele, apoi antenele, și la urmă capul, astfel ca să poată privi cu proprii săi ochi la tortura ce va suferi.

Gigică la ideea tuturor acestor chinuri fu cât p'aci să leșine.

El se ridică pe cele două picioare dinapoi, strigând :

— Da ! Sunt vinovat ! Recunosc toate greșelile mele ! Omoriți-mă, dar nu mă faceți să sufăr atât de cumplit.

Un hohot de râs îi răspunse din toate părțile.

Fu trântit la pământ, și doi paznici se încleștară de picioarele-i dinapoi, trăgând din toate puterile.

Dar picioarele erau zdravene și nu era chip să i le smulgă.

Atunci cele două păzitoare apucară celelalte două picioare din mijloc, care ieșiră foarte ușor, în timp ce Gigică continua să țipe :

— Hoților ! Tâlharilor ! Criminalilor !...

Lucru curios ; smulgerea celor două picioare din mijloc nu-i pricinuisese nicio durere și cu toată această mutilare se mai simțea încă în toate puterile sale.

Cei doi păzitori traseră apoi de picioarele din față, dar și acestea erau zdravene astfel că generalul Roșu, văzând toate sforțările zadarnice pe care le făceau călăii, se înfurie și începuse să strige :

— Nu sunteți buni de nimica ! Lăsați-mă pe mine... și să nu-mi mai spuneți pe nume dacă n'am să-i retez capul dintr'o singură mușcătură.

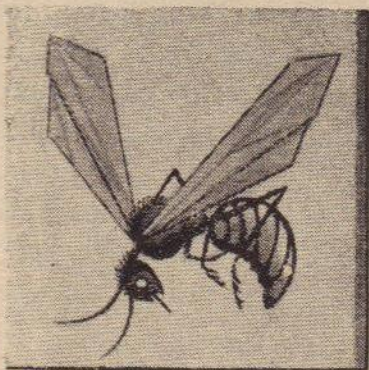
El se îndreptă țăntoș spre Gigică, însă n'apucă să facă nici patru pași, că și începu să țipe :

— Vai ! Vai !... Mor !...

Auzind aceste vorbe, Gigică crezu că înnebunește de bucurie și era cât p'aci să mulțumească Providenței Divine ; dar, dându-și seama că un nou personagiu venise să ia parte la acea cumplită tragedie, bâlbâi desnădăjduit :

— Aoleo ! mi se pare că am căzut din lac în puț !

XVI.

O VIESPE CRIMINALĂ.

Noul personagiu era o viespe de nisip, cu niște picioare lungi de tot, mai cu seamă cele dindărăt, care erau înarmate pe muchia exterioară a tibiei cu niște țepi și niște dinți ce păreau un adevărat ferăstrău.

Acest nou personagiu, căzuse pe neașteptate în mijlocul acelei Curți cu Juri și se apucase să împungă cu teribilul său ac burta tuturor, fără nicio deosebire între judecători și inculpați.

Fu o desordine generală, și numai câteva furnici putură să se salveze cu mare greutate, fugind în furnicar.

Când viespea ajunsese la Gigică, sări și asupra lui.

— M'am dus ! — zise nefericitul împărat *Codiță I*.

Dar își reveni îndată, când o auzi pe viespe văitându-se :

— Vai, vai ! dar tare mai ești !

Gigică își aminti atunci de cuirasa lui, și simțindu-se salvat, suspină ușurat :

— Binecuvântate fie semințele de cânepă !

Între timp, viespea i se așezase în față și-l privea cu mirare și neîncredere, în timp ce-și scotea și-și băga acul în teacă pentru a-l încerca dacă nu cumva se stricase.

Când se convinse că arma era încă nevătămată, zise :

— Ia ascultă, vrei să-mi spui și mie cum se face de ești atât de tare ?

— De ! — răspunse Gigică, care-și recăpătase graiul. — Eu am fost întotdeauna așa... Eram cam tare de cap... chiar de pe când mă duceam la școală !... Dar tu cine ești ?

— Eu sunt o *viespe-criminală*.

— Piei din fața mea !

— De fapt, eu sunt o „*Amofila Sabulosa*” ; dar, în general, nî se zice „*asasine*”, poate fiindcă trăim în grote scobite în grinzile vechi și în caverne făcute în crăpăturile zidurilor, sau fiindcă suntem cei mai teribili vânători de păianjeni, muște, viermi și furnici... când nu sunt tari ca tine...

— Ia ascultă, — zise Gigică supărat — cât despre păianjeni, muște și viermi, treacă-meargă, dar ca să te agăți și de furnici, pentru o viespe ca lumea, e o adevărată nelegiuire. Nu știi că suntem aproape rude ?

El își amintea cum biata Fusca îi spusese că toate viespile, albinele și bondarii, aparțineau aceluiași ordin al furnicilor și deci aceluiași mare și viteaz popor al Himenopterelor, atât de puternic și atât de deștept.

La acest punct al conversației avu loc o pauză, după care cele două personaje începură să se privească mai cu atenție și cu mai multă bunăvoință. Ba încă, Gigică admiră chiar pe teribilul său agresor zicându-și :

— O fi el un criminal, dar e tare chipeș.

De fapt, viespea, învelită într'o frumoasă haină galbenă, era subțirică, grațioasă, plină de vioiciune și mai frumoasă decât toate viespile pe care Gigică le văzuse în timpul când era copil, adică pe când nu observa nimica cu atenție.

— Ce talie ! — se gândi sărmanul nostru împărat detronat. — Acum înțeleg eu de ce spun toți că mama mea are o talie de viespe.

Această idee care-i trecu prin minte îl făcu să plângă de emoție, și în timp ce simțea renăscându-i în suflet o mare dorință de a o vedea pe mama sa dragă, simți și un sentiment de simpatie pentru acea viespe care îi adusese aminte de ea.

Viespea, care părea și ea puțin mai îmblânzită, întrerupse tăcerea exclamând :

— Ia te uită ! deci, suntem rude ? Atunci dă-mi laba încoace să ne împăcăm.

Și fiindcă Gigică rămase cam îndoielnic, adăugă cu vioiciune :

— Haide, haide... ori ești supărat că omor furnicile ? Mi se pare că pe când am ajuns eu aici, erați ocupate să vă omoriți între voi... și mi se pare că a se omori între frați e ceva mai scandalos decât a se omori între rude depărtate.

Socoteala nu era de loc greșită, astfel că Gigică răspunse :

— Ei da, pe de o parte ai dreptate, iar pe de alta, mă gândesc că fără tine mi-ar fi tăiat capul și mie. Dar bagă de seamă că noi furnicile, în rasa Himenopterelor, reprezentăm poporul cel mai forte, poporul cel mai inteligent, poporul cel mai...

Gigică nu avu timpul să găsească și un al treilea adjectiv pentru poporul său, fiindcă viespea, cu o mișcare iute și neașteptată îl lăsă singur și se năpusti asupra unui vierme destul de mare care avusese nenorocirea de a trece pe acolo.

Fu treabă de o secundă. Viespea își scoase acul din teacă, și cu o pereche de înțepături, sârmanul vierme fu redus într-o absolută imposibilitate de a-și mai continua plimbarea.

— L-ai omorît ? — strigă Gigică alergând.

Viespea clătină capul și șopti cu o voce misterioasă :

— Dar de unde ! Ce crezi că sunt atât de proastă ?

Apoi bâzâind veselă se așeză călare pe victimă, o apucă cu cleștele și începu să târască corpul care era de zece ori mai greu decât al ei spre o mică moviliță nisipoasă asupra căreia se zărea o gaură rotundă apărută de o fortificație de pietricele, de pae și de bulgărași de pământ.

Gigică, mirat de a vedea la acea insectă atât de elegantă o forță așa de mare, atâta putere și atâta încăpățănare, o urmări pas cu pas, până ce, ajungând lângă groapă, o văzu rostogolindu-se înăuntru cu vierme cu tot.

Ajungând în fund, ea îl lăsă îndată, și scuturându-și praful de pe aripi, se întoarse spre Gigică care alergase la marginea găurii, sigur de a o vedea strivită sub greutatea victimei sale.

— Te-ai lovit? — o întrebă el.

— De loc! — răspunse viespea veselă. — Acest drum, pe care l-am făcut rostogolindu-mă, e cel mai puțin obositor dintre toate. Greul însă, e ca să duc viermele colo sus în casă.

Și arată gaura care era pe malul groapei.

— Să-ți ajut eu?

Viespea zise cu mândrie :

— O, nu ! noi suntem obișnuite la lucruri și mai grele și nu avem nevoie ca poporul cel mai puternic și mai inteligent din rasa Himenopterelor să se ostenească pentru noi.

Gigică la aceste vorbe înghiți în sec.

— Mai bine — adăugă viespea arătându-i gaura — ți-aș fi foarte recunoscătoare dacă ai avea grijă de acest boier până ce mă reped puțin până acasă.

— Dar ce, ți-e frică că fuge?

— Nu de asta ; dar trebuie să bagi de seamă să nu se apropie nimeni de el. Pot avea nădejde?

— De sigur !

Ea intră veselă în vizuina sa, și Gigică rămase să păzească viermele.

Cum dispăru viespea, o musculiță cenușie căzu pe corpul sărmanei omide, și rămase ca lipită, ocupată cu o treabă pe care Gigică nu știu să și-o explice.

El strigă :

— Fugi de acolo, că nu e ta !

Musca sbură rânjind și bolborosind ironică :

— Dacă nu e a mea, e a fiilor mei.

Cum se întoarse viespea, Gigică, măsurând volumul viermelui, îi zise :

— Nu lipsește nicio bucățică. Dar ia spune-mi dragă, îl mănânci pe tot?

— Să-l mănânc? Dar de unde !

— Atunci dece l-ai omorît?

— Dar nu l-am omorît de loc. E numai amorțit. Înțelegi că

dacă ar fi mort, trebuind să-l ții în casă mai mult timp, ar intra în putrefacție.

— Il ții în casă? Și ce faci cu el?

— Ei, ăsta e pentru fiii mei.

— Hm! — exclamă Gigică mirat. — Tocmai ceea ce a zis și musca aia cenușie adineauri...

Viespea făcu un pas înapoi strigând :

— Musca cenușie ai zis? Oh, mizerabila !... S'a așezat o muscă pe viermele meu? Răspunde !

— Da... — bâlbâi Gigică care nu-și explica toată această frământare pentru un lucru ce i se părea fără nicio însemnătate.

— N'a stat pe el decât o clipă, fiindcă am gonit-o îndată.

— Ah, hoța ! Mi-a făcut-o ! — continuă să se vaite viespea uitându-se la vierme.

— Uite aici ! Astea sunt urmele ei ! O, și eu care m'am muncit atâta ! Ah, mizerabila parazită ! Poate că își închipuia că am să duc viermele în casa mea, să-l pun în siguranță ! Și toate astea de dragul fiilor ei ! Ah, infama !

Viespea era atât de înveninată, încât Gigică nici nu mai îndrăzni s'o întrerupă, și se mulțumi a se strânge în sămânța lui de cânepă, murmurând :

— Dacă, Doamne ferește, se ia la ceartă cu mine în clipa asta, n'aș scăpa nici dacă m'aș ascunde într'un sâmbure de cireasă.

XVII.

ULTIMUL ADIO.

Incetul cu incetul, viespea se liniști puțin continuând să bombăne :

— Lucru în zadar ! Muncă inutilă !
Trebue s'o iau dela început...

— Iartă-mă — zise. Gigică, a cărui curiozitate întrecuse frica. — Vrei să-mi explici și mie ce au de-a-face fiii tăi cu fiii muștei, și toți laolaltă cu acest nenorocit animal, care continuă să doarmă liniștit ca și când nu s'ar fi întâmplat nimica ?

— Cum ! Dar tocmai pentru fiii mei am luat viermele.

— Și atunci, de ce nu-l duci acasă ?

— Pentrucă musca cenușie l-a luat pentru fiii ei.

— Dar bine, eu îmi pierd mințile. Cum l-a luat frate, dacă viermele e încă aicea ?

— Ah, tu nu știi?... Bine, ascultă să vezi dacă n'am dreptate să mă supăr pe muștele astea afurisite :

Noi viespile vânam anumite animale, le paralizăm și le ducem în casă numai pentru a ne depune ouăle în corpul lor ; ouăle, după un anumit timp, se desfac și ies din ele larvele fiilor noștri ; înțelegi ? Ele găsesc astfel gata hrana lor, și mănâncă animalul în care le-a depus mama lor prevăzătoare, până ce își Țes câte o gogoasă înăuntrul căreia se transformă în crizalide, și apoi, dezvoltându-se ies la lumină insecte perfecte ca noi.

Unele viespi din specia mea prind păianjeni, altele greeri ; eu, prefer să-mi depun ouăle în omizi fiindcă sunt mai carnoase. Ei bine ! sunt pe lume insecte vagabonde ca muștele, care au nevoie de a asigura viața fiilor lor într'același chip, dar nu au nici puterea, nici curajul de a vâna, după cum facem noi cu viermii și păianjenii. Atunci ce fac ? Aceste trădătoare se învârtesc în jurul caselor noastre, ne spionează, și când văd că noi ducem în casă proviziile pentru fiii noștri, încet încet, pe nevăzute, aceste hoațe vin și-și depun ouăle lor. Vezi ? Dacă tu nu m'ai fi înștiințat la timp, eu mi-aș fi depus oul într'acest vierme sigură de a fi asigurat existența larvei tiului meu. Inșă, ce s'ar fi întâmplat ? Oul pus de muscă s'ar fi desfăcut înaintea oului meu, și larva sa ar fi mâncat tot viermele, în timp ce a mea ar fi murit de foame. Acum spune-mi, nu e o ticăloșie aceea a insectelor parazite care fac să se bucure fiii lor de fructul muncii pe care noi îl destinăm fiilor noștri ? Vezi ? acuma trebuie să încep din nou vânătoarea ; trebuie să transport din nou un alt vierme până aici. Dar ce să fac ? Copiii plac tuturora.

La acest gând păru că tot necazul îi pierise.

— La revedere ! — adăugă ea cu veselie — De acuma nu mai îmi rămâne decât să câștig timpul pierdut de geaba. La lucru deci !

Și își luă sborul bâzâind voioasă în timp ce Gigică îi strigă din urmă :

— La revedere, Amofilă dragă !

La drept vorbind, Gigică simțea o oarecare simpatie pentru viespea aceasta.

Era o viespe asasină ce e drept, și felul său de a fi era destul de crud. Ea nu era însă criminală și rea pentru sine, ci pentru fiii săi, după cum tot pentru fiii săi era hoată musca cenușie. Una îndrăzneată și puternică, lua viața altuia pentru a o da copiilor săi; cealaltă, neputincioasă de așa ceva, fura pentru același scop tâlharului, fructul tâlhăriei sale.

Gigică începu să priceapă că scopul înalt și nobil la toate insectele, fie că era ajuns prin crimă sau furt, era tot acela al fiilor; de a asigura oului fecundația, și larvei plăpânde și fără apărare, hrana; de a le feri împotriva oricărei curse, până ce copilul drag, frumos, complet și perfect nu a ieșit la lumină să continue specia și să reînnoiască la rândul său această minunăție de prevederi grijulii și de drăgăstoase osteneli pentru o generație nouă.

Și Gigică se gândi la dragostea cu care îl primise și-l îndrumase în viață sărmana Fusca, scumpa lui doică moartă din cauza sa.

Fără să-și dea seama, urcă marginea groapei și se îndreptă spre furnicarul ce fusese pentru el cuibul atâtor bucurii și teatrul atâtor nenorociri.

Deodată văzu două furnici ce trăgeau cu greutate două semințe de dovleac, și simți cum îi crește inima de bucurie.

— Prietene! — exclamă el mișcat, — Nu mă mai cunoașteți? Erau două camarade ale sale; două surori.

— Ia te uită! — ziseră ele oprindu-se. — Ce mai faci?

— Hei! Duc o viață de exilat. Dar voi ce faceți? Unde duceți semințele astea?

— Le ducem jos în satul nostru, pentru stăpânii noștri.

— Cum! acolo sunt stăpânii voștri, și voi îl mai numiți tot satul vostru?

— De sigur. Noi îi servim fiindcă așa a vrut soarta noastră, și mulțumită serviciilor și oboselei noastre putem continua de a avea o casă a noastră. Dar e târziu și trebuie să ne întoarcem. La revedere!

Gigică mâniat de ușurința cu care surorile sale se adaptaseră sclaviei, le strigă plin de dispreț:

— Sclavelor! — și continuă să meargă fără ca să-i fi trecut măcar

prin minte că singura cauză a sclaviei lor fusese tocmai ambiția sa nemăsurată.

Dar trebuie să-i dăm și oarecare dreptate; mintea lui era cuprinsă în acea clipă, de un gând mare și nobil.

El privea ici și colo, ca și cum ar fi căutat ceva. În sfârșit, nu departe de furnicar se opri auzind un zgomot suspect, așa cum dacă cineva ar fi ros niște oase.

Gigică se îndreptă spre locul de unde venea zgomotul, și cum ajunsese acolo, dete un strigăt de indignare și de durere.

În fața sa ședeau îngrămădite una peste alta rămășițele tovarășelor sale de nenorocire; o movilă îngrozitoare de corpuri cio-părțite și de capete tăiate; iar în mijlocul acestei triste grămezi de victime, trei furnici (îngrozitor de spus) se uniseră la banchet, devorând cadavrele surorilor lor.

— Ah, lașelor! — strigă Gigică — Există și printre furnici, disprețuiții șacali și hiene?

Într'adevăr, există câteva specii de furnici profanatoare și măn-cătoare de cadavre.

Exemplele unor asemenea îngrozitoare delictе sunt însă destul de rare, dar ele sunt îndeajuns pentru a întuneca bunul renume pe care acest popor atât de plin de virtuți și de merite a știut să și-l câștige printre insecte. Tot astfel și nelegiuții, afară de pagubele directe pe care le aduc societății prin vinovățiile lor, au adesea trista putere de a defăima numele curat al familiei și chiar al Pământului care a avut nefericirea de a-i naște. De aceea Gigică făcu foarte bine repezindu-se asupra celor trei măn-căcioși feroci, omorîndu-i mai înainte ca ei să-și fi putut da seama.

Apoi privi spre rămășițele vechilor sale camarade.

Gigică avu un moment de cumplită remușcare, și aruncându-se în mijlocul acelor resturi, murmură îndurerat :

— Iertare ! iertare !...

După aceea se ridică și duse, unul câte unul, toate acele sărmâne corpuri la cimitirul îndepărtat, așezându-le la rând și alegând un loc a-parte pentru profesor și pentru Fusca.

Înainte de a pleca, vru să îmbrățișeze pentru ultima oară pe aceea ce fusese doica sa iubită, exclamând printre suspine :

— Ah ! Fusca mea dragă. Dacă ar exista și aici obiceiul pietrelor funerare, ți-aș pune și ție una mare și frumoasă ca s'o poată vedea toți, și pe ea aș săpa în litere de aur aceste cuvinte : „*Celei mai bune mame a furnicilor*“

XVIII.

SECRETUL GOGOAȘEI DE RISTIC

Și acum ce avea de făcut ?

Iată întrebarea ce și-o punea Gigică întorcându-se dela cimitir, și la care nu știa nici el ce să răspundă.

Singur, pierdut în lume, fără familie, fără prieteni. Aceasta era trista situație a sărmanei insecte, care numai cu câteva ore mai înainte se găsisse pe punctul de a fi aleasă : primul împărat al tuturor furnicilor.

— La urma urmei — se gândi Gigică — și Napoleon a fost exilat la Sfânta Elena !

Dar, pe cât se pare, această comparație era o slabă consolare pentru el, căci trecând peste groapa unde-și avea viespea cuibul, privi cu nespusă tristețe la casa baricadată a prietenei sale Amofila, zicând :

— O Doamne ! Toți au o casă... numai eu n'am nici măcar o gaură în care să-mi petrec noaptea !

Atunci îi veni o idee care-l mângâie, făcându-l să aibă o licărire de nădejde și de bucurie.

— La drept vorbind, am o casă... și în casa aceea se află mama și unchiul Toma ! Ah ! Dacă aş putea s'o gădesc !

Ideea era bună, da ; dar abia începu s'o judece, că i se și înfățișă atât de plină de greutate, încât exclamă cu amărăciune :

— E o idee nebunească ! — Cum pot eu atât de mic, o biată furnică, pentru care orice firicel de iarbă este ca un pom uriaș și fiecare brazdă un munte, să mă orientez către un loc pe care nu-l văd și nici nu știu măcar unde se află ?

Descurajat și umblând el așa unde îl duceau picioarele, ajunse la poalele unui stejar bătrân.

— Dacă m'aș urca până 'n vârful lui ? — se gândi el. — Cine știe dacă de acolo de sus n'aș putea zări casa mea !

Indemnat de acest gând, începu să se cațăre cu o putere și o ușurință de care nu s'ar fi crezut în stare, mai ales că nu mâncase cam de mult.

Intr'un rând se opri și privi împrejur. Nimica.

Se mai urcă iarăși ; ajunse la frunzele cele mai din vârf, și privi din nou ; nu vedea în jurul său decât o lume ștearsă și înțelese îndată că, cu văzul unei furnici era cu neputință a deosebi lucrurile prea depărtate.

Dar deodată fu scos din gândurile sale triste de către un mic zgomot foarte curios pe care-l auzi aproape de el, pe aceeași frunză unde se oprise.

Abia atunci băgă de seamă că se afla lângă o gală ; o mingiuță din acelea roșii ce cresc pe frunzele de stejar și cu care se jucase el adesea la țară.

Gigică se urcă pe gogoșa-de-ristic și nu mică-i fu mirarea auzind că zgomotul venea chiar dinlăuntrul ei ; era un zgomot slab că al unui mic sfredel ce ar găuri un lemn foarte tare.

Se învârti în jurul bobitei examinând-o cu atenție peste tot și negăsind nicio gaură, se întreba ce mister era închis înăuntrul ei, când auzi în dosul său o voce slabă și ostenită, care spunea :

— În sfârșit am izbutit !

Gigică se întoarse iute. Un căpșor mic ieșea dintr'o găurică

făcută în gală și se întorcea înapoi și încolo privind împrejur cu o mare curiozitate.

— Ce frumoasă este lumea ! — adăugă vocea cu un tremur de plăcere.

— Fii binevenit ! — exclamă Gigică.

Din găurică, ieșiră două piciorușe care se agățară de marginea ei, și îndată ieși afară un personagiu lung de abia vreo doi milimetri, negru, cu antenele drepte, și împodobit cu două perechi de aripioare foarte subțirele și transparente.

— Oh ! — zise Gigică. — O musculiță !

— Pardon — răspunse celălalt. — Eu nu sunt o muscă ; sunt un Cynips, o *Viespe de stejar*.

— O viespe ?

— Da : din ordinul Himenopterelor.

— Atunci, Viespișoară dragă, și tu mi-ești rudă pe departe. Dar ia explică-mi un lucru : cum de ai putut intra în mingiuța asta ?

— Să intru ? Dar n'am intrat de loc ; doar am ieșit...

Gigică o privi uimit.

— Asta-i bună ! cum poți să ieși dintr'o bobiță, fără ca să fi intrat mai întâi în ea ?

— La noi Cynipsii așa se obișnuiește. Mama depune oul său pe o frunză de stejar ca asta, înțepând-o cu *ovopozitorul*, care e organul cu care depune ouăle. Această înțepătură produce o rană, și această rană are darul de a umfla frunza în acel loc producându-i o găculiță sau o mingiuță care, crescând, atrage în ea sucul plantei. Intre timp, oul rămas înăuntru se deschide, și din el iese larva care-și găsește astfel hrana în suc, iar în bobiță casa. Acolo stăm la adăpost aproape un an până ce ne transformăm în nimfe și devenim insecte perfecte ; atunci începem să scobim gala pe dinăuntru și încet, încet, ne deschidem un drum și ieșim afară cum am făcut eu. Dar să știi că avem de ros !

— E tare gogoșa-de-ristic ?

— Intră și vezi !

Gigică nu așteptă să se mai spună odată. Se introduse în gaura

făcută de viespișoară, și abia atunci își putu da seama de munca ce depusese noul său prieten.

În interiorul mingiuței de lemn era un fel de cămăruță cu pereții dintr'o materie mult mai solidă decât aceea ce forma exteriorul ei, o materie aproape pietroasă, ca un fel de sâmbure de cireasă.

— Și tu, — întrebă Gigică uimit — ai putut găuri un perete atât de tare?! Te felicit!

— Mulțumesc!... Dacă ai ști ce fericit sunt acuma! Înțelegi? Să stai închis acolo înăuntru nu e tocmai plăcut; dar știind că într'o bună zi vei ieși, îți vor crește aripi, și vei fi sortit a trăi în aer... Ah! Iată acuși marea și mult dorita recompensă a lungei captivități!

— Ferice de tine! — murmură Gigică cu tristețe. — Ah, dacă aș avea și eu aripi! — Și deodată îi veni o idee care-i schimbă tristețea într'o rază de speranță. El se apropie de Cynips și îi zise:

— Ascultă prietene. Aș avea nevoie de un mare serviciu din partea ta... Te rog... Tu abia te-ai născut... Ei bine, tu, ai putea să-ți începi viața cu o faptă bună... Îți promit că nu te voi uita niciodată... Vrei?

— Dar nici nu știu măcar despre ce e vorba.

— Ai dreptate. Uite ce este: eu aș vrea să găsesc o anumită locuință de oameni, cu o viță la intrare. Tu cu un sboruleț ai putea s'o găsești.

— Ei! dar cum vrei ca să cunosc o locuință de oameni când eu abia am venit pe lume.

Observația era justă, și Gigică trebui să facă adevărate minuni pentru a explica tinerei insecte cam cum era făcută vila sa. În sfrâșit, când-i se păru că ea ar fi înțeles, îi zise:

— Tu, cu aripile tale, ai putea să sbori în toate direcțiile și apoi să te întorci aici ca să-mi spui dacă ai izbutit sau nu să vezi locul pe care țin atât de mult să-l găsesc. Primești?

— Primesc; mai ales că abia aștept să-mi încerc aripile.

Viespișoara lăsa frunza și sbură departe, în timp ce împăratul Codiță îi strigă din urmă:

— Dacă izbutești, să știi că te fac secretarul meu particular!

XIX.

DRUMUL MAMEI

Gigică așteaptă cu nerăbdare întoarcerea Cynip-sului, și cum îl zări îi zise :

— Ei bine?

— Ei bine — răspunse el așezându-se pe gogoșa-de-ristic — cred că am descoperit ceva asemănător cu ceea ce mi-ai descris.

— Da? Adevărat? Și e departe? Unde e?

— Ei ! Ai puținică răbdare, ce naiba ! Uite. Locuința aceea de oameni pe care am văzut-o eu, e în direcția frunzei pe care ne aflăm.

— A da? Intr'acolo?

— Exact !

Gigică observă bine direcția ; apoi zise :

— Viespișoară dragă, cât îți sunt de recunoscător ! Acuma mă duc... dar să știi că o să ne mai vedem.

Și îmbrățișând-o, plecă refăcând încetișor tot drumul străbătut mai înainte pe stejar.

— Incet ? — vor spune cititorii mei. — Cum ? Avea atâta poftă ca să se întoarcă acasă și mergea încet ?

— Chiar așa — spun eu. — El mergea încet, tocmai fiindcă era grăbit.

Graba, țineți bine minte, vă face întotdeauna să ajungeți mai târziu.

Și Gigică care, ca un copil, făcuse mereu lucrurile la repezeală și cu capul în nori, acum, ca furnică, căpătase acea chibzuială care ajută să faci totul încet dar bine, și în loc să coboare la iuțeală pe stejar, merse încet încet, uitându-se mereu înapoi, studiindu-și fiecare pas cu o atenție și o precizie de care numai ființele mici de tot sunt în stare. Astfel că atunci când ajunse la pământ, se găsi cu

capul îndreptat exact spre același punct în care era îndreptată frunza dela care plecase, și nu avu decât să-și continue drumul mereu înainte pentru a-și urma direcția arătată de Cynips.

Cu toate astea, cunoscând simțul extraordinar al direcției care permite insectelor să țină seama de cele mai mici indicii și de cele mai neînsemnate semne de recunoaștere, când Gigică ajunse la pământ simți o mare părere de rău de a fi pierdut atâta timp la coborîre și se gândi :

— Ce păcat că insectele nu au obiceiul să pună nume la străzi.

Și reluându-și drumul, împins de gândul de a civiliza lumea insectelor, și mai ales de acela mult mai frumos care-l îndemna în călătoria sa, adăugă :

— Deocamdată, acest drum îl voi numi : „*Drumul Mamei*”.

Soarele era la asfințit, și pe când mergea el așa, vedea în jurul său o mare forfoteală de insecte de tot felul, care se grăbeau spre casele lor.

— Și eu — își zise Gigică — mă duc spre casa mea.

Și acest gând îl încurajă ; îl făcu să i se pară drumul mai puțin primejdios și mai puțin nesigur, și să simtă mai puțin oboseala... și foamea.

Deodată însă fu întrerupt din gândirile sale de zgomotul unei lupte din apropiere ; o luptă grozavă, mortală chiar, judecând după vaietele sufocate și după răgușitele amenințări ce se auzeau.

Se întoarse. O viespe de aceeași specie cu Amofila (Gigică de-acuma începuse să cam cunoască insectele), ținea țintuit subț ea, un sărman greere care se sbătea țipând pe cât putea.

Viespea, tocmai se pregătea să-i înfigă acul în piept, când, se opri deodată auzind o voce care striga :

— Oprește-te !

Vocea era a lui Gigică și fu binevenită pentru greere, căci pe când atacatoarea sa își slăbise ghiarele speriată, el izbuti să se strecoare pe subț ea și să fugă din patru sărituri drept în gaură.

Viespea infuriată, se năpusti asupra lui Gigică ; dar i se în-

tâmplă același lucru ce i se întâmplase Amofilei; acul său alunecă pe sămânța de cânepă, și Gigică îi spuse râzând :

— Scumpă cucoană viespe, de rândul ăsta nu prea ți-a mers bine.

— Dar tu — răspunse aceasta — de ce te amesteci în treburile altora? Am acasă trei greeri și-mi mai lipsește unul; îl prinsesem, și tu l-ai făcut să-mi scape.

— Dar ce, nu-ți ajungeau trei?

— De loc; pentru ouăle mele îmi trebuesc patru; altminteri larvele mele nu pot găsi destulă mâncare. Acuma din cauza ta trebuie să încep iarăși vânătoarea.

— Ce să-ți fac? Greeruțul acela îmi făcuse atâta milă. De altfel, cu toată forța care o ai, n'are să-ți fie greu să prinzi și alții. La revedere dragă, și iartă-mă dacă te-am supărat.

Gigică își relua drumul, a cărui direcție n'o pierduse de loc în tot timpul acestei întâmplări, și murmură în sine :

— Dacă nu eram eu, la ora asta, greerul era dus. Viespile astea criminale, trebuie s'o recunoaștem, au o putere nebună. Uitându-te așa la ele, nu s'ar zice! Dar oare, prietena mea din gogoșa de ristic cine și-ar fi închipuit-o în stare să găurească o bobită atât de tare?

Gigică mergea, mergea, fără să ostenească, atât de mare-i era dorința de a-și ajunge ținta; dar „*Drumul Mamei*“ era lung.

La un moment dat, băgă de seamă că o altă insectă făcea același drum cu el, dar într'un mod mult mai ușor și mai rapid. Era o insectă foarte chipeșă, cu corpul lung și subțire de o culoare cenușie închisă, puțin pătată cu galben pe piept și pe cap, și împodobită cu patru aripi ușoare și ascuțite cu care sbura dintr'un pom într'altul, ca și cum ar fi căutat ceva ce nu găsea de loc.

— Oh, libelulă dragă — zise Gigică ridicând capul — ce n'aș da în clipa asta, să am și eu o pereche de aripi ca ale tale!

Insecta înaripată îl privi cu ochii săi holbați și spuse râzând :

— Eu nu sunt o libelulă.

— Dar ce ești atunci? — întrebă Gigică, oprindu-se.

— Eu, sunt o vietate ce are multe legături cu neamul tău.

— Cu atât mai bine! Așa dar ne putem socoti cunoștințe vechi :

— Chiar așa — răspunse insecta pe un ton cam ironic ducându-se să se așeze pe un fir de iarbă și uitându-se împrejur ca și cum ar fi studiat bine locul unde se afla.

Gigică se apropie de ea, și era gata să-i facă alte întrebări, când o văzu apucându-se zdravăn cu picioarele de firul de iarbă și scuturându-și aripile se cutremură toată din cap până în vârful cozii.

— O fi suferind de friguri? — se gândi el privind-o cu milă, și adăugă în sine :

— Dacă o fi așa, cu atât mai rău pentru ea, cu cât pe strada asta nu se găsește nicio farmacie.

XX.

BARCUȚA FERMECATA

În sfârșit, după o sforțare cumplită, insecta înaripată își reveni, și întinzându-și corpul, se întoarse, lăsând să se vadă o mică grămăjoară de ouă ce rămăseseră lipite de firul de iarbă; niște ouă lungi de vreo trei milimetri, galbene și stropite puțin cu roșu la capătul mai gros.

— Gata! — zise misteriosul personaj privindu-l pe Gigică cu satisfacție. Noi trăim puțin; dar odată ce ne-am asigurat succesiunea, putem muri liniștite. Fiii mei vor trăi mult.

Gigică, care până atunci rămăsese tăcut de uimire, exclamă :

— Ce bună mamă ești !

— Cine eu ?

— Da, Dumneata.

— Ehei ! — răspunse insecta pe același ton ironic. — Poate că pentru tine ar fi fost mai bine să nu prea fiu.

— Nu te înțeleg ; dar cel puțin aş putea afla măcar, dacă nu ești o libelulă, ce anume ești ?

— Să-ți fie în deajuns a ști că eu iubesc foarte mult furnicile ; nu știu însă dacă și ele mă iubesc tot atât pecăt le iubesc eu...

Apoi, cu veșnicul ei rânjet reluă :

— Acum vezi-ți de drum ; eu rămân să-mi pun copiii în siguranță, urându-le să întâlnească în viața lor cât mai multe furnici bune ca tine, căci cred că tu trebuie să fii o furnică excelentă...

Expresia aproape feroce, cu care fură pronunțate ultimele cuvinte, dădu o semnificație atât de stranie acelei fraze ce părea un compliment, încât Gigică o și luă din loc fără ca să mai creadă de cuviință a-i mulțumi.

El merse înainte liniștit, gândind mereu la cuvintele acelea și încercând în zadar să pătrundă înțelesul lor ascuns ; dar, după o bucată bună de drum, auzi în dosul său o voce care spunea :

— Vrei într'adevăr să știi cine sunt ?

Gigică se întoarse iute și zări pe frunza unui pom, insecta pe care el o botezase „libelulă”.

— Acuma că sunt departe de ouăle mele pe care tu le-ai căuta în zadar, pot să ți-o spun. Tremură, căci eu sunt *Leul-Furnicilor* !

De rândul acesta fu Gigică cel care râse. Acel nume pronunțat pe un ton atât de teribil și în poziția dramatică pe care și-o luase insecta înaripată, îl înveselise pe eroul nostru care se depărtă repetând cu obraznicia-i de totdeauna :

— Iartă-mă, domnule Leu-al-Furnicilor, că nu te-am recunoscut mai înainte.

Însă cu toate glumele sale, Gigică trebui să recunoască că numele acelei insecte îi făcuse o impresie foarte urită amintindu-și de a fi auzit, pe timpul când locuia în furnicar, cum furnicile bătrâne repetau mereu acelora tinere : „Feriți-vă de Leul-Furnicilor”.

Dar abia mai târziu sărmanul nostru exilat putu să-și găsească explicația tuturor acelor cuvinte misterioase pe care i le spusese straniul său tovarăș de drum.

Gigică mergea mereu înainte, fără ca să părăsească direcția ce

trebuia să-l ducă acasă ; însă după o bucată bună de drum i se ivi în cale un obstacol neprevăzut ce-l făcu să-și piardă dintr'odată toată speranța care-l susținuse până acuma.

În fața lui se întindea un lac, un lac imens, nemărginit pentru o furnică ca el, deși unui om i-ar fi trebuit doar o săritură ca să-l poată trece.

Ce era de făcut ? Cum să ajungă el în cealaltă parte, fără ca să piardă direcția, și fără ca să rătăcească drumul pe care i-l indicase Cynepsul ?

Singurul mijloc ar fi fost acela de a trece lacul în linie dreaptă ; dar cu ce mijloace ? Și apoi, cu ce speranță, dacă el nu putea nici măcar să zărească malul celălalt.

Gigică privea întristat acel lac întins pe care ultimele raze ale soarelui îl luminau de o culoare roșiatică, și căuta în zadar o idee mai bună ; n'avu însă decât una singură :

— Nu știu dacă o furnică poate să înoate, dar ce-mi mai pasă ? Ori voi ajunge la mama mea, ori mă voi îneca cu gândul la ea !

Și trecând un tufiș de iarbă ce-l despărțea de lac, se apropie cu hotărîre de apă și încercă să se arunce înăuntru.

Deodată însă se opri și dete un țipăt de bucurie.

Chiar în fața lui plutea pe apă o bărcuță frumoasă cu șase lopeți, iar pe ea i se păru că zărește până și o băncuță galbenă.

Acea bărcuță părea că nu aștepta pe nimeni altul decât pe el, și nu avea alt scop decât acela de a-l scoate dintr'o mare încurcătură.

Gigică, după cum e lesne de înțeles, nici nu mai stătu la gânduri, și cum barca eră cam depărtată de mal, găsi imediat un vicleșug pentru a se urca în ea fără primejdia de a se îneca și nici neplăcerea de a se uda măcar.

El se agăță de o frunză subțire și mlădioasă, își socoti bine distanța și când fu în vârful ei o scutură în așa fel ca s'o facă să se îndoaie de greutatea corpului său, până ce ajungând exact deasupra bărcii se lăsă să cadă chiar în punctul unde văzuse băncuța galbenă.

— Și acum, mână lopătare ! — își zise Codiță căutând să ia lopețile în mână.

Dar nici nu mai avu nevoie, căci, ca prin minune, ultima pereche de lopeți se mișcă pe neașteptate și cu o lovitură zdravănă în apă, depărtară cu cea mai mare repeziciune barca dela țarm.

— Asta-i un vapor în toată regula ! — strigă Gigică simțindu-se dus în larg cu o iuțeală extraordinară.

Cele două lopeți continuau să vâslească cu lovituri scurte și măsurate, ca și cum ar fi fost mișcate de un motor ascuns ale cărui mișcări, după părerea lui Codiță, nu puteau fi produse decât de o mare căldare cu aburi.

Imbarcațiunea pe care călătorea eroul nostru, avea forma grațioasă a unui canot ; și în timp ce el era dus cu iuțeală pe suprafața lacului, vedea trecând în jurul său alte bărci de forme diferite și curioase, care apăreau și dispăreau din când în când fără ca vreun semn oarecare să trădeze tainica forță ce le mișca.

— Pe acest lac este o flotă întreagă ! — gândi Gigică.

Și pentru o clipă își uită cu totul scopul sfânt ce avea de ajuns. Intorcându-se la visurile sale ambițioase de mărire, mângâie cu plăcere ideea de a deveni un temut amiral, închipuindu-și pe dată o serie întreagă de bătălii navale, în care fără îndoială că el era mereu acela care scufunda vasele inamice.

Cu această idee năstrușnică în creier, începu să se plimbe pe puntea bărcii în sus și în jos ca un bătrân lup de mare, până ce, dându-și seama că dintr'un anumit punct al luntrei ieșeau o mulțime de tuburi așezate des unul lângă altul, se opri și zise :

— Am înțeles. Acestea sunt difuzoarele. — Și apropiindu-se de ele și văzând că erau desfăcute la capăt, strigă :

— Mașiniști ! Fochiști ! Atențiune !

O voce răspunse :

— Hei !... Cine-i acolo ?

— Sunt eu, amiralul Codiță ! Veniți cu toții afară !

Urmă un moment de tăcere, apoi vocea misterioasă răspunse :

— Să venim afară ? De ce ? Mai bine mergem înăuntru.

Imediat cele două lopeți lungi se întinseră, dădură o lovitură zdravănă, și barca, după ce făcu o întorsătură pe apă, se afundă cu

capul în jos înăuntrul lacului târînd și pe Gigică, care abia avu timpul să se gîndească :

— Aha ! este un submarin !

El se agăță cu disperare de tuburile care-i serviseră într'un chip atît de nenorocit ca difuzoare, dar nu întîrzie să înțeleagă că drumul sub-marin ar fi durat o bucată bună, astfel că rămânând agățat unde era, ar fi avut tot timpul să se înece de o mie de ori.

Își dete deci drumul, și sbătîndu-se cu putere reuși să iasă la suprafață ; însă din cauza apei ce înghițise și de eforturile făcute era atît de sleit de puteri încît înțelese că i-ar fi cu neputință să mai lupte, și văzîndu-se pierdut, murmură ca o pioasă rugăciune aceste cuvinte :

— Ah, mămica mea dragă !

Pe neașteptate o umbră trecu pe deasupra lui.

Gigică întinse brațele și dete peste ceva de care se agăță cu disperare.

O voce strigă :

— Hei ! cine mă ia de picioare ?

La acele vorbe sărmanul naufragiat își adună tot curajul și toate puterile, gîndindu-se :

— Vrea să zică acesta e piciorul cuiva... al cuiva care se plimbă liniștit pe apă ! E tocmai ceeace-mi trebuie mie.

Și urcîndu-se, cu toată ințeleala și cu toată forța de care nu se mai credea în stare, pe acel picior în sus, ieși afară din apă și se găsi tocmai pe spinarea unui ins care repeta mereu :

— Cine se urcă pe mine ? Cine nu mă lasă în pace ?

— Eu, — răspunse Codiță așezîndu-se cîlare. — O furnică înarmată cu o pereche zdravănă de clești, ce te roagă s'o duci la mal.

Tonul cu care el spunea aceste cuvinte, arăta o ființă hotărîtă la orice înafară de înec și care nu admitea niciun fel de împotrivire ; astfel că cel ce se plimba atît de liniștit pe apă, își relua drumul fără nicio obiecțiune.

Intre timp Gigică examina cu curiozitate cămila sa acuatică. Era o insectă cu corpul lung și subțire, cu capul cît o treime

din corp, având două antene foarte lungi și ele, și cele șase picioare, toate egale, de o lungime extraordinară.

— Binecuvântate fie picioarele tale! — zise eroul nostru pe un ton prietenos, și ferice de tine care poți să te lipsești de vasele submarine! Vrei să-mi spui, cum te cheamă?

— Eu sunt un Fugău, — răspunse insecta, adăugând cu bunăvoință, — noi Hidrometrele avem și aripi, deși n'avem nevoie de ele.

Și zicând aceasta, deschise un fel de cutiuță neagră și scorțoasă, ce se întindea de-a-lungul spinărei, sub care erau ascunse două aripi subțiri și negre.

— Nu ca să mă laud — continuă curiosul personaj acuat — dar în grupul Hidrometrelor sunt exemplare și mai de valoare ca mine care înfruntă curenții apelor și hoinăresc chiar pe mările tropicale.

Gigică văzând că avea de-a-face cu o persoană politicoasă, se simți obligat a-i cere scuze pentru felul în care-i ceruse un loc de călător pe spinarea sa, și legându-se astfel o sinceră simpatie între călăreț și încălecat, el îi povesti cu de-a-mănuntul toată întâmplarea sa, descriindu-i pe cât putu mai bine bărcuța fermecată care-l târîse sub apă.

Fugăul se gândi puțin, apoi spuse:

— Aha, Notonecta! *Ploșnița-de-apă*! E o insectă din specia mea, care trăiește ca și mine prin bălți, cu deosebirea că eu mă plimb pe suprafața apei, pe când ea se duce jos în mocirla din fund unde vânează tot felul de alte insecte acuatice pe care le omorâ cu un teribil cioc otrăvit. Adeseori vine afară, stând cu burta în sus după cum îi e obiceiul, arătându-și pieptul său galben, pânțelele păroase și cele șase picioare întinse, a căror ultimă pereche, mult mai lungă decât celelalte, îi servește drept vâsle. Ea vine deasupra ca să respire, căci perii pe care-i are Notonecta sub pânțele și pe care i-ai luat drept tuburi, îi servesc tocmai pentru a-și putea face provizia sa de aer.

— Ce tot spui! — exclamă Gigică mirat.

— Chiar așa — urmă Fugăul. — Și ai să te miri și mai mult

când îți voi spune că Ploșnița-de-apă are și aripi mai puternice decât ale mele, bune pentru sbor.

— Iată o insectă într'adevăr privilegiată ! — zise Gigică plin de admirație.

Tot vorbind ei astfel, Fugăul ajunse la țărnișă și furnica puse piciorul pe pământ spunând :

— Fugăule dragă, tu mi-ai făcut un serviciu pe care chiar dacă aș trăi și o mie de ani, nu am să-l pot uita ! Cărui ordin de insecte îi aparții ?

— La cel al Hemipterelor.

— Ei bine, eu vă binecuvintez pe toate Hemipterele pentru binele ce mi-ai făcut !

Fugăul întorcându-se, se depărtă cu pași mari de țărnișă ; și Gigică urmări cu privirea, cât putu mai departe, umbra aceea neagră ale cărei picioare lungi și subțiri atingeau ușor suprafața lacului ; apoi, când ea dispăru cu totul, se uită în jurul său zicându-și cu o adâncă mâhnire :

— Și acum ?...

Și acum ce avea să facă bietul exilat, singur, noaptea, abandonat pe un pământ necunoscut, lipsit de orice îndrumare și fără a fi nici măcar sigur că după afundarea din lac se afla pe țărmul la care voia să debarce, sau se găsea tot pe acela dela care plecase?

— Dacă aș putea găsi măcar un adăpost unde să-mi petrec noaptea! — gândi sărmanul Gigică.

Și începu să caute prin împrejurimi; și căută atâta, până ce descoperi pe vârful unei movițe o gaură, în care intra încet, încet, cercetând cu antenele întinse și ținându-și cleștele gata pentru orice întâmplare neprevăzută.

Era o galerie întortochiată, foarte largă și neisprăvită.

Deodată, ajungând la una din cotiturile acelei subterane șerpuite, auzi un sunet grav și prelungit, care deșteptă în el amintiri depărtate ce-l impresionară adânc.

— Nu se poate — își zise el — aici înăuntru trebuie să locuiască cu siguranță un profesor de violoncel.

Și în curând, auzi un al doilea sunet, apoi un al treilea și un al patrulea, care ridicându-se prin bolțile spațioase ale acelor grote întunecoase, dădeau o armonie solemnă în cheie de bas profund.

— Ce profesor ! Aici e un conservator de muzică în toată regula ! — adăugă el.

Și într'un moment de pauză strigă :

— Bravo ! Bine ! Bis ! ...

Acestor aplauze sincere le urmară câteva clipe de liniște. Apoi, profesorii începură să schimbe niște note scurte între ei, ca și cum și-ar fi acordat instrumentele ; și în sfârșit intonară împreună, cu un crescendo puternic, această întrebare melodică :

— Cine e-e-e?...

Gigică, care înțelese prea bine tonul acestui cântec, înaintă și zise cu o voce dulce :

— Sunt o sărmană insectă mică de tot, care cere domniilor voastre un mic adăpost pentru noaptea aceasta.

Un glas gros răspunse :

— Vino încoace !

Fugarul nostru înaintă cu antenele întinse și întâlni alte antene care-l căutau pentru a-l studia și a-l recunoaște.

Examinarea fu satisfăcătoare pe cât se pare, căci aceeași voce care-l poftise înăuntru continuă :

— Odihnește-te unde vrei și nu te teme. Intunecata casă a Bondarilor nu cunoaște trădarea.

Furnica mulțumi din toată inima ; și retrăgându-se într'un colțisor, își întinse cu poftă sărmanele sale membre ostenite.

În timpul nopții eroul nostru auzi mai multe concerte de contrabas, și băgă de seamă că în acea subterană era o forfoteală continuă de indivizi ce se duceau și veneau călcând greoiu și bombănind mereu.

Vă puteți deci închipui cu câtă curiozitate aștepta el zorile pentru a putea vedea cum arătau acești curioși profesori de orchestră

Și, într'adevăr, cum se ivi dimineața, o rază de lumină pătrunse printr'o crăpătură în odaie și văzu în jurul său o mulțime de indivizi scurți, grași și păroși din vârful antenelor până 'n vârful cozii ; cu tot corpul negru, afară de o pată galbenă pe torace, și cu o pereche de aripi în felul acelor de viespe.

Gigică se gândi :

— Ce mai urși !

Semănau într'adevăr a urși ; și totuși erau insecte de apucături blânde și curtenitoare, pline de grije față de fiii lor, și de dragoste pentru familie ; muncitori neobosiți, ocupați, de dimineată până seară, să sugă nectarul din flori și să-l ducă acasă pentru a-și hrăni larvele.

Bondarii nu sunt arhitecți ; ei aleg vizuina părăsită a unui șoa-rece sau subterana vreunei cârțițe, și acolo își făuresc cuibul. Dar dacă casa lor e lipsită de artă, domnește în ea o înțelegere deplină, și în micile lor societăți toți lucrează, bărbați, femei și lucrătoare, ducând o viață simplă și cinstită.

Bunii Bondari bombănesc mereu, dar sunt tare cumsecade, cu toate că au înfățișarea aceea grosolană de urși ; ceea ce dovedește că lumea nu trebuie judecată după înfățișarea ei, căci, adeseori chiar printre oameni se găsesc unii ce ascund subț o față aspră, sentimente nobile și generoase.

Gigică, care strânse în curând o adevărată prietenie cu gazdele sale, avu ocazia să prețuiască toate calitățile lor bune, printre care și mila de cei săraci, căci, pe când el își arăta toate mulțumirile pentru primirea avută, veni la ușe o insectă înaripată, neagră și pă-roasă ca un Bondar, dar care după vorbă se vedea că aparține unei familii deosebite.

Ea se văita :

— Fie-vă milă de un biet zidar fără de lucru.

Și-și istorisi trista-i poveste. Era o „Albină-ziditoare” ce lucra de două zile la cuibul ei, care și-l sprijinise de zidul exterior al unei locuințe omenești, când, o altă Albină-zidar, voind să profite de lucrul său, venise s'o ațâțe la ceartă, și după o luptă cumplită, în care proprietara de drept o încasase rău, se făcuse stăpână pe casa ei.

Sărmana, fugise atât de maltratată încât nu mai avusese nici măcar puterea să-și adune puțină miere, și alergase la cunoscuta mi-lostivire a Bondarilor pentru a se înzdrăveni.

Ei, adânc mișcați, îi pregătiră o masă bogată la care luă parte și Gigică cu mare plăcere mai ales că stomacul său protesta dela o

bucată de vreme de parcă ar fi avut în el toate contrabasurile gazdelor sale.

După ce au mâncat ei bine, au ieșit cu toții afară și Albina, mulțumind din tot sufletul era gata să plece, când Codiță, pe care povestea insectei-ziditoare îl impresionase mult, o opri zicându-i :

— Te rog. O clipă ! Ție, ți s'a făcut o nedreptate pe care eu aș vrea s'o repar dacă îmi va fi cu putință.

El își amintise cum mama sa îi spusese că e de datoria oamenilor cumsecade să dea ajutor celor slabi când sunt asupriți de cei răi, și că trebuiesc apărute în orice chip drepturile și dreptatea împotriva răufăcătorilor.

— Unde se află cuibul ce ți s-a furat ? — zise Gigică.

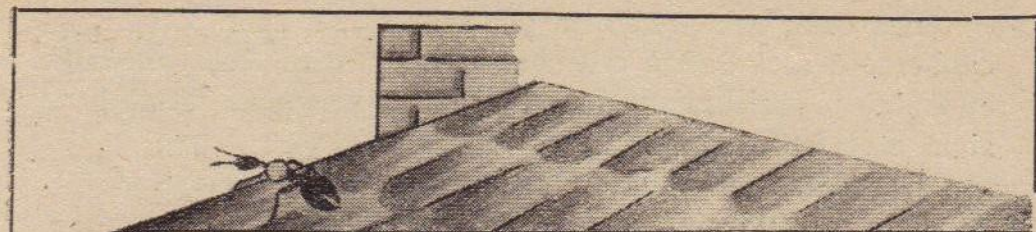
Albina clătină din cap.

— N'am putut să-l apăr eu cu acul meu și de aceea nu prea-mi vine a crede că tu, buna mea furnică, ai să mi-l poți recuceri. În tot cazul uite, cuibul meu e pe fațada casei aceleia de oameni din direcția aceasta. Ea e destul de departe, dar se recunoaște după o viță care-și întinde ramurile până subt acoperiș.

Și insecta-ziditoare sbură fără ca să-l mai audă pe Gigică care, gata gata să leșine de bucurie, întreba de zor :

— Vița e tămâioasă ?

XXII.

DOUA INSECTE ÎȘI REGĂȘESC CASA

Sigur că vița trebuia să fie tămâioasă, iar casa unde-și clădise Albina cuibul, chiar vila lui Gigică.

Da; fiindcă Gigică întrebasese de adresa stupului cu ideea hotărîtă de a face o operă de binefacere, și faptele bune sunt răsplătite întotdeauna. Se gândise la mama sa și la sfaturile date de ea, pe care era hotărît din tot sufletul să le pue în aplicare... și deoarece toate acestea erau numai bine, nu se putea ca el să găsească în schimb răul.

— Eu plec — zise Gigică Bondarilor plin de recunoștință. — Ați fost atât de buni, și bunătatea voastră e atât de mare, încât ea găsește căi necunoscute chiar vouă înșivă pentru alinarea suferințelor. Vedeți? Mila ce ați avut-o față de biata insectă ziditoare mi-aduce și mie o fericire nespusă, așa încât vă datorez o recunoștință dublă.

Plină de credință și de încredere, furnica noastră, luă drumul pe care i-l arătase albina, mergând repede și fără ca să se mai oprească.

Drumul era bun și niciun obstacol nu i se mai ivi de rîndul acesta în cale, astfel că după ce merse aproape toată ziua, Gigică ajunsese în sfârșit la picioarele casei sale.

Era chiar ea ; și nici nu știu cum să vă spun, dragi copii, cu câtă emoție urcă Codiță cele două trepte pe care le coborîse împreună cu fratele și surioara sa ținând în mână gramatica latină în ultima zi în care fusese copil.

Dar ce se întâmplase oare cu Mauriciu și Georgeta ?

Iată o întrebare la care nu știa ce să răspundă.

Intrând în casă poate că ar fi putut afla ceva. Dar oricât ar fi fost de vie această dorință, el voia ca mai întâi de toate să-și mențină promisiunea făcută albinei ce-i fusese atât de folositoare.

Era un fel de jurământ de care trebuia să se țină, și cățărându-se pe ușe, începu să cerceteze fațada casei în căutarea cuibului ce trebuia cucerit.

Sus de tot, aproape de acoperiș, văzu unul ce trebuia să fi fost construit cu siguranță de niște zidari pricepuți și puternici ; un cuib făcut dintr'o materie argiloasă, în care văzu intrând cu mare grabă o insectă înaripată ce ținea în brațe un biet fluturaș.

Gigică se înfățișă la intrarea galeriei și auzi înăuntru o hărmălaie de glasuri înfuriate. Deodată năvăliră afară aprigile locuitoare ale acelei case atât de trainic fortificată.

Eroul nostru abia avu timpul să se dea la o parte și să o ia la picior uitându-se mereu înapoi. El le văzu intrând și ieșind de mai multe ori țipând și gesticulând ca niște nebune.

Cuibul unde nimerise Gigică era al unor viespi ; insecte puternice, dar foarte bănuitoare și supărăcioase.

Nu departe însă, furnica noastră, zări o construcție ce părea pe dinafară nici mai mult nici mai puțin decât un pumn de noroiu asvârlit pe perete. Privind-o însă de aproape și amintindu-și de descrierea ce-i făcuse Albina despre casa sa, văzu că era tocmai aceea pe care o căuta. Descoperi intrarea, și apropiindu-se, auzi că cineva bâzâia înăuntru.

Inarmat de cleștele său puternic și de multă răbdare, se puse la pândă, așteptând liniștit lângă gaură.

Soarele apusese, iar el, ținându-și cuvântul dat, era tot acolo, așteptând ca hoțul să iasă pentru a-l putea prinde pe neașteptate.

Deodată, Gigică auzi că bâzâitul se apropie, și albina cea obraznică nu întârzie să se arate la intrarea casei furate.

El îi sări în spate, o apucă cu mandibulele de cap, îi cuprinse aripile și corpul cu cele patru picioare ale sale, și după ce o puse jos în așa fel ca să nu mai poată face nicio mișcare, îi șopti în bătaie de joc :

— Nu vă supărați, dar am venit să iau chiria !.

Și, fiindcă albina încerca să se apere arătându-și acul, el i-l reteză dintr'o singură mușcătură.

Luându-i astfel orice mijloc de a mai fi periculoasă, o lăsă, spunându-i cu dispreț :

— Ia-o din loc și să nu te mai prind pe aici ! Fii bucuroasă că mă mulțumesc doar cu pumnalul de care te foloseai în tâlhăriile tale.

Albina hoată și vagabondă nici nu mai dorea altceva și sbură departe, în timp ce o voce striga :

— Furnică dragă, lasă-mă să te sărut !

Era albina cealaltă, adevărata proprietară a cuibului.

Ea, după ce plecase dela locuința Bondarilor, venise pe fațada vilei ca să-și clădească un alt cuib, și fiind atrasă de țipete venise acolo și privise la toată scena desfășurată între Albina-cea-Rea și Gigică.

— Vezi că am fost în stare să mă țiiu de cuvânt ? — îi spuse el. — Intră acum în casa ta, bunule zidar, și nu te mai teme de nimica ; dușmanca ta nu-ți va mai distruge munca.

Apoi, coborînd pe fațadă, se duse la ușa vilei.

— Și strugurii ? — vor zice scumpii mei cititori, lăsându-le gura apă...

Strugurii rămaseră neatinși, deși de rândul acesta erau destui ciorchini chiar și pe sub ferestre.

Codiță, ca să fim drepți, între pofta de a repara nedreptatea insectei ziditoare și dorința de a intra în casa sa, nici nu se mai gândise să guste acei struguri minunați cu care se îndopa de dimineată până seara pe timpul când era copil.

— In sfârșit ! — murmură fostul împărat foarte turburat. — Acuma pot spune că sunt acasă la mine.

Dar, poate că vă veți fi dat seama până acum că prietenul nostru avea cusurul de a judeca lucrurile cu prea multă ușurință ; de aceea chiar și de rândul acesta, nu-i trebui prea mult să recunoască că nu era tocmai atât de ușor să intre în casă, deși era un băiat redus la dimensiunile cele mai mici posibile.

Ușa era atât de bine strânsă de prag, încât, cu toate încercările lui, nu-i fu cu putință să găsească nici cea mai mică crăpătură pentru a putea intra.

Căută să treacă prin gaura cheii ; dar nici pe acolo nu izbuti, căci, pe dinăuntru, gaura era acoperită de o apărătoare de alamă, astfel că, după ce se învârti prin toate încheieturile broaștei, trebui să se înapoieze întristat afară.

La lumina lunii văzu însă o găurică mică făcută în lemn.

— Să vedem dacă pot intra pe calea aceasta.

Și cum gaura era prea strâmtă, îi lărgi marginea rozând lemnul cu mandibulele și trecu.

Cu cât înainta, drumul devenea din ce în ce mai larg. Era un coridor întunecos, și întortochiat, care acum se urca, acum se cobora, plin de târâte produse de sigur de către misteriosul locuitor din acele locuri.

— Cine știe cine o fi zăpăcitul ăsta care-mi roade ușa ! — se gândi Gigică.

Și continuă să înainteze, pipăind grijuliu drumul cu antenele pentru a se feri de orice primejdie.

După ce merse el astfel o bucată bună, se opri. În fața lui se găsea ceva moale care-i împiedeca trecerea.

În același timp se auzi prin întunerecul galeriei o voce care zicea :

— Hei ! cine mă râcâe la spate ?

Atunci Gigică își făcu această înțeleaptă socoteală :

— Dacă e moale la spate, trebuie să aibă capul foarte tare, putând să roadă astfel ușile caselor. Așa că ar fi mai bine să ne înțelegem între noi înainte de a se putea întoarce cu fața.

— Și apucând cu picioarele corpul acela moale și slab, îl strânse ușor cu mandibulele, zicând :

— Iartă-mă dacă te supăr.

— Vai ! dar în felul acesta mă omori !

— S'ar putea ! dar crede-mă că mi-ar părea destul de rău.

— Lasă-mă cel puțin să mă întorc.

— Nu e nevoie ! Putem schimba două vorbe și așa, fără ca să te deranjezi. Te rog, te rog, socotește-te ca la dumneata acasă.

— Dar în sfârșit, cine ești, și ce vrei ?

— Uite, domnule dragă. Eu sunt o sărmană furnicuță, mică, mică de tot ; dar după cum simți, dacă aș vrea, aș fi în stare, cu o singură mușcătură, să te taiu în două.

— Doamne ferește !

— Nicio teamă ! Ceea ce doresc să știu mai întâi de toate dela domnia voastră e că dacă v'aș lăsa liber aș putea spera că nu o să întrebuințați împotriva mea puternicele arme ce posedati și pentru care vă fac cele mai sincere felicitări ?

— Ți-o făgăduesc !

— Pe cuvântul tău de insectă cinstită ?

— Ți-o jur pe ordinul Himenopterelor la care aparțin.

— A da ? — exclamă Gigică bucuros, — atunci, deoarece fac și eu parte din el, putem să ne destăinuim unul altuia în voce.

Straniul personagiu, simțindu-se liberat, se întoarce, și Gigică avu în fața sa un cap solid înarmat cu o puternică sulă.

— Acuma vezi, aș putea să te străpung ; dar ți-am dat cuvântul meu ; și apoi, mă aflu tocmai în momentul cel mai însemnat al vieții mele și nu vreau să-mi calc jurământul.

— Da, asta într'adevăr e o idee minunată.

— Explică-mi însă cum de te afli în casa mea.

— Ei bine, hai să ți-o spun acuma. M'am introdus în casa ta ca să pot intra într'a mea. Sau mai pe scurt, vreau să trec în partea cealaltă.

— Deocamdată e imposibil. Coridorul se termină aci.

— Și n'ai putea tu care ești atât de dibaciu să străpungi ușa cu totul?

— Trebuie s'o fac și încă repede, căci se apropie pentru mine clipa cea mai măreață a vieții mele. Ah ! Să sperăm că totul va merge bine !

Aceste cuvinte misterioase, pronunțate de către acel straniu personagiu, în acea galerie întunecoasă, îl surprinseră pe Gigică și-i stârniră o mare curiozitate. Astfel că ne mai putându-se stăpâni, întrebă :

— Imi faci plăcerea să-mi spui cu cine am de-a-face și să-mi explici toate aceste rebusuri pe care le tot născoci de când am avut onoarea să te cunosc ?

Celălalt tăcu o clipă ; apoi, începu cu o oarecare solemnitate :

— Eu sunt un Syrex-gigas, și datorită instinctului pe care-avem mai toate insectele, simt că se apropie ora marei mele transformări ; simt cum în curând mă voi schimba într'o frumoasă insectă mare și puternică destinată a zbura în aer. De mai bine de un an trăesc aci înăuntru. Mama mea și-a depus oul său într'acest lemn (căci ne place foarte mult să fim închise în brad) și eu, o biată larvă, de cum m'am născut, am început să sap și să sap mereu, lărgindu-mi galeria pe măsură ce creșteam. Acuma, după atâta muncă, mă aflu în sfârșit pe punctul de a mă bucura de viitorul meu. În curând voi adormi, mă voi schimba în pupă și din ea voi ieși complet transformată. Dar pentru a ieși la aer, trebuie să străpung și să-mi deschid o trecere deoarece nu mă pot întoarce înapoi pentru faptul că galeria făcută pe când eram mic ar fi prea strâmtă pentru mine acuma când am crescut. Vezi deci dacă nu aveam dreptate când îți spuneam că mă aflu în momentul cel mai însemnat al vieții mele.

Gigică avu un sentiment de admirație pentru acel minier formidabil ; dar vrând să-și dea aere de insectă umblată, adăugă :

— Totuși îți fac cunoscut că am văzut rozătoare și mai puternice ca tine. Chiar am un secretar-particular, o oarecare Viespe-de-

stejar, care gaurește niște boboțe de pe frunze mai tari decât un sâmbure de prună.

Larva Syrexului râse și se întoarse în partea cealaltă, începând să roadă din nou.

Lemnul, fărâmițat de puternica armă a insectei, cădea în jurul ei într'o adevărată ploaie de tărațe și galeria se lărgea cu repeziciune.

La un moment dat însă, întrerupse lucrul, și lui Gigică i se păru că o aude bombănind :

— Ah ! ar fi o infamie !

Apoi, reîncepu să sfredelească mai înverșunată ca înainte, dar deodată strigă :

— Vai de mine !

Gigică se apropie.

Bietul Syrex rămăsese sdrobot de durere în capătul galeriei șoptind cuvinte neînțelese.

— Dar pot să știu și eu, ce s'a întâmplat ?

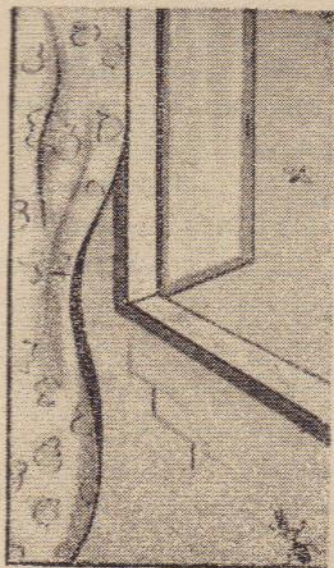
Celălalt arată cu capul înaintea sa murmurând :

— S'a întâmplat că nu am de ros numai lemnul...

Gigică pipăi peretele care închidea galeria și nu putu să-și înăbușe un strigăt de disperare :

— Vai ! broasca ușii !

XXIII.

IMPĂRATUL CODIȚA LUAT DREPT UN PURICE

Chiar așa, sărmana larvă muncise mai bine de un an spre a-și deschide o trecere pentru clipa când avea să se transforme într'un frumos Syrex înaripat, și iată că atunci când îi era lumea mai dragă, nimerise drept în placa de fier.

— Și acuma? -- zise Gigică cu neliniște.

Larva se scutură, și adunându-și dintr'odată toate puterile exclamă cu hotărîre.

— Hei! trebuie să mă aștern din nou pe muncă, cu atât mai mult cu cât simt că nu mai am mult timp de pierdut.

— Te vei întoarce înapoi?

— Inapoi? Da de unde! Voiu străpunge placa de fier.

Gigică o privi năuc.

Însă, mirarea sa se dublă când auzi un scârțâit ca de pilă frecată cu mișcări repezi și egale pe metal.

Larva rodea fierul cu adevărat. Lucru ce nu l-ar fi mirat de loc pe amicul nostru, dacă ar fi știut că naturaliști renumiți văzuseră plăci de plumb groase de trei centimetri, și până și cartușe de pușcă, găurite de către extraordinara insectă.

Dar placa de fier a broaștei pe care o rodea Syrexul nostru era mult mai subțire, astfel că după o muncă continuă, aproape disperată, reuși să o străpungă.

— Ce mai vorbă despre prietena mea Viespișoara și despre

mingiuțele ei de ristic ! — exclamă Gigică plin de amdirație. — Tu dragul meu, poți foarte bine să te dai cu capul de pereți, fără nicio frică că ai să ți-l spargi !

— Hei ? — răspunse Syrexul — înțelegi că pentru mine e vorba de viață sau de moarte... și să mor aici la întuneric, chiar în clipa în care sunt pe punctul de a mă înălța liber în văzduh, e ceva ce nu o pot înghiți atât de ușor.

— Așa dar, tu acumia ești gata să-ți schimbi forma ?

— Da ; și am nevoie de liniște fiindcă în curând voi fi o crisalidă și apoi voi ieși din gogoase transformată cu totul. Dar tu parcă voiai să treci ? Iată-ți drumul liber.

— Mulțumesc ! — exclamă Gigică. — Mulțumesc din tot sufletul, și dacă-ți pot fi de folos cu ceva...

— Deocamdată n'am nevoie decât de odihnă. Treci !

Gigică trecu prin gaura făcută în broască și coborî în antreul casei pe partea interioară a ușii.

Abia puse amicul nostru piciorul pe pământ, că și începu să joace de bucurie, zicând :

— Ah ! iată-mă în sfârșit acasă la mine ! Iată-mă aici, lângă mămica mea dragă !

Și în dorința vie de a o vedea, începu să pipăie pe întuneric în cautarea ușii, dar deodată se opri din cauza unui obstacol neprevăzut ce se afla în drumul său.

Era vorba de o prună uscată lăsată acolo de unul din copiii grădinarului. Și trebuie să recunoaștem că dacă picioarele lui Gigică ar fi putut trece cu ușurință acel obstacol, nu se poate spune același lucru și despre stomacul său, în care începeau să se audă din nou acordurile de contrabas întrerupte de dimineață cu mâncarea oferită de Bondari ; astfel că, fără multe complimente, se puse la masă, iar între o înghițitură și alta i se deșteptară o mulțime de amintiri ; și deoarece acum nu se mai temea de a pierde adresa, hotărî să-și petreacă întreaga noapte pe coaja aceea de prună, așteptând să se facă ziuă.

În sfârșit, o slabă rază de lumină trecu prin crăpătura ferestrei.

și el se pregătea să părăsească resturile bogatului ospăț, când auzi un zgomot de pași.

Era Eliza, camerista, care venea să deschidă ferestrele.

În același timp Gigică auzi un alt zgomot curios, urmat de un strigăt de spaimă.

Ce se întâmplase?

Pe o gaură făcută în broasca ușii, intrase pe neașteptate în odaie o minunată insectă înaripată, de culoarea oțelului cu antenele îndreptate înainte.

Eliza, care la acea apariție neașteptată dăduse un țipăt de spaimă, luase o cârpă de pe un scaun și începuse o vânătoare disperată împotriva năvălitorului care căuta în zadar o ieșire.

Gigică recunoscuse îndată pe Syrexul-gigas și îl auzi strigând cu greu :

— Furnică dragă, dacă ești aici înăuntru ajută-mă !

El, nici nu mai așteptă altceva ; găsind momentul nimerit, se apropie de un picior al cameristei, se urcă pe el, deschise mandibulele și strânse cu toate puterile tocmai în clipa în care Eliza prinsese insecta.

Fata dete un al doilea țipăt și aruncă cârpa cât colo, astfel că Syrexul liberat din strânsoare se îndreptă spre fereastra deschisă, spunând :

— Furnicuță dragă, ți-am văzut prietenia..., și-ți mulțumesc din tot sufletul.

Gigică se depărtă ; iar Eliza, scărpînându-se de zor, bombănea :

— Fire-ar să fie de pureci !...

XXIV.

DIN NOI PE DRUMURI

Codiță era tare bucuros de a-și fi putut plăti recunoștința ce o datora bunului Syrex ; dar picioarele oamenilor îi procurau o foarte mică simpatie, și cum începeau să se audă cam multe zgomote de pași prin casă, îl apucă o frică grozavă de a fi călcat în picioare, așa că se urcă cu băgare de seamă pe un perete.

În acest timp el auzi mai multe voci în odaia alăturată și în dorința vie de a revedea pe cineva din familia sa, se urcă pe un cuier din perete de care era agățată o pălărie mare și oprindu-se pe borul ei, zise :

— De aici pot vedea întreaga cameră, iar peste puțin când vor veni toți să-și ia cafeaua, voi putea să-i văd și să-i aud ce vorbesc !
Intr'adevăr, peste puțin, intră în odaie unchiul Toma.

Gigică îl recunoscuse îndată cu mare emoție ; dar emoția sa crescuse și mai mult când îl auzi spunând :

— Elizo, perie-mi iute pălăria* fiindcă trebuie să plec.

Gigică înlemni. Pălăria fu ridicată imediat, și el se simți scuturat la fiecare lovitură de perie, așteptând dintr'o clipă într'alta să fie aruncat cine știe unde odată cu praful.

Spre norocul său însă, cum servitoarele nu prea pun multă stăruință când scutură lucrurile stăpânilor lor, și Eliza se limită să perie doar o jumătate din pălărie, și asta fu chiar prea mult.

Gigică era salvat ; dar se găsea în proasta situație de a fi sclavul acelei pălării, care, și ea la rândul ei era sclava unchiului Toma ; și deoarece acesta ieși din casă, și Gigică fu constrâns să iasă împreună cu el.

— Dar în fine — își zise în sine — dacă sunt forțat să ies cu unchiul meu, tot cu el voi fi obligat să mă și întorc acasă.

Însă, amicul nostru, își făcea socotelile fără să se gândească la profesorul său de latină, care din nenorocire intră din nou în joc spre a-l amări și în viața sa de furnică.

Intr'adevăr, mai departe de casă, Gigică care alerga pe bor fără nicio grijă, fu aruncat cu putere la pământ.

Unchiul Toma salutase cu adânc respect pe profesorul de latină, fără ca să-și închipuie că arunca în felul acesta pe nepoțelul său, care, abia revenindu-și din puternica izbitură, zise :

— Ah, profesorul ăsta ! Dacă-l voi mai întâlni pe prietenul meu Syrexul, am să-l rog să-i sfredească o galerie în țeastă.

Eroul nostru era disperat și avea chiar dreptate.

După atâtea osteneți, după ce scăpase din atâtea pericole, după ce trecuse atâtea obstacole, ajunsese acasă, și acum, iată că o întâmplare de nimica și atât de neprevăzută, îl îndepărta pe neașteptate de ținta ajunsă și-l asvârlea cu picioarele în sus într'un loc necunoscut de unde îi era cu neputință să se mai orienteze.

Deodată văzu lângă el niște ființe curioase. Erau furnici cu siguranță; dar niște furnici despre care Gigică nu și-ar fi închipuit niciodată că există; niște furnici galbene, cu un abdomen de o mărime ne mai pomenită.

— De unde veniți surioarelor gălbioare și rotunjoare? — întreabă Gigică.

— Ehei! — răspunse una din ele — cu toate că tu vii de foarte de sus, noi venim și mai de departe ca tine.

— Adevărat? Și de unde, mă rog?

— Din Mexic!

Gigică crezu că furnicile vor să-și bată joc de el, și era gata gata să le zică vreo două, când o alta exclamă:

— Fetelor, e prea soare și e timpul să ne întoarcem acasă.

Furnicile își reluară drumul liniștite, trăgând cu greu după ele pânțele lor cel mare și galben.

Codiță le urmă pe nesimțite. El avea mare poftă să știe ceva mai mult despre ele, și se gândea că pe de altă parte nici nu ar fi avut nimic altceva mai bun de făcut în clipa aceea.

Încet, încet, grupul furnicilor galbene se urcă pe o înălțime în vârful căreia se afla un mic munte de pământ nisipos, care era cu siguranță cuibul lor.

Intr'adevăr, pe vârful acestui munișor ședeau de pază trei furnici, galbene ca și celelalte dar fără acel pânțec enorm; ele cum văzură pe tovarășele lor, le salutară cu strigăte de bucurie; apoi zărindu-l pe Codiță care venea încet, încet, după ele, spuseră cu răceală:

— Cine e acel străin, și ce vrea?

Codiță înaintă salutând respectuos pe cele trei sentinele și le zise:

— V'aș ruga, dacă nu vă supărați, să mă numărați printre surorile voastre fără deosebire de culoare, și să nu vă temeți de prezența mea în locurile acestea căci nu am nimica cu voi.

Acel „căci” avu un mare efect asupra sentinelor care răspunseră pe un ton mai blând:

— Ce intenții ai?

— Iată-le : — răspunse Gigică cu sinceritate — eu, așa cum mă vedeți, sunt o biată furnică exilată din satul său în urma unor triste întâmplări războinice ; acuma sunt singură și deci nu aveți de ce a vă teme de mine. Singura mea dorință este de a ști cine sunteți și de unde ați venit ; să cunosc obiceiurile voastre și să învăț a vă prețui după cum meritați.

Aceste cuvinte serioase fură pe placul sentinelor,, care după ce se întruniră într'o scurtă consfătuire, hotărîră să-l lase pe străin să viziteze cuibul lor, însoțit pentru o mai mare siguranță de una dintre ele.

El coborî prin deschizătura făcută în mijlocul muntelui și făcu o mulțime de complimente îndrumătoarei sale pentru arhitectura satului a cărui construcție trebuia să fi cerut multă grije și multă dibăcie din cauza calității fărâmicioase și puțin rezistentă a pământului.

Străbătând o galerie verticală, trecu la catul inferior alcătuit din zece camere mari ale căror ziduri erau mult prea simple față de celelalte văzute mai înainte.

Dar Gigică nu avu timpul să se uite la aceste detalii, căci, într'acele camere foarte slab luminate, se găsi în fața unui spectacol atât de extraordinar, încât abia mai putu exclama :

— Dar asta-i un vis !

— Un vis ? — replică însoțitoarea sa. — Deloc ! Acelea sunt niște ulcioare pline cu miere.

Vreo treizeci de furnici ședeau agățate de pereții fiecărei camere ; iar din fiecare în parte, atârna câte un pânțec enorm, lucios și transparent ca o damigeană plină de untdelemn.

— Ulcioare cu miere ? — întrebă Gigică aproape înmărmurit în fața aceluia tablou fantastic.

— Chiar așa... — răspunse călăuza — Și eu înțeleg prea bine mirarea ta, fiindcă voi furnicile de aici, n'aveți nicio idee despre organizația noastră socială. Noi suntem furnici mexicane și ne aflăm în această țară numai din întâmplare. Și să vezi cum : acum câțva

timp, au fost încărcate diferite plante din Mexic pe unul din acei monstri cu care oamenii obișnuiesc să treacă apele (Gigică înțelese că furnica-galbenă vorbea despre vapor); pe trunchiul și pe pământul ce învelea rădăcinile lor, fură transportate și câteva insecte din părțile acelea între care și o furnică din neamul nostru care a înființat și a populat satul acesta.

— Aha! — exclamă Gigică — poate că furnica aceea se afla pe un stejar de Mexic?

— Chiar așa, pe un stejar-sgronțuros!

Eroul nostru își amintea cum acum doi ani, unchiul Toma adusesese câteva plante din Mexic, printre care și un stejar. La acest gând simți renăscând în el toate speranțele pierdute, căci acea furnică era o dovadă limpede că nu se găsea departe de vilă, unde avea de gând să se întoarcă din nou.

— Stejarul-sgronțuros e pâinea noastră — reluă sentinela. — Pe gogoășele lui de ristic, produse de înțepătura unor anumite viespi, se duc în timpul nopții acele furnici ce ai întâlnit pe drum ca să soarbă un suc delicios. Prisosul de alimentație le dilată corpul până într'atâta încât le îngreunează mersul, și ajungând acasă, ele se agață obosite de pereți, iar tovarășele lor au grije să le mai umple încă pe cât mai e cu puțință, adică până ce devin niște adevărate ulcioare după cum vezi.

— Și stau mereu acolo?

— Sigur! Ele nu mai pot să se miște, și nu le mai rămâne altă menire decât aceea de a ne păstra hrana necesară nouă lucrătoarelor. De altfel, ele singure își aleg această grea însărcinare.

Gigică nu și-ar fi închipuit niciodată că ar fi putut exista furnici păstrătoare de miere; furnici atât de pline de abnegație, încât să renunțe cu desăvârșire de a mai lua parte la o viață activă, acceptând de a-și reduce corpul la starea de *magazie de alimente* în folosul tovarășelor lor.

În acel moment furnicile galbene pe care le întâlnise pe drum, îndopau alte furnici atârinate, vărsându-le o parte din hrana strânsă de ele și spunându-le vesele:

— Așa ! acum n'o să vă mai puteți mișca ; astăzi e rândul vostru și mâine al nostru.

— Vrei să guști puțină miere ? — zise călăuza lui Codiță.

El nu se lăsă rugat, și primi cu plăcere sucul oferit de una dintre furnicile umplute pe jumătate și care se mai putea deci mișca. Era o miere minunată, cu toate că era puțin cam acrișoară din cauza unei mici cantități de acid-formic ce conținea.

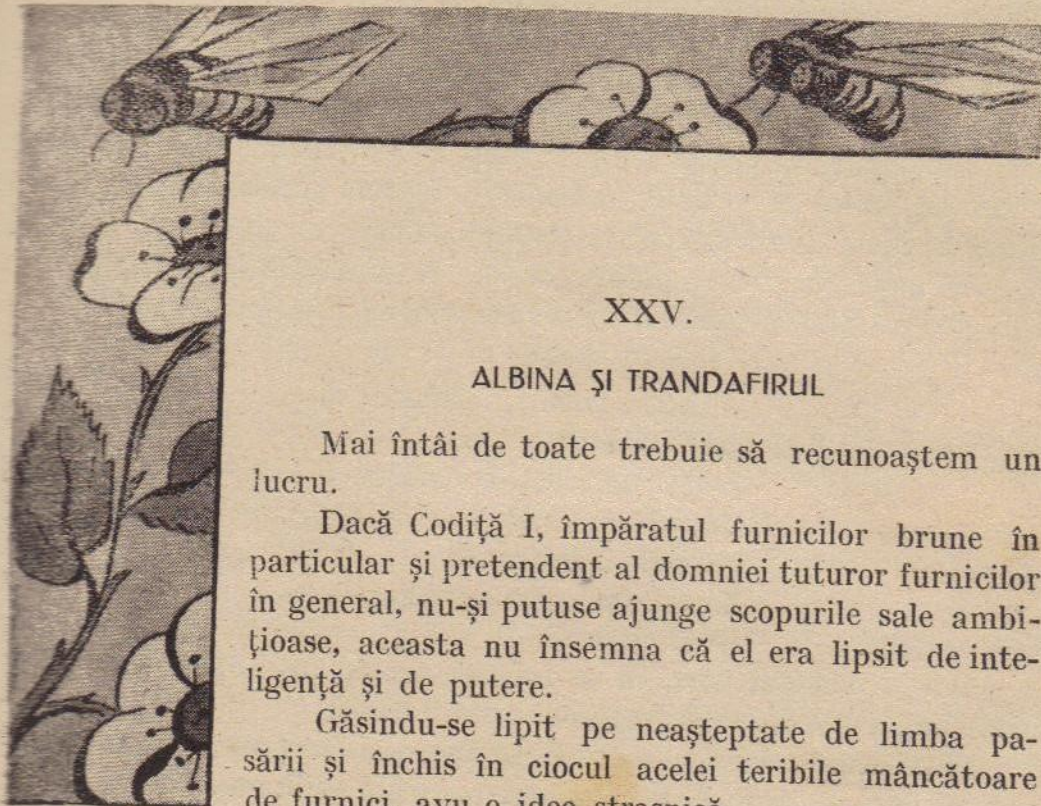
— Ah, ce de minunății poate face natura ! — exclamă Gigică urcându-se spre ieșirea furnicarului. — E în stare să creeze până și ulcioare vii !

Ajungând cu îndrumătorul său la capătul satului furnicilor galbene, mulțumi cât putu mai frumos celor trei sentinele și era gata să-și ia rămas bun, când una din ele dete un strigăt de spaimă :

— Ghionoaia !

În același timp, Gigică se simți apucat de spate și ridicat împreună cu cele trei furnici mexicane.

XXV.

ALBINA ȘI TRANDAFIRUL

Mai întâi de toate trebuie să recunoaștem un lucru.

Dacă Codiță I, împăratul furnicilor brune în particular și pretendent al domniei tuturor furnicilor în general, nu-și putuse ajunge scopurile sale ambițioase, aceasta nu însemna că el era lipsit de inteligență și de putere.

Găsindu-se lipit pe neașteptate de limba păsării și închis în ciocul acelei teribile mâncătoare de furnici, avu o idee strașnică.

Se strânse pe cât putu mai bine înăuntrul cuirasei sale, în așa fel încât, Ghionoaia simțind că luase în cioc și o sămânță de cânepă, se grăbi s'o scuipe, fără să bănuiască că ea conținea o furnică. Și Gigică căzu astfel iarăși la pământ.

Dar unde era? Știa că nu putea fi prea departe de satul furnicilor-mexicane; mai știa că acestea nu puteau locui prea departe de stejarul-zgronțuros ce le servea la culegerea mierei, și mai știa încă, că acest stejar era în apropierea vilei sale dela care fusese răpit atât de stupid și la care dorea să se înapoieze.

Însă, cu toate aceste cunoștințe ale sale, nu izbutea să descopere în ce parte trebuia să apuce ca să poată ajunge acasă.

Astfel, Gigică umblă la întâmplare încoace și încolo, până ce,

ajungând subț un măceș înalt, gândi să se urce pe el sperând ca dintr'un loc mai ridicat să se poată orienta mai bine.

El se urcă deci, uitându-se mereu împrejur fără ca să poată descoperi ceva ; și ajunsese astfel la floarea cea mai din vârf a trandafirului pe ale cărei petale se opri învins de un parfum suav ce-i pătrunse în suflet ca o dulce mângâiere. Dar în același timp văzu o albină ce lucra de zor înăuntrul trandafirului.

Ea lungea cu mare poftă petalele florii băgându-și capul în caliciul parfumat și bâzâind veselă acest cântec drăgăstos :

— Zum, zum... Ți-aduc o sărutare
dela iubita-ți floare,
Zum, zum... Dă-mi mierea ta !
Zice că te iubește
și mult ea te dorește.
Zum, zum... Dă-mi ceara ta ! —

Intreg măceșul păru că se înfioară de dragoste, și-și oferi din toată inima petalele sale harnicei insecte aurite.

Când aceasta își făcu o bună provizie, ieși din potir și oprindu-se pe marginea florii se dedică cu cea mai mare grijă unei alte operații ce umplu de uimire pe furnica spectatoare.

Albina, cu o iuțeală extraordinară, scotea cu primele-i două picioare polenul cules între perii deși ai corpului său, îl trecea apoi în celelalte două din mijloc, și în fine, din acestea, îl grămădea în cele două picioare dinapoi, ce păreau făcute special pentru a aduna și a transporta toată recolta de polen a drăgălașului animal.

Gigică plin de admirație strigă :

— Dar știi cucoană Albină că ai niște picioare minunate !

Albina se întoarse repede și văzând furnica, îi zise :

— Ce faci tu aici ?

La acest fel de întrebare, Gigică simți cum i se urcă tot sângele la cap, și lăsând complimentele, răspunse scurt :

— Fac ce vreau. Dar tu ?

— Eu — răspunse albina cu mândrie — fac ceva mai bun ; îmi fac datoria. Și mă mir că o furnică îndrăznește să profaneze florile care sunt regatul nostru.

Gigică la asemenea cuvinte, nu mai putu să se stăpânească și începu să țipe infuriat :

— Regatul tău ? Dar ce crezi că acuma ai să împiedeci pe toate insectele de a mai mirosi vreo floare ? Profanez florile ? Asta-i bună ! Cum ? Eu stau aici liniștit, fără să supăr pe nimeni, și tu spui că profanez florile ! Dar tu ? Tu, care vii aici să le lingi, să le sugi, și să-ți cu tine tot ce ai adunat în corp și în picioarele tale dinapoi, ce faci ? !...

Albina, în timpul acestei descărcări, își scosese de mai multe ori acul, dând semne nu prea liniștitoare, dar la urmă păru hotărâtă să-și potolească mânia și se mulțumi a spune :

— N'am întâlnit de când sunt o furnică mai proastă ca tine.

Și mai înainte ca prietenul nostru să fi avut timpul de a răspunde ceva, adăugă :

— Vorbim de geaba. Știi tu ce este o floare ? Cunoști tu viața ei ? Știi tu că ea respiră, doarme, suferă, se bucură, iubește și trăește ca și noi ?

Gigică descoperise într'adevăr, în viața sa de furnică, ceva ce nu observase niciodată în viața sa de copil : unele freamăte ale ierburilor pe care trecea, unele semne pe care nu le puteau observa ochii unui om obișnuiți cu lucruri mari, dar destul de vizibile ochilor unei insecte obișnuită cu lucrurile mici de tot.

Cu plantele însă nu prea avusese el de-a-face și nu prea dăduse mare importanță acelor manifestațiuni de viață pe care i le arătaseră ; astfel că, aceste cuvinte ale albinei fură ceva nou pentru el.

— Vezi ! — spuse ea — că ești un prost ! Tu nu știi că după cum tu ai avut un tată și o mamă, și florile au avut pe ai lor ; iar aceste flori tați, și aceste flori mame, se iubesc între ele și voiesc a da viață atâtor alte flori, frumoase și parfumate ca și ele. Dar florile stau pe loc. Cine duce dela una la alta gândurile lor parfumate de

dragoste, și dulcile lor solii făcute din nectar și sărutări de polen? Noi, noi insectele înaripate; noi albinele care le cunoaștem pe toate și care știm toate secretele florilor îndrăgostite. Iar ele, fericite de aceste servicii prietenești, ne deschid în schimb potirele lor, ne primesc în sânul lor, și ne dau mierea și ceara lor, pe care o ducem familiilor noastre.

Și albina începu să cânte din nou, în timp ce trandafirul tremura de fericire:

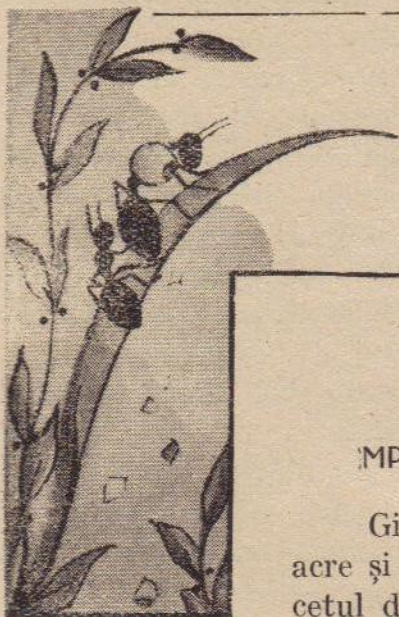
— Zum..., zum... Ți-aduc o sărutare
dela iubita-ți floare.

— Zum, zum... Dă-mi mierea ta.

Zice că te iubește
și mult ea te dorește

— Zum, zum... Dă-mi ceara ta.

XXVI.

IMPARATUL CODIȚA GONIT CU PIETRE

Gigică rămăsese uimit. Cuvintele albinei acre și mușcătoare la început, deveniseră pe încetul dulci și mângâietoare, iar tonul mânios cu care fusese începută discuția se schimbase

cu totul până la sfârșit.

— Câte lucruri frumoase mi-ai povestit — zise Codiță al nostru.

— Vrei să ne împăcăm?

— Cu plăcere — răspunse albina.

— Mulțumesc. Și ca să-ți dovedesc că știu să apreciez sentimentele tale, voi pleca îndată de pe acest trandafir, cu o condiție însă. Să-mi explici mai întâiu, cum faci ca să iei mierea și ceara din el.

— E ceva foarte ușor pentru mine. Eu sorb cu trompa mea petalele florilor, iar acest suc trecând prin stomacul meu devine miere adevărată. Cât despre ceară, ea, după o alimentație de materii zaharoase, îmi iese afară din abdomen ca o sudoare. Privește!

Și albina îi arătă trei inele ale abdomenului pline de ceară.

— O altă întrebare — adaugă Gigică.

— Spune repede căci se apropie apusul soarelui și trebuie să mă întorc la știubeiul meu.

— Ce e aia?

— Cum ! Nu știi nici măcar atâta ? — Știubeiul e satul nostru Deci ? . . .

— Deci, voiam să știu numele tău.

— Eu mă numesc Dulcica.

Albina își luă zborul, și Gigică o urmă cu ochii până ce o văzu oprindu-se pe un pom din apropiere ; apoi, eroul nostru, își relua drumul făcut mai înainte, și începu să coboare.

Dar nu urmărise numai el zborul frumoasei Dulcica, căci peste puțin auzi o voce ascuțită care venea de pe o ramură a trandafirului și care spunea :

— Aha ! scumpă cucoană Albină, acum știi unde locuești și astă seară voi veni să gust mierea dumitale.

Gigică se întoarse și rămase cu gura căscată.

Pe trunchiul măceșului ședea un monstru negru de proporții colosale și de o înfățișare cumplită din cauza unui cap de mort galben desenat pe spinarea sa mare și păroasă.

Era un fluture din aceia negri, cărora li se zice „Cap-de-mort” tocmai din cauza celui desemn atât de funebru ce-l au pe spate și fiindcă scot niște sunete foarte lugubre când sunt înfuriați. Ei iubesc grozav mierea și aceasta o știa Gigică al nostru. De aceea se gândi el :

— Stupul nu e prea departe..., și fiindcă întâmplarea a făcut să pot afla ideile acestui hoțoman, n’ar fi rău ca să mă duc s’o anunț pe prietena mea Dulcica.

Și stăpânindu-și frica, după ce privi pomul unde se așezase albina, continuă să coboare tăcut și liniștit de pe măceș, îndreptându-se către stup.

Prietenul alerga pe cât putea, fără să mai țină seama de obstacole și fără să-și piardă direcția, zicându-și :

— Monstrul, a spus că se va duce să fure de cum s’o întuneca, dar eu, deși n’am aripile lui mari, am să ajung înainte.

Deodată însă i se păru că aude niște voci cunoscute ce strigau :

— Trăiască împăratul !

Se uită împrejur dar nu văzu nimica. Era gata să plece iar la

drum sigur că se înșelase, când auzi strigând din nou, și de rândul acesta atât de limpede încât nu se mai putea îndoi :

— Trăiască împăratul Codiță I !

Gigică era gata, gata să cadă jos de mirare și de bucurie.

Dintr'o pădure deasă de iarbă din dreapta sa, ieșiră două furnici care se îndreptau ostenite spre el, și în care recunoscă îndată pe cei doi foști aghiotanți ai săi : Căpățână și Forfecaru.

Cele trei furnici se aruncară una în brațele alteia.

Gingașei îmbrățișări îi urmară după cum e lesne de înțeles, un adevărat potop de întrebări și de explicații.

— Noi am scăpat ca prin minune — spuseră cei doi căpitani.

— Ce mai bătălie a fost ! Și când te gândești că am pierdut-o tocmai când avusesesei ideea acea strălucită de a uni la armata noastră și pe Bombardieri.

— Ce vreți ! — zise Gigică cu resemnare. — Nu se împacă întotdeauna geniul cu norocul. Dar lăsați acum ! Nici nu vă puteți închipui ce bine-mi pare că v'am întâlnit.

— Și nouă ! Dar acum vom rămâne cu tine până la moarte.

— Atunci însoțiți-mă, căci trebuie să mă duc într'un loc. Intre timp îmi veți istorisi pățaniile voastre.

Și toți trei, continuară drumul către stup.

— Inchipuește-ți că... — începu Forfecaru.

— Ascultă... — zise în același timp Căpățână.

— Câte unul, pe rând ! — spuse Gigică autoritar. — Căpățână ! Iți dau ție cuvântul.

— Ascultă — începu din nou Căpățână. — Am trăit până acum ca niște adevărați sălbateci.

— Ca și mine !

— Fără ca să știm unde să ne adăpostim noaptea.

— Ca și mine !

— Nici unde să ne potolim foamea.

— Hei ! ca și mine ; nici eu n'am mâncat de azi dimineață !

— In sfârșit, am dus viața cea mai mizerabilă ce și-o poate ci-

neva închipui. Dar acuma că te-am regăsit, acuma că suntem cu tine, nu ne mai temem de nimica. Nu este așa Forfecarule?

— Chiar așa!

Gigică era tare mulțumit, iar cei doi aghiotanți strigară în culmea fericirii :

— Trăiască împăratul Codiță !

Deodată însă, ca un răspuns la acel strigăt de urare, o ploaie de pietre învălui pe împărat cu întreaga sa curte ; și eroul nostru, simțind cum îi fuge pământul de sub picioare abia avu timpul să se agațe de un fir de iarbă, în timp ce Căpățână se asvârli de gâtul lui țipând.

Fu lucru de o secundă ; bombardamentul pietrelor se opri ca prin minune, și Codiță și Căpățână auzind o voce slabă ce părea că vine de sub pământ și care cerea ajutor, priviră subt ei ținându-se mereu strâns unul de altul. Ei încremeniră.

Un tablou îngrozitor, o scenă sălbatecă și înspăimântătoare li se înfățișă înaintea ochilor.

Ei se găseau pe marginea unei gropi în chip de pâlnie în fundul căreia Forfecaru se sbătea între ghiarele enorme ale unui groaznic monstru, care sugea din nefericita furnică zicând din când încând :

— Ah, ce bună e !... Ah ce bună e !...

— Este Leul-Furnicilor ! — bâlbâi Gigică amintindu-și dintr'odată întâmplarea cu insecta ce semăna a libelulă.

— Ah ! acuma înțeleg eu vorbele ei ! Eu văzusem insecta adevărată și aici este larva ei. De asta spunea misteriosul meu tovarăș de drum că urează fiilor săi să întâlnească cât mai multe furnici „lune” ca mine !

Și, ca și cum ar fi răspuns gândurilor sale, monstrul, după ce-și isprăvi de supt victima, aruncă coaja ei afară din gaură.

Abia atunci putu să vadă Gigică pe ferocele asasin în toată urâtenia lui. Din fundul groapei în care ședea îngropat pe jumătate, ieșea un monstru îngrozitor cu o față neagră și înspăimântătoare, cu șapte ochi de fiecare parte a capului și înarmat cu un puternic

clește ; având un pântece acoperit de peri negri și țepoși, din care plecau două picioare ce se terminau cu două cârlige ascuțite.

— Și acum, — spuse el cu o voce răgușită, îndreptându-și cei patrusprezece ochi spre cele două furnici îngrozite — sper că o să veniți și voi jos. Ia te uită ! Și eu care vânăm numai ziua, nu mă așteptam de loc la un prânz atât de gustos la ora asta.

Zicând aceasta, își înfipse picioarele și asvârli cu o forță și o îndemânare extraordinară pământul nisipos în care se găsea, aruncând un alt potop de pietre asupra celor doi nenorociți.

Gigică, simțindu-se dus de nisipul ce cădea în fundul pâlniei, făcu o sforțare supremă, și tot cu Căpățână de gât, se lipi de firul de iarbă ce-l susținuse până atunci, izbutind să se pună înafara țintei cumplitului răpitor.

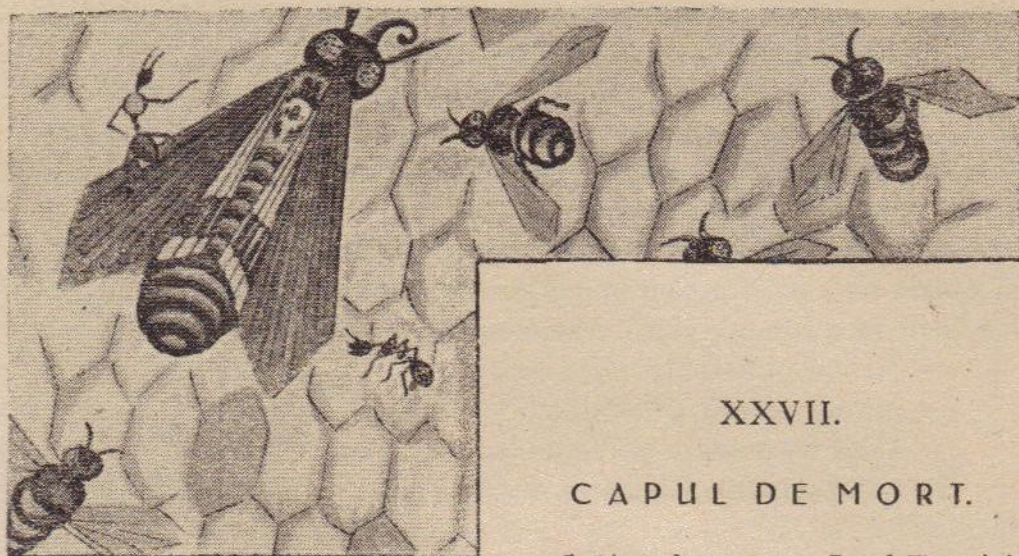
Cele două furnici erau salvate.

— Ah ! — strigă Căpățână — Îți datorez viața !

Gigică îi arată corpul lui Forfecaru care zăcea cu picioarele în sus lângă ei, și-i zise :

— Săracul ! A rămas doar o coaje. Nemernicul acela l-a supt de tot.

XXVII.

CAPUL DE MORT.

Intâmplarea cu Leul-Furnicilor și întâlnirea cu cei doi aghiotanți, îl făcură pe Gigică să-și piardă o sumă de timp.

— Mi-e frică că am întârziat ! — șopti fostul împărat, cățărându-se pe pom.

— Dar unde mergem ? — îndrăzni să întrebe Căpățână, care îl văzuse cam îngândurat dela o bucată de vreme.

— Mergem să salvăm un oraș de albine amenințat de un tâlhar.

— Bine ! Așa, că vom putea mânca și puțină miere.

Gigică se uită urît la el.

— Căpitane ! Aici e vorba de o expediție glorioasă pentru un scop nobil, și tu te gândești la mâncare ?

— Ai dreptate ; dar asta numai din cauză că am stomacul prea gol. E atât de gol încât, Doamne ferește, dar mi se pare că am fost supt și eu de un Leu-al-Furnicilor.

Cele două furnici se opriră în fața intrării stupului. Câteva albine intrau și ieșeau neliniștite, făcând semne disperate și bâzâind cu o voce turburată :

— Capul-de-Mort ! Capul-de-Mort !

Gigică, urmat de aghiotantul său, se repezi înăuntru fără ca sen-

ținelele zăpăcite și înmărmurite să-i fi băgat de seamă, și nu întârzie să ajungă la locul unde se petrecea drama.

Capul-de-Mort acoperise tot stupul cu corpul său uriaș. El ședea plin de lăcomie, cu aripile tremurătoare de poftă și cu tromba întinsă, în timp ce un întreg popor de albine îl înconjurau căutând să se opună disprețuitului devastator.

Atacatoarele încercau în zadar să străpungă acoperișul elastic și moale cu care era apărat corpul monstrului, și în mijlocul acelei zăpăceli se auzeau țipând cu neliniște :

— Ne va goli toate magaziiile !...

— Ne va mânca și copiii !...

— O să ne omoare și regina !...

La acest cuvânt, Gigică se întoarse către căpitanul său și-i șopti încetișor :

— Înțelegi ? E vorba despre o regină ; ea trebuie salvată cu orice preț !

— Dar cum, dacă sunt neputincioase până și albinele cu acele lor ?

— Prostule ! Ceea ce nu pot spadele, pot face cleștii.

Capul-de-Mort, cu toate loviturile și protestările acelei mulțimi de albine, continua să se îndoape vesel cu miere ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimica.

Deodată însă dete un țipăt :

— Vai, piciorul meu !

Și în timp ce se întorcea înapoi adăugă cu un geamăt de durere :

— Vai ! Cine îmi taie antenele ?

În același timp, Gigică de pe capul uriașului, strigă :

— Căpățână, dacă îi mai lași un singur picior, nu te mai socotesc aghiotantul meu !

Capul-de-Mort, la acel asalt neașteptat, încercă să se ridice întrebuintându-și aripile, pe care începu să se zbată cu putere aruncând cu picioarele în sus pe toate albinele ce i se aflau împrejur.

Dar locul era strâmt și afară de asta, cineva se gândise și la ele, căci la un moment dat, una din ele căzu retezată și puțin după aceea se desprinse și a doua.

Capul-de-Mort, fără aripi și fără antene, caută să se ridice din nou, sprijinindu-se pe singurul picior ce-i mai rămăsese, dar și acetsa-i fu tăiat; iar corpul mutilat al monstrului căzu greoiu fără a se mai putea mișca.

Un strigăt de bucurie răsună în tot stupul.

— Ura-a-a!

Apoi o voce întrebă:

— Dar cine l-a putut aduce în halul acesta?

Gigică recunoscând vocea, strigă:

— Dulcico! Tu ești?

— Ah! — răspunse albina cățărându-se pe spatele Capului-de-Mort — e furnica pe care am întâlnit-o pe trandafir! Dar cum de te afli aci?

— Cunoșteam intențiile acestui domn și am venit să-ți salvez satul.

— Tu? Oh! mulțumesc! — strigă Dulcica. — Surorilor, salutați pe această furnică, căci ei îi datorăm salvarea noastră!

Un „uraa” sgomotos răspunse acestei vești, și Gigică mulțumind foarte mișcat exclamă:

— O clipă! N’am numai eu dreptul la toate aceste urale. Căpățână! Căpățână!...

Dar Căpățână nu răspunse.

— Mâncăciosul ăla — gândi Gigică — trebuie să se fi înfundat în vreo magazie cu miere. Dar când s’o întoarce o să vadă el!...

Între timp Dulcica, cu acea voce drăgăstoasă și plină de dulceață pe care o întrebuința când vorbea florilor, îi zise:

— Tu rămâi aici, nu-i așa? E prea târziu ca să te poți întoarce acasă la tine.

— Ei da, și cu atât mai mult cu cât eu nici nu am casă.

Dulcica păru mirată de această declarație, și era gata gata să-l întrebe cum și ce fel... dar fiindcă era o albină foarte legată de îndatoririle sale, se stăpâni iute și-i zise:

— Aș dori mult să cunosc povestea ta, dar ai să mi-o istorisești mâine, căci tu și cu furnica pe care ai stigmat-o adineauri, rămâneți

la noi, nu-i așa? Acum trebuie să ajut surtoarelor mele să liberăm casa de această încurcătură.

Și pe când Gigică cobora de pe spinarea Capului-de-Mort, ea se uni cu celelalte albine pentru a ridica corpul uriașului.

Dar greutatea și dimensiunile lui erau atât de mari, încât nu era un lucru tocmai ușor acela de a-l mișca din loc, astfel că o albină spuse :

— Ascultați, dragele mele : e cu neputință să aruncăm afară din stup acest colos de animal ; eu cred că ar fi mai bine să-l tragem deoparte și să-l mumificăm.

Toate se îngrămădiră la un capăt dublându-și puterile, ridicând astfel corpul tâlharului pe care abia izbutiră să-l întoarcă.

Cum îl mișcară din loc, o voce slabă ieși de sub el, murmurând :

— Ah ! Încă puțin dacă mai zăboveați și aș fi murit sufocat sub bolovanul ăsta.

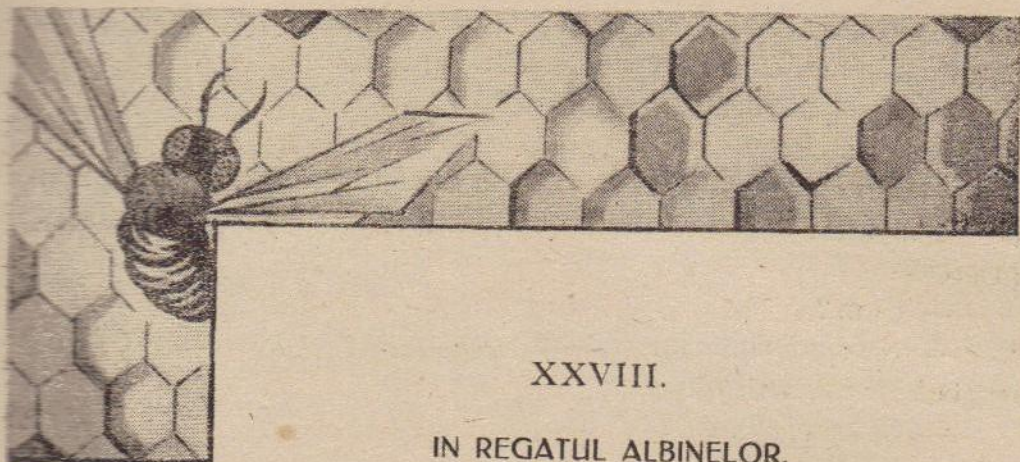
Era Căpățână, care, după ce retezase ultimul picior al fluturului, rămăsese prins dedesubt.

Gigică alergă să-l ridice, spunându-i :

— Căpitane, ești un soldat viteaz ! Ți-ai făcut datoria ; și drept răsplată te numesc „conte al Himenopterelor”.

Căpățână nu înțelese toată importanța acestui titlu, dar pricepu că împăratul Codiță îi dăduse un semn de distincție printre toate celelalte insecte.

XXVIII.

IN REGATUL ALBINELOR.

Dimineața următoare, Gigică, căruia albinele recunoscătoare îi pregătiseră o frumoasă cameră unde să-și petreacă noaptea, se deșteptă bombănind :

— Blestematul de Cap-de-Mort, l-am visat toată noaptea. Căpățână ! Hei, Căpățână !...

Aghiotantul care dormea dus, se trezi.

— In sfârșit ! — exclamă Gigică. Ce fel de a dormi e ăsta ? Un căpitan, ține bine minte, trebuie să doarmă numai cu un singur ochiu.

— Mie mi-e foame.

— Bine dragul meu, dar tu nu te sature niciodată ! Aseară, la masa pe care ne-au oferit-o albinele, ai mâncat cât șapte. Trebuie să te îndrepti cu atât mai mult cu cât lista mea civilă nu-mi permite, deocamdată, să te întrețin altfel.

Apoi schimbând tonul, reluă :

— Acum gata... Gândește-te că astăzi dimineață trebuie să vizităm palatul Albinelor și că vom fi prezentați reginei. Reginei, înțelegi ? Caută deci să te porți cum trebuie și să nu mă faci de râs.

Gândul de a fi prezentat reginei, îl înveseli din nou pe Codiță al nostru.

El începu să dea căpitanului său o sumedenie de sfaturi asupra regulilor de etichetă ce avea de observat în timpul solemnei cere-

monii, și tocmai se pregătea să-l învețe și un vers prin care să-l anunțe reginei, când, o voce de afară, întrebă :

— Prietenă dragă, pot intra?

Era Dulcica.

— Draga mea — îi spuse Gigică ducându-se întru întâmpinarea ei — mai întâi de toate trebuie să-ți explic un lucru? Eu nu sunt o prietenă.

— Cum?

— Nu; eu sunt un prieten, pentru faptul că aparțin genului masculin, numărul singular.

— Și furnica asta?

— Un alt prieten ca și mine.

— Eu văzându-vă fără aripi, vă credeam două furnici neutre; vă credeam două lucrătoare, ca mine.

Gigică izbucni în râs și privi spre Căpățână.

— Lucrătoare! Auzi căpitane? Dulcica ne crede două lucrătoare. Ea nici nu-și închipuie cine suntem noi. Nu-și închipuie, săraca, cu cine are de-a-face. Dar e momentul să ne facem cunoscuți. Căpățână, prezintă-mă!

Căpățână se înclină și spuse cu o voce gravă arătând spre Gigică :

— Codiță I, Împăratul Furnicilor!

Și Gigică la rândul său arătându-l pe Căpățână, zise :

— Căpitanul Căpățână, conte al Himenopterelor, primul și ultimul aghiotant al împăratului Codiță...

Dulcica rămase atât de nedumerită la această dublă prezentare, încât Gigică văzând că nu pricepuse nimica, crezu nemerit să-i explice cum stau lucrurile, și-i istorisi întreaga sa poveste de furnică adevărată și detronată.

Albina îl ascultă cu atenție și când Gigică sfârși povestirea, îi spuse :

— Ascultă dragă, deoarece eu nu mi-am pierdut niciun tron și n'am nicio coroană în vedere, trebuie să muncesc, și deci, dacă vrei să vizitezi casa noastră te rog să te grăbești.

Codiță auzind asemenea cuvinte rămase cam prost, și după cum e lesne de înțeles își vărsă necazul pe bietul Căpățână strigându-i cu mânie :

— Hei căpitane ! Ce faci ? Grăbește-te ! N'auzi ? Trebuie să mergem să vizităm palatul. Haide ! Cât timp îți trebuie ca să te miști ?

Și spunând acestea ieși țănoș din odaie alături de Dulcica și armat de aghiotantul său.

Gigică începu să se minuneze chiar dela intrare, căci ea era apărută de niște obstacole ce păreau nici mai mult nici mai puțin decât niște paravane așezate pe rând, unul la dreapta și altul la stânga.

— Dar toate astea — spuse furnica — ieri nu erau.

— Intr'adevăr — răspunse Dulcica — le-am construit de curând și ai să vezi că de acum încolo „Capetele-de-Mort” n'au să mai poată intra, afară de cazul că ar vroi să-și frângă aripile.

— O idee minunată ! — exclamă Căpățână plin de admirație. — Și cu ce repeziciune ați pus-o în aplicare !

— O, cât despre asta merge foarte repede... — răspunse Dulcica. — Noi avem ceara și rășina în corp, și numai cât ai bate din palme ridicăm niște ziduri de te înspăimântă.

Intre timp cele trei personaje continuă vizita lor, iar Gigică observă din ce în ce mai mult că nu era vorba nici de o casă cum spusese Dulcica, nici de un palat cum crezuse el, ci de un adevărat oraș ; un oraș mare, construit după toate regulile arhitecturii, ale igienei și ale comodității.

Caracteristicile principale ale construcției erau armonia liniilor și economia de spațiu. Intreg interiorul acestui oraș întins, era format dintr'o mulțime de locuințe de formă exagonală, lipite una de alta de fiecare latură.

— Cred că știți — zise Dulcica, celor două furnici — că exagonul e singura figură care ne permite de a așeza un cât mai mare număr de locuințe, sau de celule cum le spunem noi, într'un anumit spațiu determinat.

— Fără îndoială ; — răspunse Gigică convins — voi ați re-

zolvat chestiunea într'un chip foarte iscusit. Dar cum puteți fabrica toate celulele astea atât de regulate și atât de exacte?

— Uite cum : când ne alegem locuința, fie într'o crăpătură de zid, fie în scorbura vreunui copac bătrân ca acesta, începem să întindem ceara pe pereții ei interni. Această ceară ce transpiră din abdomenul nostru, o trecem prin gură, o umezim și o lipim în mai multe fâșii, în așa fel că noi, fiind multe la număr, ne putem da schimbul la lucru și astfel peretele vine acoperit la iuțeală cu un strat gros de ceară. În acest zid solid și masiv, arhitecții noștri cei mai iscușiți și inginerii cei mai pricepuți, construiesc celulele. Vreți să vedeți?

Și Dulcica conduse pe cele două vizitatoare într'un punct în care se construiau faguri noi.

În masa de ceară câteva albine scobeau găuri mici în formă exagonală ; erau *cioplitoarele*. Indată ce ele săpau aceste celule, lăseau locul altor albine mai pricepute, care, măsurând mereu, pilind și netezind pe toate părțile, dădeau golului forma unei cămăruțe exagonale, curată, comodă și frumoasă.

— Ce repede lucrează ! — exclamă Căpățână mirat.

— Hm ! — răspunse Dulcica. — Noi putem fabrica într'o singură zi și o noapte până la patru mii de cămăruțe.

— Oho ! — zise Gigică. — Dar trebuie să recunoști un lucru. Nu te supăra, dar cămăruțele nu sunt toate egale.

— Se înțelege ! — răspunse Dulcica. — Acestea sunt celulele ouălor din care ieșim noi lucrătoarele, adică neutrele ca voi.

— Noi nu suntem neutre ! — strigă Gigică plictisit. — Ți-am mai spus că suntem masculi.

— Aha ! uitasem ! — adăugă albina în răs. — Apoi, avem celulele mai mari destinate ouălor din care se nasc masculii. Masculi adevărați ; înțelegi?... Și în cele din urmă avem celulele pentru ouăle care produc femelele, și acelea sunt rotunde, mari și frumoase, căci femelele noastre sunt destinate a deveni regine.

— Cum, cum ? — exclamă Gigică. — Regine ?

Și asupra acestui subiect ar fi vrut el să ceară o mulțime de

explicații, dar chiar în clipa aceea se găsi în fața unui munte de o formă ciudată și se opri.

— Dar asta ce-i?

— Asta este corpul Capului-de-Mort; al acelui fluture pe care tu l-ai înfrânt și pe care noi, neputând să-l scoatem afară, l-am îmbălsămat aici ca să-i împiedecăm putrefacția.

— Imbălsămat! — exclamă Codiță, privind mai cu atenție corpul acela tare, lipit de pământ. — Cum adică?

— Adică noi, afară de mierea și de polenul pe care îl culegem din flori pentru hrana larvelor noastre, și afară de ceara pe care o transpirăm și care ne servește pentru fabricarea fagurelui, mai avem și un clei, o gumă foarte puternică care ne servește ca materie de construcție și la îngroparea și mumificarea insectelor mari ce vin să ne atace.

Și Dulcica conduse pe cele două furnici într'o altă parte a stupului unde le arătă un melc mare.

— Vedeți? Cu acesta, care a îndrăznit să intre în satul nostru, am isprăvit mai repede; cu o înțepătură de ac, l-am făcut să se retragă în casă, și apoi, i-am lipit carapacea de jur-împrejur de pământ cu gumă, așa încât a rămas îngropat în propria lui casă.

Gigică și Căpățână se minunară nu numai de forța, dar și de puterea inteligenței acestor insecte, și tocmai voiau să-și arate întreaga lor admirație, când auziră trei bâzâituri egale ca un semnal de trompetă.

Dulcica strigă:

— Tăcere! Vine Regina!

XXIX.

INTĂLNIREA DINTRE UN ÎMPĂRAT ȘI O REGINĂ

O albină majestoasă înaintă mândră, urmată de un roiu întreg de albine ce se întreceau care mai de care s'o mângâie și să-i arate tromba plină cu miere.

— Acelea — șopti Dulcica — sunt damele de companie ale reginei.

Între timp ea se oprea la intrarea fiecărei celule a fagurelui și depunea câte un ou, pe când celelalte înălțau un imn plin de entuziasm fecundei mame a poporului lor :

— *Zum, zum... Tu ești a țării noastre
și mamă și regină.
Albinele-ți se închină smerite 'n fața ta...*

La un moment dat, Regina se opri zicând :

— Sper ca poporul să fie pe deplin mulțumit de mine. Cu acestea de acum, am depus pe ziua de astăzi două sute de ouă.

Gigică sări mirat :

— Două sute de ouă pe zi? Și cât timp durează aceasta?

— Depinde — răspunse Dulcica. — De obicei ține vreo trei luni, depunând astfel până la vreo cincisprezece mii de ouă.

— Cincisprezece mii de ouă? Oho !...

Și pe când furnicile priveau cu mirare la acea insectă minunată capabilă să dea viață atâtor ființe, Dulcica se apropie respectuoasă de regină, și după ce-i șopti ceva, se întoarse către cele două străine și le zise :

— Regina mi-a spus că ar fi bucuroasă să vă cunoască și cere să-i fiți prezentate cât mai curând.

Gigică simți trecându-i un fior prin tot trupul și apropiindu-se de Căpățână îi spuse încetișor :

— Căpitane, bagă de seamă, a sosit momentul să mă anunți.

Apoi se dete înapoi, în timp ce Căpățână înaintând ca un adevărat scudier, anunță pe suveranul său după instrucțiunile avute de dimineață.

Gigică păși cu solemnitate spre regină, spunând cu o voce gravă :

— Noi, Codiță Impăratul Furnicilor, suntem bucuroși de a aduce omagiile Noastre puternicei și înțeleptei Regine a Albinelor, de care ne unesc nu numai legături de rudenie dar și de sinceră prietenie. ...

Regina păru surprinsă de această ceremonie cu totul nouă în obiceiurile albinelor, și ca să nu greșească cumva, le spuse pe un ton prietenos :

— Oricine ați fi voi, e de datoria mea să vă exprim în fața popoului meu toată recunoștința pentru faptul că ne-ați salvat orașul de unul dintre cei mai temuți năvălitori ; și pentru aceasta vă puteți socoti aici ca la voi acasă.

Gigică mulțumi cu mult respect. Apoi, pe când damele de companie se așezară în cerc la o oarecare distanță de ei, făcu semn căpitanului să stea cu ele, în timp ce el avea să vorbească cu regina.

— Sunt mulțumită, — spuse ea surâzătoare — că această împrejurare a dat prilej unei apropieri între Furnici și Albine, adică între două din cele mai nobile și mai inteligente exemplare din ordinul Himenopterelor.

— De sigur — răspunse Gigică — avem multe asemănări de instincte și de obiceiuri cu voi. Și noi trăim ca și voi albinele în asociații compuse ca și ale voastre din femei, bărbați și lucrătoare sau neutre. Însă, atât eu cât și aghiotantul meu, vă pot asigura că nu suntem neutre după cum părem, ci masculi.

— Curios ! Eu credeam că și furnicile își omoară bărbații ca noi.

— Ah ! și voi albinele aveți obiceiul acesta ?

— Negreșit ; când masculii, pe care noi îi numim *trântori*, și-au îndeplinit misiunea lor, la ce ne mai folosesc ? Ei nu sunt buni de lucru și deci nu ne-ar fi decât o povară ; de aceea îi omorăm. Voi furnicile îi lăsați însă să moară dela sine. Dar cum se face că voi ați rămas încă în viață ?

Gigică crezu nimerit să schimbe vorba și, fără să mai răspundă la întrebarea reginei, zise :

— Am avut plăcerea să vizitez domeniile Maiestății Voastre ; și am văzut că aveți un regat de o întindere extraordinară !

— De sigur ; dar și voi furnicile construiți orașe întinse. Oare al Vostru e mai mic decât acesta ?

— O da, mult mai mic ! — răspunse Gigică încurcat. — Și aveți mulți supuși ?

— Aproape vreo treizeci de mii.

— Treizeci de mii de albine e o populație ne mai pomenit de numeroasă !

— Dar voi câți sunteți ?

— Ah Maiestate ! — răspunse Gigică și mai încurcat. — Supușii mei... iată-i ;

Și arătând spre căpitanul său, exclamă cu mândrie :

— Aghiotantul meu Căpățână, conte al Himenopterelor. !

Căpățână se aplecă respectuos.

Codiță, dându-și seama că regina nu pricepea nimica, crezu de cuviință să-i explice unele fapte mai importante din viața sa și sfârși prin a-i spune :

— Ah Maiestate ! Intre noi putem vorbi fără înconjur. Eu nu sunt decât un biet împărat detronat, căruia nu-i mai rămâne decât

să invidieze rangul tău de regină fericită, servită, respectată și adorată de un întreg popor.

Regina se simți oarecum măgulită de aceste cuvinte, dar apoi, aplecându-se spre Gică îi zise pe un ton confidențial :

— Regină?... Ehe ! Sunt și nu prea sunt Regină.

— Ești ! Și tare aș vrea să domnesc și eu ca tine.

— Da ! dar ți-ai lua însărcinarea de a face câte două sute de ouă pe zi ? Trebuie să înțelegi — continuă albina — că eu, aici înăuntru, sunt ceva mai mult și ceva mai puțin decât o regină. Eu sunt mama tuturor, sunt creatoarea acestui popor, sunt aceea care-i asigur viața și care i-o perpetuez ; deci acest popor este al meu fiindcă eu îl creez, fiindcă eu îl aduc pe lume, fiindcă el este fiul iar eu sunt mama lui. Crezi că am fost făcută regină așa doar de dragul chipului meu ? Nicidecum. M'au ales regină pentru ca să fac ouă, și numai pentru asta. Sunt regină cu condiția de a asigura continuitatea populației ; sunt regina regatului meu numai atâta timp cât sunt și mama poporului meu. În ziua în care aș înceta de a mai face copii, n'aș mai avea supuși. În ziua în care aș înceta de a mai avea regatul meu, n'aș mai fi regină. După cum vezi, acest titlu al meu e foarte înalt socotindu-l dintr'un anumit punct de vedere, dar tot pe atât de mic, luându-l subț o altă formă.

Nu știm din care punct de vedere l-o fi socotit Codiță, dar felul nobil și demn în care i-a vorbit albina-regină, îi dădu o impresie foarte bună și îl făcu să înțeleagă, măcar în clipa aceea, că pentru a putea fi cineva (chiar și printre insecte), trebuie să faci ceva.

Regina, după ce tăcu câțva timp, reîncepu pe un ton plin de tristețe :

— Și măcar dacă după toate acestea aș putea trăi liniștită și sigură... Dar, uneori se întâmplă că... Dar destul ! Mai bine să nu mai vorbim despre asta !...

Gică vru să stăruiască ca ea să-și termine păsul, dar se stăpâni îndată dându-și seama că ar fi fost prea indiscret.

— Sper — zise — că-mi vei permite să mai viu uneori să stăm de vorbă împreună, așa... ca între regi...

— Cu plăcere, dragul meu.

Gigică se înclină, sărută lăbuța reginei și-și luă rămas bun dela ea, în timp ce în jurul lor se ridică un strigăt de proslăvire.

— Ura ! trăiască Regina-Albinelor ! Trăiască Furnica-cu-Codiță !

Codiță se întoarce strălucind de bucurie către aghiotantul său șoptindu-i fericit :

— Această veselie e plină de promisiuni. Cine știe dacă nu va veni odată-și-odată și ceasul meu !...

— Da — murmură Căpățână — dar stomacul meu e gol de tot și nu așteaptă decât ora mesei !

XXX.

MISTERUL STRIGURILOR TĂIMĂOȘ.

Cele două furnici duceau o viață dulce și liniștită în sânul stupului unde nu le lipsea nimica.

„O viață dulce ca mierea” spunea Căpățână care se pricepea destul de bine la miere.

Albinele, recunoscătoare de binefacerea primită, puseseră la dispoziția oaspeților o cameră frumoasă, unde le servea de trei ori pe zi câte un prânz demn cu adevărat de un mare împărat.

Odată, Dulcica prepară pentru cele două furnici o „gelatină regală”, un fel foarte gustos și cu totul deosebit de cealaltă miere, lucru ce-l făcu pe bietul căpitan să zică:

— Această „gelatină regală” ar trebui s'o avem în toate zilele.

— E imposibil — răspunse Dulcica — căci acest aliment preparat dintr'o substanță densă și zaharoasă este de o tărie extraordinară, și e rezervat numai pentru larvele femele, adică pentru acelea ce sunt destinate a deveni regine. De aceea se și numește „gelatină regală”.

— A da? — întrebă Gigică cu interes. — Deci, tu spui că e de o tărie?...

— Extraordinară! Felul de alimentație are mare

influență asupra dezvoltării larvelor noastre. În celulele comune punem alimentul obișnuit și se naște o albină lucrătoare; în celulele regale punem această substanță specială și se naște o albină regină, care se dezvoltă în raport cu celula ei mai mare decât celelalte, dar mai ales după felul alimentației sale.

— Așa dar?...

— Așa dar, dacă noi am da această gelatină-regală la o larvă lucrătoare ca s'o mănânce, ea ar deveni o albină-regină.

La această explicație Gigică rămase cu mâncarea în mână.

— Doamne ferește! Ia spune-mi: nu cumva s'ar putea întâmpla ca să ajung să depun și eu sute de ouă pe zi fiindcă am mâncat din ea?...

Dulcica tăcea și surâdea.

— Dulcica, răspunde te rog!... Simt ceva la stomac... Dulcico, hai, spune-mi... Ah! ar fi o adevărată trădare!

Dulcica, văzând cum Codiță începe să se frământa prea rău de disperare, îl liniște.

— Dar ce crezi prostule, că acest aliment poate avea același efect într'o furnică ca într'o albină?

Gigică care se și văzuse condamnat a face cincisprezece mii de ouă, se însenină și scoase un suspin de mulțumire.

Apoi, întorcându-se către albină, o rugă să nu-i mai aducă niciodată „gelatină regală”, lucru ce-l făcu pe Căpățână să ofteze:

— Ce păcat! eu pentru o bucățică din mâncarea asta mi-aș lua însărcinarea să fac la ouă de dimineață până seara.

Gigică îl privi cu asprime, spunându-i foarte supărat:

— Rușine să-ți fie! Frumoase vorbe pentru un aghiotant! Haidem! Vreau să te trec în revistă și să te pun să faci alte exerciții militare.

Trebue să știți că împăratului Codiță, de când se găsea în stup, în mijlocul unui popor atât de devotat și fiind admis în confidența unei adevărate regine, i se deșteptaseră din nou toate ambițiile din trecut, și în creierul său de băiat înfurnicat se nășteau planurile cele

mai năstrușnice ale unor viitoare expediții războinice, întreprinderi glorioase, și reforme civile în organizația vieții insectelor.

Dulcica, căreia-i împărtășea toate visurile sale, pusese să se facă chiar sub supravegherea sa o minunată coroană imperială și două cuirase, una pentru el și cealaltă pentru căpitanul său, dintr'o substanță foarte rezistentă de gumă și ceară.

În această îmbrăcăminte cavaleriească Gigică și Căpățână făceau zilnic câteva exerciții militare; iar în jurul lor poporul albinelor lucra cu sârguință pentru a asigura viața noii generații.

La intrarea stupului, păzit de neobositele sentinele, era un continuu du-te-vino de lucrătoare care aduceau recoltele adunate în călătoriile lor și destinate larvelor și magaziiilor de alimente pentru vremurile grele de iarnă.

Această activitate continuă dădea stupului o înfățișare de desordine și de zăpăceală; dar observând cu atenție, totul se desfășura cu o regularitate extraordinară; fiecare își îndeplinea cu cea mai mare precizie însărcinarea sa, și pe când culegătoarele împărțeau cu socoteală mierea, ceara și guma lor, altele se îndeletniceau cu curățenia, altele duceau afară din stup vreo albină moartă, și altele aveau grijă să îndepărteze pe vreun străin supărător.

Larvele, hrănite cu atâta prevedere, creșteau văzând cu ochii, și Codiță al nostru se ducea adesea să privească în diferitele cămăruțe corpurile lor moi și fără piciorușe.

Intr'o dimineață, băgă de seamă că albinele însărcinate cu punerea hranei pentru larve înăuntrul celulelor erau ocupate cu închiderea acestora cu câte un căpăcel de ceară.

— Dar în felul acesta vor muri sufocate! — zise Gigică.

— De loc — răspunse o albină. — Aceste larve sunt destul de dezvoltate. Acuma trebuie să se schimbe în nimfe și să-și țeară go-goșa lor micuță, din care vor ieși apoi insecte adevărate, cărora nu le va fi greu să străpungă capacul și să iasă afară.

Codiță urmări cu interes această operație și văzu că printre altele fu închisă și o celulă regală cu un acoperiș în formă de cupolă, mai altfel decât celelalte.

— Măi, măi ! — exclamă el. — Ce de privilegii mai au și femeile astea !

Tocmai atunci sosi Căpățână și-l anunță că masa era gata. El urmă pe căpitanul său în cameră, unde o albină trimeasă de Dulcica le pregătise o mâncare delicioasă.

Cum o gustă, Gigică începu s'o învârtască prin gură și să-și frământa mintea zicând :

— Dar eu cunosc felul acesta. Are un gust ce nu-mi este deloc nou. Unde naiba l-am mai mâncat ?

Și deodată sări în sus strigând :

— Ah ! strugurii mei tămâioși... ! Aștia sunt strugurii tămâioși dela vila mea !

Și adresându-se albinei continuă :

— Scumpă prietenă, de unde ai luat sucul pentru mierea asta ? Spune-mi, te rog ! Tu nici nu-ți poți închipui ce însemnătate poate avea pentru mine lucrul acesta.

— M'am oprit — răspunse albina — să sug niște struguri dintr'o viță care-și întinde ramurile pe fațada unei case de oameni.

— Ea este ! — strigă Gigică. — Este tămâioasa mea ! Și, ia spune-mi... e tare departe de aici ?

— Ei ! da...

— Ascultă, albiniță dragă ! Spune-mi un lucru. N'ai putea tu... Iartă-mă, dar... n'ai putea să mă duci călare până acolo ?

— Astăzi e imposibil. Avem foarte mult de lucru.

— Dar mâine dimineată ?

— Mâine dimineată... poate !

— Atunci ne-am înțeles, da ? Mâine dimineată ! — Și ar fi vrut ca ziua să treacă ca un fulger pentru a se putea întoarce cât mai repede acasă de unde fusese smuls pe neașteptate cu pălăria unchiului Toma.

XXXI.

REVOLUȚIA

Ziua fu plină de întâmplări grave și hotăritoare.

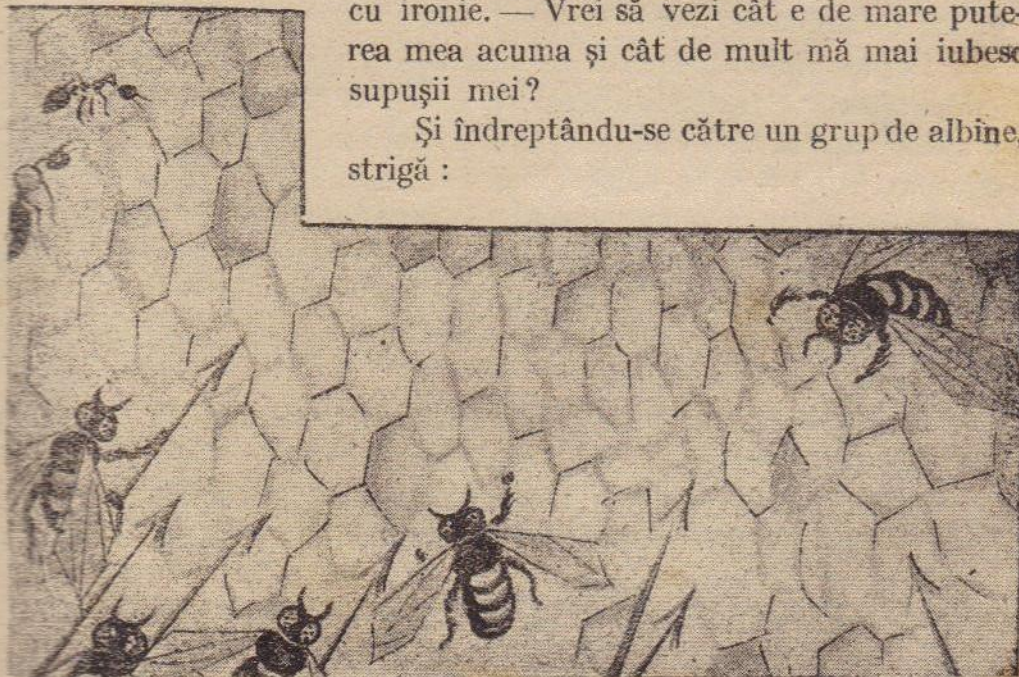
El băgă de seamă că se petrece ceva, de cum o întâlni pe regină.

— A, tu ești! — îi spuse ea cu asprime. — Tu care invidiai soarta mea; nu-i așa?

— De sigur, — răspunse Gigică. — Tu atât de puternică și atât de adorată.

— Puternică! Adorată! — replică Regina cu ironie. — Vrei să vezi cât e de mare puterea mea acum și cât de mult mă mai iubesc supușii mei?

Și îndreptându-se către un grup de albine, strigă :

— Fetelor, veniți să-mi dați de mâncare !

Spre marea lui uimire, Gigică văzu cum albinele deteră din cap și nu se mișcă din loc.

— Vezi ? — zise Regina. — Vezi cum mă ascultă supușii mei ? Și toate astea știi din ce cauză ? Pentrucă e gata să se nască o albină-femelă, o albină-regină, o rivală căreia i-am dat eu însămi viața.

— Cum ! — exclamă Gigică și mai mirat. — Acele celule regale din fund, închid în ele aspirante la tronul tău ?

Regina nu-i răspunse ; ea privi spre locul unde arătase Gigică și repezindu-se furioasă strigă :

— Ah, acolo sunt deci aceste noi regine ?

El o urmă. Dar lângă celulele regale un roi des de albine lucrătoare, care stăteau de pază și prevăzuseră venirea vechei regine, se năpustiră asupra ei gonind-o înapoi.

Gigică rămase zăpăcit în fața unei asemenea răsvrătiri.

Totuși nu încăpea îndoială că ceva nou se petrecea, sau era gata să se întâmple.

Puține albine plecaseră în ziua aceea, și orașul era plin de lucrătoare foarte neliniștite care se strâneau în grupuri ici și colo, vorbind cu multă aprindere. Gigică trecând pe lângă ele, auzi pe o albină care țipa în mijlocul unei adunări :

— Suntem prea multe aici înăuntru !... De două zile s'au mai născut alte cinci mii de locuitoare... Dacă nu vrem să murim sufocate trebuie să luăm o hotărîre !...

El nu înțelegea, dar de sigur că se discutau chestiuni importante de Stat.

Căută pe Dulcica ca să-i ceară lămuriri, dar nu-i fu cu putință s'o găsească în mijlocul acelei mulțimi.

Atunci intră din nou în cămăruța lui și găsindu-l pe Căpățână la masă mestecând tacticos resturile budincii de struguri tămâioși, îi zise cu scârbă :

— Nenorocitul ! Nu te gândești la nimic altceva decât la mâncare, și afară, întreg poporul e în plină revoluție.

Aghiotantul rămase cu gura căscată de mirare.

Gigică în culmea disperării îl apucă de gât și-l târî afară după el.

— Dar ce s'a întâmplat — bâlbâi Căpățână îndată ce-și putu recăpăta răsuflarea. — Au înnebunit cu toții în orașul ăsta?

Fierberea populației crescuse, și acum toate albinele strigau dând din aripi și gesticulând ca și cum și-ar fi pierdut capul.

Deodată, vechea regină înaintă mândră și zise plină de demnitate:

— Popor drag! Cred că mi-am îndeplinit cu prisosință datoria mea de mamă a tuturor; marele număr al noilor albine ce le văd printre voi vă stă dovadă, toate fiice de curând născute cărora eu le-am dat viață.

— Așa este! Trăiască Regina! — strigară mai multe albine.

— Vă mulțumesc — reluă ea. — Dar misiunea mea aicea, după cum văd și simt, s'a terminat. Noua generație pe care am creat-o, și pentru care voi vechile lucrătoare ați muncit, are nevoie de spațiu, are nevoie de a-și desvolta întreaga ei activitate, are nevoie de a-și fonda aicea un nou regat tânăr... și celula unei noi regine e gata să se deschidă.

— Trăiască noua regină! — se auziră strigând alte glasuri.

— Să trăiască — continuă Regina bătrână — și să fie fericită printre voi care o alegeți cu atâta dragoste. Știți bine că în niciun oraș de albine nu pot trăi în același timp două femei, două mame. Prea multă mândrie, prea multă dragoste punem în sublima noastră misiune de mame ale poporului nostru ca să o putem împărți în două. Nu! Rămâie Regina cea tânără, și fie ca ea să poată continua rasa noastră în noi generații puternice și curajoase. Cât despre mine, eu nu mi-am terminat încă însărcinarea; multe alte vieți trăiesc în mine, multe alte ființe au nevoie de viață și deci eu trebuie să plec. Plec să înființez un nou regat... Mă duc să fac alți fii, mulțumind naturei că mi-a dat puterea de a fi mama a două popoare. Cine mă iubește, să mă urmeze!

După ce spuse aceste cuvinte, bătrâna regină se îndreptă spre ușă.

În mulțimea poporului se născu o zăpăceală de nedescris și o

îmbulzeală ne mai pomenită ; iar deodată, o grămadă de albine adunându-se în jurul vechei regine o urmară către ieşire şi îşi luară cu toatele sborul afară din ştiubei.

Din acel nor bâzâitor de albine, o voce strigă :

— Adio, Çodiţă !

Şi Gigică, alergând la uşă, văzu pe Dulcica care, rămasă credincioasă vechei suverane, o urma împreună cu celelalte.

Cele două furnici întorcându-se în oraş foarte întristate de toate aceste evenimente, rămaseră şi mai îndurerate când văzură că agitaţia dinăuntrul stupului mai continua încă.

Albinele rămase se îndreptaseră dezordonate către celulele regale. Deodată, un strigăt puternic răsună în fot stupul :

— Atenţiune !... Iată-o !

O albină, care după corpul său lungăreţ şi după aripile sale mai scurte se cunoştea a fi o femelă, rupând capacul ce o ţinea prizonieră în fagure, ieşi afară, privi în jurul său, şi văzând lângă ea o altă celulă regală, începuse să bâzâie dând semne de nemulţumire.

Apoi, cu o mişcare iute, se năpusti cu acul scos asupra cămăruţei de alături, gata să străpungă acoperişul, strigând :

— Aha ! Mai sunt şi altele !

Dar paznicele o opriră la timp. Ea fu dusă departe de către mulţimea poporului ce o înconjură ţinând-o de aripi şi de picioare, în aşa fel ca să nu-şi mai poată repeta încercarea.

Ea făcu efortări ne mai pomenite pentru a se libera din strânsoare, dar toate fură zadarnice. În sfârşit se potoli şi stând pe loc cu aripile încrucişate la spate înălţă un imn răsunător, tare, puternic, dar în acelaşi timp de o dulceaţă fără margini.

Toate albinele, fermecate, rămaseră neclintite ca şi cântăreaţa lor, cu capul aplecat într-o atitudine plină de dragoste şi de respect.

Era marea vrajă a creaturii născută pentru a crea, era imensa superioritate a mamei universale, a reginei ce purta un întreg regat în sânul său, care făcuse să se aplece capetele unui întreg popor în semn de supunere.

Tânăra regină se mişcă.

— Da ! — spuse ea luminată. — Simt și înțeleg care este misiunea mea. Eu plec să mi-o îndeplinesc. Cine vrea să mă ajute poate să mă urmeze ; și se repezi afară din stup ; iar, după cum se întâmplase și cu vechea regină, mii de albine ieșiră bâzâind în urma ei, strigând vesele :

— Ura ! Trăiască Regina !

Gigică, care asistă și la această nouă expediție, auzi și de rândul acesta o voce care-i striga :

— Adio, Codiță !

Era albina cea cu strugurii tămâioși.

— Am înțeles, — murmură el cu tristețe. — N'am să-mi mai văd eu casa niciodată !

XXXII.

UN DUEL ȘI O NUNTA

Gigică mai auzise vorbindu-se despre zarva albinelor la părăsirea stupului, dar abia acum înțelegea el înalte chestiuni de Stat ce o produceau.

Populația crescuse, ba chiar se dublase aproape, prin toate aceste nașteri repetate; stupul era acum prea strâmt ca să mai poată cuprinde atâtea mii de suflete; curățenia și orânduiala muncii nu mai puteau fi păstrate la un popor atât de numeros, iar organizația socială devenea imposibilă.

Ce era de făcut? Trebuia ca o parte din populație să iasă din țară pentru ca patria să nu piară.

Și iat-o pe vechea regină, prevăzătoarea fondatoare a orașului, dând dovada supremă a înțelegerii sale iubiri față de poporul său. Ea dăte nobilul exemplu tinerelor mame ce se nășteau; ea plecă cea dintâi; ea se despărți dela sine de tot ceea ce iubise, și într'un avânt de sacrificiu se exilă din patrie pentru a o salva, ducându-se să creeze o altă colonie aiurea.

Alte mame tinere, pe măsură ce se vor naște, vor urma nobilul său exemplu, și alte colonii se vor înființa în dorința și în scopul înalt de a asigura specia.

Gigică găsi într'această zarvă a albinelor, reproducerea în mic a marei istorii a raselor umane, care din nevoia de spațiu și de hrană au fost întotdeauna obligate să se reverse înafara granițelor lor, înăuntrul cărora enorma cantitate de vieți făcea traiul imposibil. Iar aceste torente umane ce se revărsau pretutindeni în căutarea unei alpii în care să dea loc valurilor lor înfuriate, rupeau și distrugeau tot ceea ce li se împotriva în cale.

Aceasta ar fi istoria năvălirii popoarelor, care din cauza înmulțirii lor prea mari sunt constrânse să semene jalea în alte teritorii. Pentru albine însă lucrul e mult mai ușor, căci ele trăind în aer liber, pot porni oricând din cuibul lor dacă acesta le-a devenit prea strâmt, creindu-și un altul fără a supăra pe nimeni.

Plecarea celor două grupuri de albine însă, semăna mai mult cu o emigrare, căci fluviul poporului ce se revărsa nu năvălea cu toată forța lui, ci ieșea din matcă prin atâtea râulețe, ce se duceau liniștite pe căi diferite în căutarea unui loc care să le primească.

Aceste chibzueli ale lui Gigică fură însă curmate de strigătele asurzitoare ale poporului ce înconjurase celulele regale.

Cu greu isbuti el să prindă aceste câteva cuvinte :

— Sunt două ! Auziți-le cum mai bâzâie înăuntrul cămărușelor ! Două regine deodată ! Vom avea cu siguranță un duel.

Intr'adevăr, peste puțin, acoperișurile celor două celule săriră aproape într'același timp, și două albine ieșiră afară privindu-se chiorș ca două spectre dușmane ridicate amenințătoare din mormintele lor.

De rândul acesta poporul nu mai încercă să potolească furia celor două femei. Numărul locuitorilor, după roiurile plecate, scăzuse la proporțiuni normale și nu mai erau destui supuși pentru două regine, deci una din ele era de prisos.

Mulțimea albinelor făcu cerc în jurul celor două rivale așteptând ca rezultatul duelului să dovedească care din ele trebuia să domnească.

Reginele nu întârziară să se năpustească una împotriva celeilalte cu toată furia, dar poate că frica de a lăsa orașul fără nicio mamă

le făcu să se ferească și să-și stăpânească ura. Ele se despărțiră repede, zăpăcite, căutând să fugă.

Poporul însă începu să strige, să le ațâțe și să le împingă, până ce una din ele, găsimd momentul potrivit, se repezi asupra celeilalte isbutind să i se urce pe cap, să o apuce de aripi, și s'o străpungă cu acul.

Urmă un strigăt general ; iar pe când victima se sbătea în agonie, învingătoarea își scoase sulita din corpul nenorocitei privind mândră în jurul său, și albinele se plecară în fața ei repetându-și strigătul de :

— Trăiască Regina !

Cele două furnici asistaseră pline de interes la această scenă sângeroasă, dar Gigică nu putu să-și stăpânească desaprobarea sa zicând :

— Dueluri sălbatice ! Nu înțeleg cum de se pot omori din cauza geloziei, insecte de aceeași specie.

Spectacolul la care luaseră ei parte nu era tocmai liniștitor și de aceea începură să se găsească cam încurcați într'acest oraș de unde regina veche plecase ; plecase și Dulcica, și albina cea cu strugurii tămâioși ; plecaseră aproape toate albinele care se găsiseră la năvălirea Capului-de-Mort și față de care Gigică și Căpățână își aveau un titlu de recunoștință.

Acuma, poporul se schimbase și societatea se înose, astfel că îndată ce starea de zăpăceală și de anarhie, în timpul căreia nimeni nu-i băgase în seamă, ar fi încetat, albinele cele noi le-ar fi pus un potop de întrebări :

— Cine sunteți ? Ce faceți aici ? Cu ce drept locuiți un oraș și luați parte la viața unui popor ce nu este al vostru ?

Afară de asta împăratul Codiță se mai temea de un lucru.

— Și dacă, luându-mă drept dușman, m'ar îmbălsăma după cum au făcut cu Capul-de-Mort ? — Ideea de a fi îmbălsămat, îl făcu pe Gigică să ia o hotărîre grabnică.

— Căpitane ! — spuse el lui Căpățână. — Trebuie să ne mutăm.

— De ce?

— Trebuie să plecăm, dacă nu vrem ca noii cetățeni să ne acopere cu totul de ceară și să ne prefacă în mumii.

— Păcat! — răspunse aghiotantul. — Ședeam atât de bine aici. Și cine ne va mai da nouă miere de aci înainte?

— Îți dau eu miere! — adăugă Codiță cu un gest de amenințare. — Grăbește-te să plecăm!

Căpățână îl urmă fără niciun pic de poftă.

Ajunși la intrarea stupului se opriră o clipă pentru a-și lua un ultim adio dela acel oraș mare și frumos care-i primise cu atâta bunăvoință și în care găsiseră atâta dragoste, atâta liniște, și atâta mângâiere.

Un bâzâit vesel porni dinăuntrul stupului și Gigică își dete seama că un roi de albine venea spre ieșire jucând și cântând cu regina în frunte.

Cele două furnici se traseră deoparte pentru a le lăsa drumul liber.

Regina făcu un mic sbor afară din stup și se întoarse așezându-se deasupra intrării; apoi plecă să mai facă un sbor mai lung și se întoarse din nou; în sfârșit după un al treilea sbor de încercare, zise:

— Acuma sunt sigură că voi cunoaște drumul! La revedere!

Mulțimea bătu din palme strigând:

— Trăiască Regina! Trăiască mireasa!

Era vorba despre nunta tinerei regine. Sus în aer, în mijlocul parfumului de flori, masculii roiau așteptând-o, iar ea se ducea să-și aleagă un mire cu care să înalțe spre ceruri marcele imn al vieții.

Gigică făcu un semn aghiotantului său, ordonându-i:

— La dreapta-a marș!

Și amândoi începură să coboare de pe bătrânul stejar ce aduna în sânul său puternic atâtea vieți și o comoară atât de minunată de suferințe și de speranțe. Când cele două furnici ajunseră la poalele stejarului, soarele strălucea în toată splendoarea lui, iar totul scânteia de veselie și de lumină sub caldă mângâiere a razelor sale de vară.

Gigică își întoarse capul, spre a privi pentru ultima dată stupul,

și văzu o ploaie deasă de insecte aurii și înaripate ce scoteau gemenle sfâșietoare.

La rădăcina stejarului, pământul se acoperi de o mulțime de albine moarte.

— Înțeleg ! — șopti Gigică. — Sunt bieții trântori.

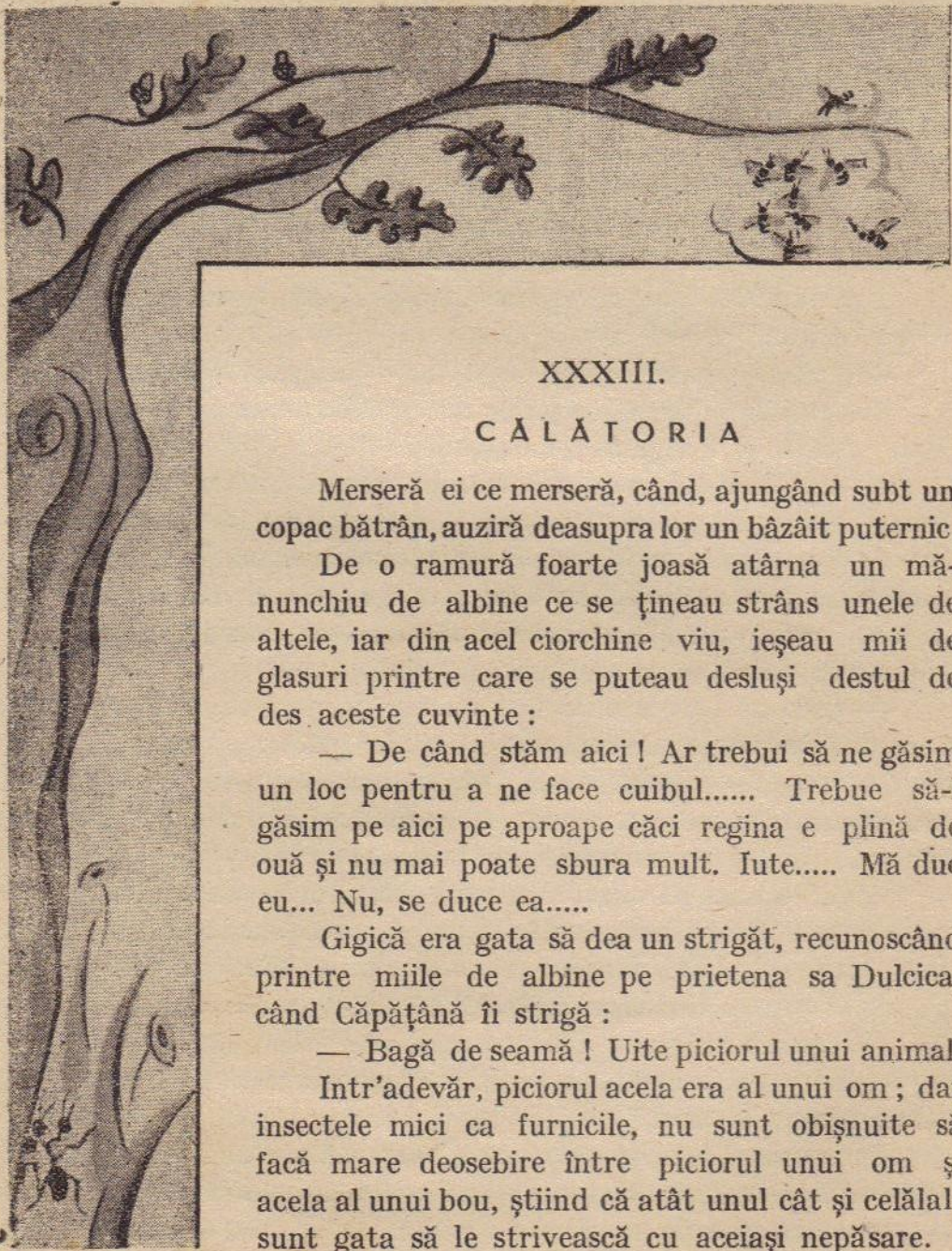
Erau într'adevăr chiar ei.

Nunta avusese loc în timpul coborîrei celor două furnici de pe pom și acuma albinele lucrătoare străpungeau cu teribilele lor sulite pe toți bărbații și-i aruncau afară din cetate, unde nu trebuiau să rămână decât locuitorii buni de muncă.

— Frumos obicei ! — exclamă Gigică, plecând mâniat.

Totuși, trebuie să recunoaștem că acest masacru pe cât era el de sălbatec, tot pe atât era și de necesar pentru menținerea ordinii în Societatea Albinelor. Acei masculi nu mai reprezentau decât un nesfârșit număr de pierde-vară și de paraziți, buni numai pentru a consuma munca altora ; și albinele lucrătoare erau atât de înțelepte încât nu admiteau ca ei să trăiască pe de-a-gata acolo unde întreaga viață era consacrată numai muncii.

XXXIII.

CĂLĂTORIA

Merseră ei ce merseră, când, ajungând subt un copac bătrân, auziră deasupra lor un bâzâit puternic.

De o ramură foarte joasă atârna un mănunchiu de albine ce se țineau strâns unele de altele, iar din acel ciorchine viu, ieșeau mii de glasuri printre care se puteau desluși destul de des aceste cuvinte :

— De când stăm aici ! Ar trebui să ne găsim un loc pentru a ne face cuibul..... Trebuie să-l găsim pe aici pe aproape căci regina e plină de ouă și nu mai poate sbura mult. Iute..... Mă duc eu... Nu, se duce ea.....

Gigică era gata să dea un strigăt, recunoscând printre miile de albine pe prietena sa Dulcica, când Căpățână îi strigă :

— Bagă de seamă ! Uite piciorul unui animal.

Intr'adevăr, piciorul acela era al unui om ; dar insectele mici ca furnicile, nu sunt obișnuite să facă mare deosebire între piciorul unui om și acela al unui bou, știind că atât unul cât și celălalt sunt gata să le strivească cu aceeași nepăsare.

Codiță abia avu timpul să se ferească, că și văzu un om cu capul acoperit de o sită deasă, înarmat cu un fel de clopot făcut din pae și răchită, ce se îndrepta cu atenție spre ramura de care atârna ciorchinele de albine.

Gigică strigă :

— Dulcica, fugi că te prinde !

Dar omul scutură ramura sub care ținea clopotul întors cu gura în sus și toate albinele căzură înăuntru.

După ce făcu această operație, acoperi recipientul și se pregătea să plece, când Gigică avu o idee.

— Iute, — spuse el lui Căpățână — urmează-mă !

Și apropiindu-se de un picior al omului se urcă pe el și se așează între ghiată și marginea pantalonilor.

— Căpitane, ai venit? — întreabă Gigică neliniștit.

— Da ; — răspunse Căpățână — dar de ce ne-am urcat aici ?

— Din două motive. Întâi de toate ca să economisim osteneala călătoriei, și apoi fiindcă în felul acesta ne putem duce foarte ușor la locul unde va fi așezat noul oraș al acestor albine prietene.

— Și ele unde se duc ?

— Cred că se vor duce într'un stup făcut de oameni înur'adins pentru a le culege mierea.

— Hoții ! — strigă Căpățână, judecând fapta după creerul său de furnică lucrătoare ce era. — Nu le e rușine, atât de mari cum sunt, să trăiască pe spinarea unor animale atât de micuțe față de ei ?

Gigică tăcu. El simțea că drumul nu era tocmai comod în poziția pe care și-o alesese. La fiecare pas piciorul se scutura într'atâta încât cele două furnici erau nevoite să facă eforturi ne mai pomienite pentru a-și menține echilibrul și a nu fi trântite jos.

— Trebuie să găsim un loc mai bun — zise el.

— Aici trebuie să fim în clasa III și aș vrea, dacă va fi cu putință, să ne urcăm la clasa I.

Urmat de Căpățână, se apucă sdravăn de marginea pantalonilor, sări peste manșetă și ajungând afară, începu să se urce în sus pe pantaloni, apoi pe haină, și nu se opri decât când ajunse pe umăr.

— Aici stăm bine ! Nu-ni prea place însă toată unsoarea asta de pe guler. Trebuie să fie un om tare murdar...

Dar nu sfârși bine vorba, când văzu în pădurea deasă a părului roșcovan, ceva mai sus de ceafă, un animal mititel și cenușiu ce privea cu mirare spre ei.

— Hei ! — spuse el cu o voce înțepată — Ce căutați voi aicea ? Asta-i proprietatea mea. Știți voi cine sunt eu ?

— Mai bine taci ! — răspunse Gigică cu scârbă. — Mulțumesc lui Dumnezeu că-i prima oară că te văd, dar te cunosc după locul unde trăiești.

— Și ce mă disprețuești așa ! — replică celălalt scoțând capul din părul încâlcit și ținându-se sdravăn cu ghieruțele de guler. — Aparțin la o specie de insecte tot atât de onorabilă ca și a ta.

— Hm ! — făcu Gigică.

— De sigur. Ce crezi ? Eu sunt o Hemipteră ; și în ordinul Hemipterelor avem cântăreți celebri ca Greerele ; marinari îndrăsneți ce străbat apele, cum e Fugăul ; pictori renumiți care dețin secretul unei culori de carmin, cum e Buburuza ; și stele scânteietoare ce împrăștie lumina, ca Licuriciul.

— O fi ! Dar dacă aș fi în locul lor m'aș rușina să aparțin aceleiași familii ca tine.

— Da, dar vouă furnicilor, nu vă e rușine să sugeți păduceii plantelor care ne sunt rude atât de apropiate și care aduc aceleași foloase pe care le aducem noi.

— Ștrașnic serviciu ! — exclamă Gigică.

— Frumos sau nu, dacă îndrăsnești să vii sus, să știi că-mi chem toți copiii și ai să vezi tu atunci !

— Ah ! ai și copii ? !

— Bine înțeles, — răspunse cu mândrie femeia cenușie. — Eu nu fac mai puțin de o sută de ouă pe zi.

— Bravo ! — exclamă Codiță, și apucând-o spre stânga se depărtă în grabă de guler, ducându-se să se ascundă în cuta unei mâneci.

— Curios — murmură Căpățână urmându-l. — Omul pe care ne aflăm, trăește de pe spinarea albinelor, și acel individ de colo, trăește pe spinarea omului.

— „După faptă și răsplată“ — încheie Gigică. — Doar că de rândul acesta proverbul se nimerește numai fiindcă omul este prea murdar.

Deodată, vehiculul uman se opri într'un loc întins înconjurat de arbori.

Gigică văzu între un pom și altul o mulțime de stupi și înțelese îndată că se găsea pe moșia unui apicultor bogat, prieten cu tatăl său și care locuia la un kilometru depărtare de vilă; o distanță neînsemnată pentru un copil, dar destul de colosală pentru o furnică.

Omul se aplecă, ridică brațul și răsturnă clopotul cu o mișcare iute asupra unui con făcut din același material, în așa fel că formă un stup cu acoperișul rotund ca toate celelalte. Se duse într'o odaie alăturată, luă niște cârpe, și întorcându-se lângă știubeiu, aprinse un chibrit și le dete foc, învărtindu-le astfel ca stupul să rămână învelit într'un nor de fum.

— Vezi? — zise Gigică lui Căpățână care strănuta de se rupea. — Această operație face ca albinele rămase pe dinafară să se hotărască a intra înăuntru. — Și făcând un semn aghiotantului său, adăogă :

— Haide ! A venit timpul să coborîm.

Între timp omul își scoase masca de pe față și se tot învătea în jurul stupului examinându-l cu grije ; când deodată, strigă :

— Ah ! Imi fuge regina !

O armată întreagă de albine se năpusti asupra lui roindu-i amenințătoare în jurul feței.

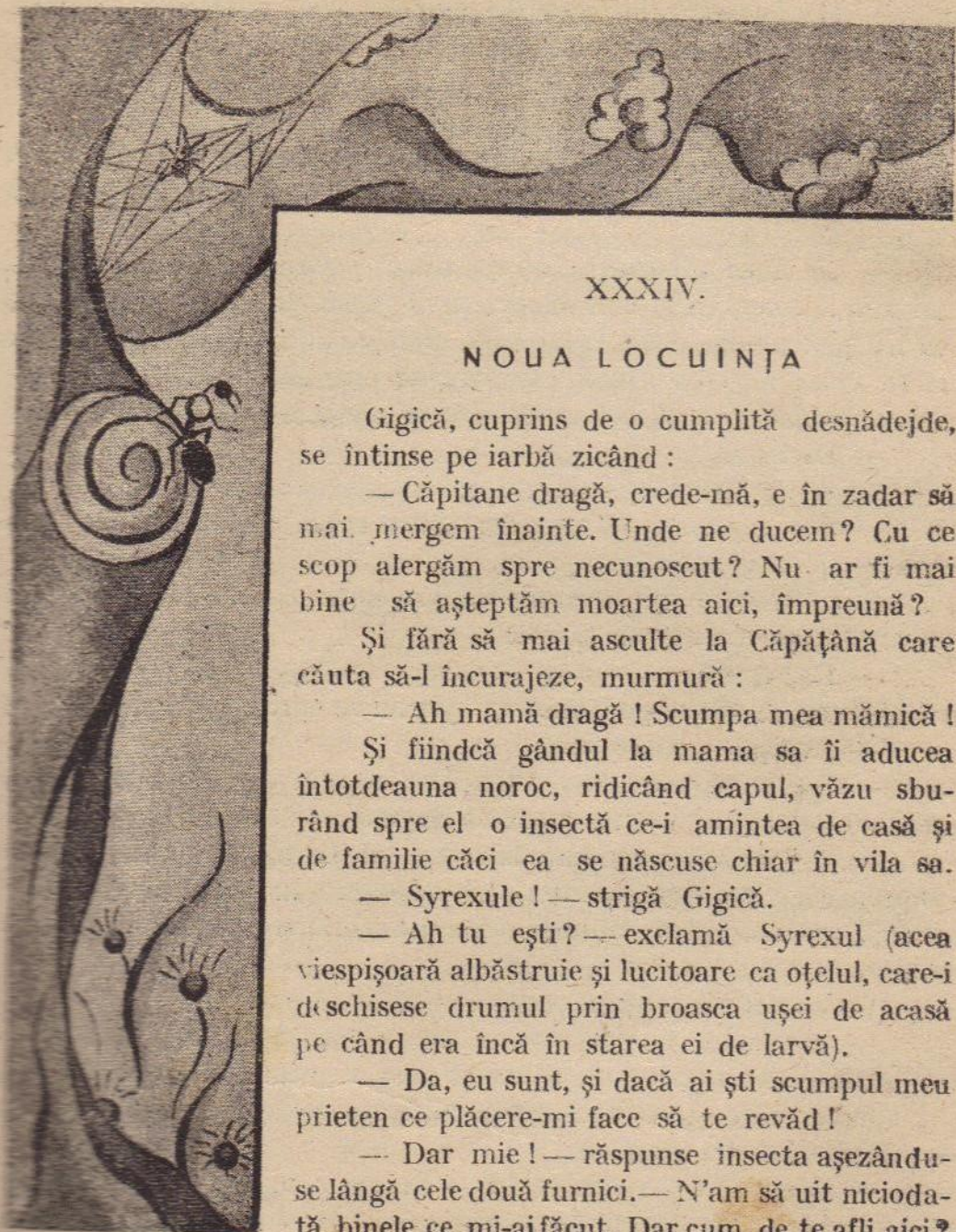
Omul, țipând pe cât putea, o luă la fugă peste câmp, în timp ce albinele și mai infuriate îl urmau înțepându-l de zor.

În sfârșit, după o bucată bună, albinele ostenite îl lăsară și el se opri sleit de puteri trântindu-se pe marginea unui șanț.

Astfel cele două furnici căzură din nou la pământ.

— Dar ce s'a întâmplat ? — întreabă Căpățână care nu se desmeticise încă.

— S'a întâmplat — zise Gigică — că prostul acela, deschizând stupul, a scăpat regina afară ; ea s'a așezat pe el, și după cum e lesne de înțeles toate celelalte albine au urmat-o și nu l-au lăsat în pace până ce ea nu s'a îndepărtat din nou.

XXXIV.

NOUA LOCUINȚA

Gigică, cuprins de o cumplită desnădejde, se întinse pe iarbă zicând :

— Căpitane dragă, crede-mă, e în zadar să mai mergem înainte. Unde ne ducem? Cu ce scop alergăm spre necunoscut? Nu ar fi mai bine să așteptăm moartea aici, împreună?

Și fără să mai asculte la Căpățână care căuta să-l încurajeze, murmură :

— Ah mamă dragă ! Scumpa mea mămică !

Și fiindcă gândul la mama sa îi aducea întotdeauna noroc, ridicând capul, văzu sburând spre el o insectă ce-i amintea de casă și de familie căci ea se născuse chiar în vila sa.

— Syrexule ! — strigă Gigică.

— Ah tu ești ? — exclamă Syrexul (acea viespișoară albăstruie și lucitoare ca oțelul, care-i deschisese drumul prin broasca uși de acasă pe când era încă în starea ei de larvă).

— Da, eu sunt, și dacă ai ști scumpul meu prieten ce plăcere-mi face să te revăd !

— Dar mie ! — răspunse insecta așezându-se lângă cele două furnici. — N'am să uit niciodată binele ce mi-ai făcut. Dar cum de te afli aici ?

— Hei ! O serie întreagă de peripeții m'au adus în starea de a nu mai avea nici măcar unde locui.

— Vai, sărmanul de tine !

Syrexul se gândi puțin, apoi adăugă :

— Așteaptă Poate că am să-ți pot arăta eu o locuință unde cred că ai să te simți destul de bine. Vezi copacul de colo ?

— Da.

— Ei bine ; adineauri când mă aflu pe trunchiul lui, am auzit un mic zgomot, ca și cum cineva ar fi răcâit pe dinăuntru. Tu știi că mă pricep întru câtva la lucrurile astea, și dacă nu mă înșel trebuie să fie vorba de vreo insectă care trecând prin ultima fază a transformării sale încearcă să iasă afară. Vrei să mergem acolo ca să vedem ?

— De sigur !

Gigică îl urmă spunându-i lui Căpățână :

— Știi căpitane că prietenul meu roade și fierul l'am văzut cu ochii mei !

Dar Căpățână nu se miră de loc după cum s'ar fi așteptat șeful său, și se mulțumi să zică :

— Da, cred !

Ajungând ei sus pe trunchiu, Syrexul se opri într'un anumit loc.

— Auziți ? — spuse el.

— Trebuie să așteptăm puțin. Dar să știți că nu va dura prea mult, căci amicul nostru lucrează de zor.

După puțin se deschise înaintea lui Gigică o găurice, și un căpșor vioiu își făcu apariția întorcându-se în toate părțile cu o iuțeală extraordinară, arătând o mare bucurie și totdeodată o mare uimire.

Un bâzâit dulce spuse :

— În sfârșit, te pot respira, aerule binecuvântat !

Din gaură ieșiră două piciorușe care se prinseră de marginea ei, și apoi se văzu și restul insectei înaripate, de o culoare violetă cu puternice sclipiri metalice.

— O albină ! — strigă Gigică — Și era gata să-i facă o mulțime de întrebări ; dar insecta își întinse aripile la soare cu plăcere. apoi

picioarele, dădu din cap și făcând o frumoasă plecăciune, sbură departe zicând :

— Ce frumoasă este viața !

— Are dreptate ! — oftă Syrexul, apropiindu-se de Gigică care rămăsese nedumerit de acea fugă neașteptată.

— Ascultă prietene, pentru o ființă care a stat atâta timp închisă la întuneric în starea ei de larvă, trăind cu o singură speranță și lucrând pentru un singur scop, acela de a ajunge în starea ei perfectă, de a putea ieși la aer și a spune în sfârșit acum sunt o insectă ; este un fapt prea important pentru a se mai opri de vorbă cu toți curioșii. Ți-o spun eu care am trecut prin astea !

— Hei, parcă eu nu știu ! — răspunse Gigică.

Și fiindcă nu putea înghiți nepăsarea cu care Căpățână primise știrea despre calitățile extraordinare de rozător ale prietenului său, crezu nimerit să i-o mai repete odată.

— Înțelegi ? Domnul ăsta, ca să poată ieși din galeria în care se găsea închis, a ros până și fierul.

— Am înțeles ! ... — răspunse Căpățână supărat. — Ce crezi că sunt surd ? Depinde de momentele în care te găsești ca să faci asemenea bravuri.

— Cum asta ?

— Bine. Eu, de exemplu, în clipa asta aș fi în stare nu numai să rod fierul, dar să-l și mănânc !

Gigică îl privi cu asprime și iar fi spus vreo două, dacă nu s'ar fi ivit tocmai atunci din găurică un alt căpșor la fel cu cel dintâiu.

Albina exclamă cu un dulce bâzâit :

— În sfârșit, te pot vedea, lumină binecuvântată !

Și ea și prima, întinzându-și aripile, făcu o plecăciune și sbură în văzduh fără ca Gigică să aibă timpul de a-i spune nici măcar o vorbă.

Pierzându-și răbdarea zise cu asprime :

— Acuma putem intra.

Și se apropie de gaură. Dar rămase locului, căci dinăuntru se auzi iarăși un zgomot.

Iar după puțin, un alt căpșor de albină ieși afară zicând :

— În sfârșit,...

— În sfârșit, vreau să știu un lucru ! — curmă Gigică vorba. — Isprăviți odată cu însfârșitul ăsta ! Cine ești ? De unde vii ? Unde te duci ? Ce ai făcut până acuma și ce ai de gând să faci ? Bagă de seamă că dacă nu răspunzi, nu te vei mai duce nicăeri și nu vei mai putea face nimica... afară de cazul că ai fi obișnuită să umbli și fără cap !

La amenințarea cu tăierea capului, sărmana albină rămase atât de speriată încât nici nu mai fu în stare să răspundă. Și Gigică căindu-se de atâta violență, adăugă îndată :

— Hai, spune că nu-ți fac nimica, am zis-o numai în glumă.

— Mulțumesc ! — răspunse albina adânc mișcată. — Ar fi fost un lucru groaznic să-mi găsesc moartea tocmai acuma când îmi încep viața !

— Nu te teme. Eu sunt prieten bun cu albinele, și tu ești o albină, nu-i așa ?

— Da, sunt o albină-tâmplăreasă.

— Tâmplăreasă ? O, ia auzi ! Văzându-te te-aș fi luat drept o albină-țesătoare.

Cu aceste cuvinte Gigică credea că o ia în râs, și de aceea rămase foarte mirat de tonul serios cu care-i răspunse prietenul său :

— Dar de unde ! Țesătoarele își fac cuibul în pământ.

— Cum ! Adică există cu adevărat ?

— De sigur ; după cum există : albine-zidărese, albine-miniere...

Între timp albina-tâmplăreasă dădea semne de nerăbdare și Gigică dându-și seama, se grăbi a-i spune :

— Ai dreptate ; tu te zorești și noi te ținem de vorbă. Dar ia spune-mi te rog, asta-i casa ta ?

— A fost a mea până acuma — răspunse albina — dar de-acum înainte voi avea una mai frumoasă, mai mare și mai luminoasă.

— Așa dar — zise Gigică — această casă rămâne goală.

— De sigur. Dar mai am câteva surori ce trebuiesc să iasă de prin odăile lor. Ele se muncesc să-și deschidă o poartă. Nu le auziți ?

Intr'adevăr, dinăuntru se auzea același zgomot.

— Casa asta — reluă albina — ne-a făcut-o mama noastră, după cum va trebui s'o facem și noi la rândul-ne pe a fiilor noștrii. De aceea vă pot chiar spune cum se construiește. Se sapă o galerie în trunchiul arborelui, și în fundul ei se pune o pastă pe care o facem noi înșine din miere și polen.

— Aș vrea să văd cum o faci! — exclamă Căpățână.

— O voi face atunci când va fi nevoie — continuă albina — culegând-o din flori și din fructe. În mijlocul acestei paste, depunem un ou și apoi închidem odăița cu un zid de tărâțe amestecate cu salivă. Peste acest zid punem o altă doză de pastă, apoi un alt ou și închidem din nou odăița; și tot așa mereu până în vârful galeriei, pe care o închidem în același fel.

— Și atunci? — întrebă Gigică.

— Atunci, din ouă se nasc larvele, care găsind pasta gata, se pot hrăni cu ea.

— Ferice de ele! — suspină aghiotantul.

— Și larvele cresc până ce ajung să ocupe cu corpul lor întreaga celulă; atunci se transformă în nimfe și în sfârșit când sosește primăvara devin insecte perfecte ca și mine, și...

— Și apoi?

Dar în clipa aceasta se auzi dinăuntru trunchiului o voce care striga:

— Hei! Ce faci acolo surioară? Vrei să mă mai ții mult aicea la întuneric?

Albina își întrerupse povestirea și cu o mișcare iute ieși din gaură, iar în urma ei se ivi un alt căpșor. Această nouă albină ieși și ea afară, și după ea un alt cap își făcu apariția.

În sfârșit, când fură toate trei afară, făcură o frumoasă plecăciune și ziseră pline de veselie:

— Ura! Trăiască soarele! — și își luară sborul.

— Și acuma — zise Gigică — să ne luăm casa în primire.

Galeria albinelor nu era de sigur un palat potrivit pentru un

împărat ca el; dar era o casă destul de încăpătoare, împărțită în cinci cămăruțe măricele și foarte curate.

Fiecare comunica cu cealaltă prin deschizătura făcută de către cele cinci albine pe când își găuriseră zidul de tărățe ce le servise drept tavan. Astfel, prima dintre ele, deschisese ieșirea din trunchiu; a doua deschisese peretele ce despărțea celula sa de cea dintâi; și tot așa până la ultima, care, străpungându-și tavanul său, găsisese drumul gata făcut de către celelalte patru surori, și trecând prin odăile lor ieșise și ea afară.

— Ce insecte pricepute! — exclamă Gigică cu admirație.

— Tot atât de inteligente ca și noi furnicile de altfel; căci nu trebuie să uiți dragă Căpățână că și printre furnici avem tâmplari îndemânateci care sapă locuințe minunate în trunchiul copacilor.

Dar Căpățână era foarte ocupat să caute ceva în ultima cameră, bombănind mereu:

— Au isprăvit-o toată!

— Dar ce tot cauți?

— Nimica. Mă uitam dacă n'a mai rămas cumva vre-o bucățiță din pasta aia de miere și polen; dar nici pomeneală!

Și văzând că Gigică se pregătea să-l ia la zor, se ghemui într'un colțisor al odăitei spunându-i cu resemnare:

— De geaba mă cerți. Știi bine că atunci când sunt flămând nici nu mai îmi dau seama de ceea ce fac. Și fiindcă în clipa aceasta mi-e mai foame ca oricând, n'aș vrea să-ți spun ceva care să te supere, de aceea, uite: nici nu mă mai mișc de aici, și-mi aștept liniștit moartea, pe care o voi înfrunta cu toată vitejia, strigând:

— „Trăiască Impăratul Codiță!”.

Aceste vorbe fură deajuns pentru a potoli mânia lui Gigică. El se simți atât de mișcat de toată această dragoste, încât înțelese îndată tot sacrificiul aghiotantului său, cu atât mai mult cu cât și el avea o foame cumplită.

Se urcă deci iute la intrarea coridorului și spuse Syrexului:

— Dragă prietene, casa e minunată și n'am cuvinte cum să-ți

mulțumesc; cred că o să ne mai vedem destul de des și ai să-mi mai poți fi de folos.

Apoi, strângându-i lăbuța, coborî de-a-lungul pomului în jos.

Eroul nostru, ajungând pe pământ, începu să se învâртеască în coace și în colo căutând ceva de-ale mâncărei; și fiindcă pe lumea asta, oricine caută găsește, găsi și el o prună strivită, al cărei miez zaharos strălucea la soare, atâțându-i și mai mult foamea.

Dar Gigică nici nu se gândi s'o guste. El luă o bucată bună și se întoarse acasă ducând-o în odaia din fund unde Căpățână zăcea înghemuit, lipsit de orice putere.

— Curaj! — îi spuse Gigică punându-i alături toate bunătățile aduse. — Curtea imperială mai este încă în stare să te trateze cu sirop.

La cuvântul sirop, aghiofantul sări în sus, se aruncă asupra grămăjoarei și începu să mănânce cu toată lăcomia. Gigică se întoarse afară, coborî din nou la pământ, și ducându-se la locul cu pruna, începu să mănânce și el, zicându-și.

— Ah! Chiar aveam nevoie de așa ceva!

Apoi, când se sătură bine, mai făcu o mingiuliță și tocmai se pregătea s'o ducă acasă, când îi ieși în cale Căpățână.

— Așteaptă să mai mănânc o bucățică — spuse el — și apoi voi duce și eu o grămăjoară sus.

Cele două furnici făcură mai multe drumuri în felul acesta, și Codiță putu să se convingă că pe lumea asta se găsește mâncare pentru toți, numai că ea trebuie căutată și câștigată prin muncă, fiindcă nimănui nu-i pică totul pe de-a-gata.

La sfârșitul zilei, ultima odaie din noua locuință a lui Codiță, era plină de o mulțime de grămăjoare, iar afară, nu mai rămăsese din pruna strivită decât sâmburele.

După atâtea întâmplări, eroul nostru se bucură în sfârșit și de puțină liniște, și lăsând la o parte visurile sale de mărire, recunoscă că viața era destul de frumoasă și de plăcută în noua-i reședință de împărat detronat.

Tot umblând el prin împrejurimi, găsi pe ramura unui trandafir, șase păducci care se învoiră bucuroși să locuiască împreună

cu cele două furnici și să se lase mulși în voie, în timp ce ele își luau însărcinarea de a le procura hrana necesară.

— Cu aceste vaci — gândi Gigică — nu ne mai putem teme că vom muri de foame.

În timpul plimbărilor sale zilnice, cunoscuse o mulțime de furnici venite prin părțile acelea și despre care-i vorbise prietenul său Syrexul ce venea adeseori să-l viziteze și să stea de vorbă cu el pe trunchiul de copac.

Legase prietenie cu câteva albine-miniere foarte pricepute la săpatul galeriilor; cu altele ce-și clădesc cuibul în trunchiul pomilor și și-l căptușesc cu frunze de trandafir, de mac sau de trestie așezate cu mare dibăcie înăuntrul galeriilor lor; se aliase cu câteva Andrene care-și sapă cuibul, format dintr'o singură celulă, în pământ, acoperindu-l cu petale de flori; și de toate aceste prietenii se servi Gigică pentru a-și transforma modesta sa locuință într'un adevărat palat.

Când fură terminate toate lucrările din interior, târîră cu mare greutate până sus pe trunchiul pomului un sâmbure de pepene pe care-l înfipseră în intrarea casei într'un chip foarte ingenios.

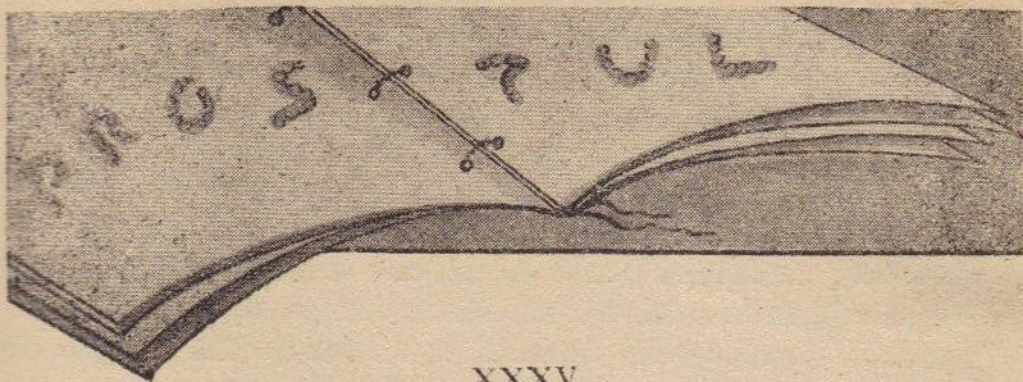
Sămânța de pepene fu băgată de-a-lungul găurei rămânând jumătate afară și jumătate înăuntru, în așa fel că, împărțind intrarea în două, Gigică putu obține o ușă pentru el, și alta de serviciu pentru aghiotantul său; iar când voia s'o închidă, îi era de ajuns s'o învârtească pe loc astupând astfel amândouă intrările.

Acest sistem de închidere fu admirat foarte mult de prietenele sale care îi spuseră pline de însuflețire:

— Tu ești un adevărat geniu!

Și fiindcă aceste cuvinte deșteptară în el toate planurile-i ambițioase din trecut, începu să le povestească întâmplările din furnicar și ideile sale asupra unei noi organizații sociale a insectelor mai potrivită cu progresele timpului.

Din ziua aceea Împăratul Codiță nici nu se mai gândi la altceva.

XXXV.

REVEDEREA

Intr'o dimineată, Gigică văzu un vierme ce cobora grăbit pe un firisor subțire agățat de o cracă. Intră în vorbă cu el și-l întrebă cum îl cheamă.

— Sunt o *omidă-geometră* — răspunse acesta.

— O *omidă-geometră*! — gândi Codiță. — Asta-i prea mult! Devin furnică ca să scap de plictiselile școalei și iată că printre insecte găsesc și geometria.

Omida se întoarse în sus, privi frunza de care atârna, și începu să se urce înapoi într'un chip foarte curios.

Ținând firul între dinți și aplecându-și capul, trase în sus restul corpului până ce se apucă cu ultima pereche de picioare de un punct al firului cu mult deasupra capului, și atunci, ținându-se sdravăn cu ele, întinse capul și apucă firul cu dinții și mai de sus, făcând în felul acesta un pas înainte și descriind adevărate figuri geometrice.

Syrexul veni să aducă vestea că de câtva timp se învârtea prin împrejurimi un om ce părea că se interesează foarte mult de viața insectelor, căci, de cum zărea vre-una, rămânea cu gura căscată la ea.

Gigică vru să vadă de aproape despre ce era vorba și ocazia i se ivi destul de repede.

A doua zi, ieșind el în fața intrării, văzu sub copac un omuleț grăsuliu cu un âlbum mare subț braț, care ținea în mână un băț lung cu o plasă de prins fluturi la capăt.

Eroul nostru pricepu îndată că omulețul acela era un naturalist sau mai bine zis un entomolog, deoarece își amintea din puținele cunoștințe învățate la școală, că partea din științele-naturale ce se ocupă cu studiul insectelor se numește entomologie.

Tocmai atunci cobora încetișor de pe stejar viermele-geometru. Gigică îl văzu ajungând la pământ și întinzându-se cu plăcere la soare; dar îl văzu și naturalistul, care se aplecă îndată asupra lui, își puse lupa la ochi, îl examinează cu atenție, apoi așezându-se la poalele arborelui, scoase albumul de sub braț și îl deschise pe genunchi.

Gigică stând călare pe sămânța lui de pepene, putea urmări scena în amănunțime, căci dela locul lui se vedea în același timp și albumul și omida de pe pământ.

Naturalistul scoase din buzunar un creion și observând viermele cu atenție începu să-l desemneze. Omida se întinse și-și îndoi capul în așa fel că-l aduse până la jumătatea trupului rămânând în poziția unui P. Gigică de sus, văzu cum naturalistul copie întocmai forma ei și înțelese că scopul său era acela de a desemna insecta în diferitele ei mișcări, dar i se păru că și viermișorul înțelesese acest lucru căci, puțin după aceea își întinse capul dela mijloc spre dreapta luând forma unui R. Sub vârful creionului se așternu și această nouă mișcare lângă cea dintâi. Viermele se schimbă din nou, și de rândul acesta se îndoi într'un rotund perfect pe care omulețul îl făcu întocmai. Omida se încovrigă ca un șarpe; apoi se întinse, și îndoindu-se dela jumătate spre dreapta și apoi spre stânga, luă forma unui T; iar după ce omul o desemnă, se schimbă din nou, de rândul acesta luând forma unei semilune cu capetele în sus. La urmă, insecta rămânând într'același loc, își întinse cele două capete unul în sus și altul lateral ca un unghiu.

Gigică izbucni în râs. Și chiar avea de ce râde, căci privind desemele celor șapte poziții ale viermelui de pe albumul naturalistului, băgă de seamă că ele formau cuvântul „PROSTUL”.

— Bravo! — strigă Gigică — Așa pățesc cei ce se interesează de forma noastră exterioară în loc ca să studieze mai adânc viața

noastră de ființe mitite : durerile noastre, plăcerile noastre, inteligența noastră și chiar inima noastră, căci nici aceea nu ne lipsește. Geometrul ăsta, trebuie să fie tare deștept !

Dar cum sfârși aceste vorbe trebui să se apuce sdravăn de sămânța de pepene ca să nu cadă jos. Ceea ce i se păruse atât de simplu la început, devenea ne mai pomenit de curios după o întrebare foarte naturală ce și-o puse. Și întrebarea era aceasta :

— Cum de a fost în stare acest vierme, să formeze un cuvânt ? Și o mulțime de idei începură să-i frământă creierul.

— Deci, viermele acesta cunoaște înțelesul cuvintelor pe care le întrebuințează oamenii ! Deci, el trebuie să știe să scrie și să citească ! Deci ... el e o insectă ca mine ! ...

Aceasta fu prea mult pentru Codiță, și deoarece Căpățână nu fu destul de aproape ca să-l țină, alunecă de pe sambure și căzu jos pe pământ chiar lângă omidă. Din fericire nu se lovi prea rău ; dar lovitura fu mai puternică pentru el când o auzi pe omidă strigând :

— *Gigică !*

— Dar cum ! — bâlbâi el — Tu cunoști numele meu de copil ? Dar cum de l-ai putut afla ?

— O ! — răspunse viermele — Văd după bucățica de cămașă ce o ai la spate.

— Dar cine ești tu ? Spune !

— Eu sunt ... Georgeta !

— Georgeta ! Ah, Georgeta mea dragă ! — suspină Gigică și leșină.

Când își veni în fire se găsi între Georgeta și Căpățână care alergase jos în ajutorul său.

— Ce s'a întâmplat ? — întrebă aghiotantul foarte îngrijorat.

Gigică arătându-i omida spuse :

— Sora mea. !

— Cum ? ... Tu ? ...

— Da, eu sunt fratele ei.

La aceste cuvinte Căpățână îl privi năuc și o luă la fugă strigând :

— O omidă soră cu o furnică. Ah ! Împăratul Codiță a înebunit cu adevărat.

Între timp, Gigică revenindu-și cu totul, o îmbrățișă pe Georgeta ; iar voi vă puteți închipui ce potop de sărutări, de mângâeri și de întrebări urmară după atâta timp de când nu se mai văzuseră.

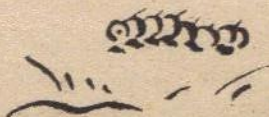
Georgeta vru să afle toată povestea lui Gigică, și după ce o ascultă, începu s'o istorisească și pe a sa.

— Tu, dragă Gigică, ai dorit să devii o furnică ca să nu faci nimica, și în schimb ai devenit o furnică-lucrătoare. Eu, ca să nu învăț aritmetica am vrut să ajung un fluture și . . . în loc de fluture și de aritmetică sunt o omidă-geometră. E groaznic, dar vina e a noastră ; și atunci când capul face, tot capul trage . . .

Și Georgeta continuă suspinând :

— Trebuie să știi că . . .

Însă ceea ce știu Gigică, o veți afla altă dată când vă voi povesti felul în care împăratul Codiță putu să găsească prin Georgeta un mare ajutor în vastul și interesantul imperiu al Fluturilor.

CUPRINSUL

Pag.

Cap.	I. — Trei copii leneși devin insecte	7
"	II. — Ce plăceri și ce necazuri poate avea un copil devenind furnică	13
"	III. — O mamă a furnicilor	19
"	IV. — Gigică după ce a fost ou, larvă și ninfă devine o furnică neutră.	23
"	V. — Un șarpe uriaș	27
"	VI. — Transportarea râmei.	31
"	VII. — Sentinelele.	39
"	VIII. — În furnicar.	43
"	IX. — Lecția.	47
"	X. — Trăiască stegulețul alb	53
"	XI. — Atacul furnicarului	57
"	XII. — Gigică, între fumurile ambiției și fumurile unui bombardier	63
"	XIII. — Împăratul „Codiță I.”	67
"	XIV. — Năvălirea	73
"	XV. — Curtea-Marțială.	77
"	XVI. — O viespe criminală	83
"	XVII. — Ultimul adio.	89
"	XVIII. — Secretul gogoasei de ristic	95
"	XIX. — Drumul mamei.	99
"	XX. — Bărcuța fermecată	103
"	XXI. — Între bondari	111
"	XXII. — Două insecte își regăsesc casa	115
"	XXIII. — Împăratul Codiță e luat drept un purice	123
"	XXIV. — Din nou pe drumuri	127
"	XXV. — Albina și trandafirul	133
"	XXVI. — Împăratul Codiță, gonit cu pietre	137
"	XXVII. — Capul-de-Mort	143
"	XXVIII. — În regatul albinelor	147
"	XXIX. — Întâlnirea dintre un împărat și o regină	153
"	XXX. — Misterul strugurilor tămâioși	159
"	XXXI. — Revoluția	163
"	XXXII. — Un duel și o nuntă	169
"	XXXIII. — Călătoria	175
"	XXXIV. — Noua locuință	179
"	XXXV. — Revederea	187

TIPĂRIT ÎN ATELIERELE S.A.R.
„CARTEA ROMÂNEASCĂ” DIN
BUCUREȘTI B-DUL REGELE
CAROL I, Nr. 3. REG. CO-
MERȚULUI Nr. 311/931 SOC.
ILFOV, ÎN FEBRUARIE 1944